

አለመሆን) በትግሎች ውስጥ በምታልፍበት ጊዜ፤ ምላሽ የምትሰጠው እንዴት ነው? ከሰዎች ትርቃላህ ወይስ ወደ እነርሱ ትቀርባለህ?

7. እየታገሉ ያሉ ሰዎችን በምትመለከትበት ጊዜ፤ ከእነርሱ ጋር «ወደ እነርሱ ዓለም ዘልቆ ለመግባት» አስቸጋሪ የሚያደርገው ምንድን ነው?

8. በመከራ (በትግል) ውስጥ ያሉ ሰዎች እንዳንዴ በጣም የሚያስፈልጋቸውን ርኅራኄ የሚገፋባቸውን ጥቂት ምክንያቶች ስጥ።

9. 1 ለ10 በሆነ መለኪያ (1= መፍራትና መንቀጥቀጥ፤ 10= እየፈኩ መዘጋጀት) ስለ እራስህ ሞት ከአሥር ዓመታት በፊት ያለህን ዝንባሌ እንዴት ታብራራዋለህ? አሁን ያለህ ግንዛቤስ ምንድን ነው?

ሁሉም ነገር በአመለካከትህ ይወሰናል (ኢዮብ 20-21)

«ለተጠቃ ሰው ልንሰጠው የምንችለው እውነተኛ እርዳታ ሽክሙን ከእርሱ ላይ ማንሣት አይደለም፤ ነገር ግን ሊሸከምበት የሚችለውን የእርሱን ምርጥ የሆነ ጥንካሬ መገንባት ነው።»

- ፊሊፕስ ብሩክስ

ሰፋር ቀጣዩ ተናጋሪ ነው፤ ነገር ግን የሚናገረው አዲስ ነገር የለውም። ያንኑ አሮጌ ታሪክ ነው የሚያወራው። ይህም እግዚአብሔር ክፉዎችን ይቀጣል፤ ስለዚህ ኢዮብ ከእግዚአብሔር ጋር ነገሩን ቢያስተካክል መልካም ነው የሚል ነበር። ቀላል የሆነው ምንባብ ኢዮብ 20:5 ነው። «የጋጢአተኞች መፈንጨት ለእጭር ጊዜ፤ የክፉዎችም ደስታ ለቅጽበት መሆኑን አታውቅም?» ይህን አሳብ ቀድሞውኑ በልዳዶስ (8:11-19፤ 18) እና ኡልፋዝ (15:20-35) ያነሡትና የተናገሩት ነበር። ነገር ግን ሶፋር በኢዮብ የመጨረሻ ንግግር እጅግ በመረበሹ ምክንያት መናገር እንዳለበት ተሰማው። «የሚያቃልለኝን ንግግር ለምቻለሁ፤ መልስም አሰጥ ዘንድ መንፈስ ገፋፋኝ» (20:3፤ አ.መ.ት)። ሶፋር በኢዮብ የተሰደበ መሰለው፤ ስለዚህም እራሱን ለመከላከል ወሰነ።

የክፉዎች አስቃቂ ዕጣ ፈንታ (20:4-29)

የክፉዎች ዕጣ ፈንታ በእርግጥ የሚያሳዝን እንደ ሆነ ለማረጋገጥ ሶፋር ሦስት ማረጋገጫዎችን አቀረበ። የሕይወት ዘመናቸው

አጭር ነው (ኢዮብ 20:4-11)፤ ደስታቸው ጊዜያዊ ነው (ቀ. 12-19)፤ እንዲሁም ሞታቸው ሥቃይ ያለበት ነው (ቀ. 20-29)።

(1) የሕይወት ዘመናቸው አጭር ነው (ኢዮብ 20:4-11)። ሶፋር ከሰው ታሪክ ጅማሬ አንሥቶ የክፉዎች ድል መንሣት («ሳቅ») ለአጭር ጊዜ ነው የሚለውን አወጀ። ይህን መረጃ ከየት አገኘ ብለን እንደነቃለን፤ ምክንያቱም የጥፋት ውኃን ከመላኩ በፊት ጌታ 120 ዓመታት ታግሦአል (ዘፍጥ. 6:3)፤ ደግሞም በእነርሱ ላይ ከመፍረዱ በፊት ጌታ ለክፉዎቹ ከነዓናውያን ቢያንስ ቢያንስ አራት ክፍለ ዘመናትን ሰጥቶአቸዋል (15:13-16)።

በዓለም ላይ የመጣውን ክፉ እንቅጥልሽ በተመለከተ፤ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የምናገኛቸው ብዙዎች ሰዎች ጸድቃን ብዙ ሲሠቃዩና ገና በሰጋነት ዕድሜ ሲሞቱ ሳሉ፤ ክፉዎች ረጅም የሕይወት ዘመንን በደስታ ያሳልፋሉ። ደግሞም ከችግር ነፃ ናቸው በሚል አሳብ የሚደነቁ ናቸው [መዝ. (37):73፤ ኤር. 12:1-4]። ሶፋር የሚናገርበትን ነጥብ በማስረጃ ለማስረገጥ ብዙ መረጃዎችን ሆን ብሎ ደብቋቸዋል።

ሶፋር እንዳለው ከሆነ፤ ክፉ ሰው በስኩት ወደ ላይ ከፍ ከፍ እያለ በሄደ መጠን፤ ፍርድ በሚመጣበት ጊዜ ደግሞ አወዳደቁ ከፍተኛ ነው የሚሆነው። እርሱ በሚወድቅበት ጊዜ፤ ልክ እንደ ዝ እራሱ ዕዳሪ ወደ ታች ይወድቃል፤ ደግሞም ሰዎች «የት ነው ያለው?» (ኢዮብ 20:6-7) ብለው ይጠይቃሉ። ልክ እንደ ተረሳ ሕልም ወይም እንደ ምሽት ራእይ ይጠፋል (ቀ. 8)።

የክፉ ሰው ማንነት እና ስም ብቻ የሚጠፋ አይደለም፤ ነገር ግን ሀብቱም ጭምር ይጠፋል። ከሞተ በኋላ በሕይወቱ ውስጥ የነበሩ ወንጀሎች መታወቅ ይጀምራሉ። ደግሞም አባታቸው ለዘረፋቸው ሰዎች ከፍያ ለመመለስ ውርሳቸውን ይጠቀማሉ። በሞተ ጊዜ አባታቸው «በአፍላ ወጣትነት ላይ» ነበር (ቀ. 11፤ አ.መ.ት)፤ ነገር ግን አሁን ሕይወት-አልባ ሆኖ በመቃብር ውስጥ ተጋድሞአል። እንደ ሶፋር አነጋገር፤ ክፉዎች ገና ወጣት ሳሉ እና ሳይጠባበቁት ይሞታሉ።

መንፈሳዊውንም ሆነ ዓለማዊውን ሁለቱንም ታሪክ በምትመረምሩበት ጊዜ፤ መቼ ክፉዎች ወይም መቼ ጸድቃን እንደሚሞቱ የምትወስኑበት ግልጽ የሆኑ ሕጎች (መመሪያዎች) የሉም።

በአጠቃላይ አነጋገር፤ የእግዚአብሔርን ሕጎች ችላ የሚሉ ሰዎች ቶሎ ወደ ሞት ለሚመሩ ችግሮች የተጋለጡ ናቸው። የፍትወተ ሥጋ ንጽሕና መንደል፤ የአደንዛዥ ዕዕ (አልክሆልና ትንባሆን ጨምሮ)፤ መጠቀም እንዲሁም ግድ-የለሽ አኗኗር የሰውን ሕይወት ለማሳጠር ይረዳሉ፤ ነገር ግን ይህ እንደሚከሰት ዋስትና የለም። መንፈሳዊ ያልሆኑ (ፈሪሃ እግዚአብሔር የሌላቸው) ሰዎች እስከ ሽምግልና ዕድሜ ድረስ የሚኖሩ መሆናቸው የሚያስገርም ነው። ምናልባት ንስሐ የሚገቡበትን ዕድል መስጠቱ ይህ የእግዚአብሔር ጸጋ ነው።

ሶፋር የክፉ ሰው ሕይወት የሚያመጣውን የሚጠበቅ ውጤት እየተናገር አይደለም፤ ነገር ግን በኃጢአተኞች ላይ የሚደርሰውን የእግዚአብሔርን ፍርድ እየተናገረ ነበር። ሶፋርና ሁለቱ ጓደኞቹ ኢዮብ ግብዝ እንደ ነበር እርግጠኞች ነበሩ፤ ማለትም የተቀደሰ ሕይወቱ የተደበቀ ኃጢአቱን የሚከድን ነበር። በሁለተኛው ዙር ንግግሩ፤ ኤልፋዝ ኢዮብ ከሠራቸው ኃጢአቶች አንዳንዶቹን ይጠቅሽ ነበር (22:5-9)፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ሁልጊዜ በግብዝነት በሌሎች ኃጢአተኞች ላይ ወዲያውኑ አይፈርድም፤ እንዲሁም የወጣት ሰው መሞት እርሱ ወይም እርሷ ግብዝ ስለ መሆናቸው ማስረጃ አይሆንም።

መንፈሳዊ የሆነው ስኮትላንዳዊው የፕሪስቢቲሪያን ቤተ ክርስቲያን አገልጋይ፤ ሮቤርት ሙሬይ ምክቺን ገና የሃያ ዘጠኝ ዓመት ወጣት ሳለ እንዲሁም የወንጌል መልእክተኛ የሆነው ዊሊያም ጊይቲንግ ቦርደን («የዩል ቦርደን») በግብፅ ሲሞት ገና የሃያ አምስት ዓመት ወጣት ነበር። በትውልዳቸው አሜሪካዊ ለሆኑት የወንጌል መልእክተኛ የነበረው ዴቪድ ብሬይነርድ በሚሞትበት ጊዜ ዕድሜው ሃያ ዘጠኝ ነበር። በሶፋር አነጋገር መሠረት፤ እነዚህ ሰዎች የተደበቀ ኃጢአት ያለባቸው ነበሩ ማለት ነው፤ ስለዚህም ደግሞ እግዚአብሔር ገና በሰጋነት ዕድሜያቸው ወሰዳቸው።

(2) ደስታቸው ጊዜያዊ ነው (ኢዮብ 20:12-19)። ሶፋር እዚህ ላይ ዋነኛ ተምሳሌታዊ ያደረገው መብላትን ነበር። ክፉው ሰው፤ ሰዎች ምግብ መመገብ ደስ እንደሚላቸው ዓይነት፤ ኃጢአት መሥራትን ደስ ይለዋል፤ ምግቡን ከመዋጡ በፊት «ጣዕመ»ን

በአፋ ውስጥ አድርጎ ያጣጥመዋል። በእርግጥ፣ እርሱ ኃጢአትን በጣም ይደሰትበታል፤ እንዲውጠውም አይገደድም! ነገር ግን በአፋ ያለ ያ ምርጥ ምግብ በመጨረሻው ላይ በሰውነቱ ውስጥ መርዝ ይሆናል፤ ደግሞም ይታመምና ሁሉንም ነገር ያስታውክዋል። በኃጢአቱ እየተደሰተ ሳለ፣ መርዘኛ በሆነ እባብ እንደ ተነደፈ ወደ ሞትም እንደሚወስደው ልብ አይለውም። በሌላ አነጋገር፣ ኃጢአት ከአራሱ ጋር ደስታንም ሆነ ቅጣትን ይዞ ይመጣል፤ አንዱን ከፈለገህ፣ ሌላውንም መቀበል ይኖርብሃል። የኃጢአት ደስታ ለጊዜው ብቻ ነው (ዕብ. 11:25)።

ነገር ግን፣ የእግዚአብሔር ፍርድ ከዚህ የበለጠ ነገርንም ያካትታል፡- ክፉ ሰው በኃጢአቱ የሚታመም ብቻ ሳይሆን፣ በሕይወቱ የዕለት ተዕለት በረከቶች (ኢዮብ 20:17) «ማርና ቅቤ በሚያፈስሱ ጅረቶች በወንዞችም አያይም።» የክነዓን ምድር ወተትና ማር የምታፈስስ ምድር ናት» (ዘጸአ. 3:8፤ ዘሌዋ. 20:24)። ወተትና ማር መደበኛ ናቸው እንጂ የድሎት ምግቦች አይደሉም፤ ደግሞም «ወተትና ማር የምታፈስስ» ምድር ምርታማ ትሆናለች፤ ሕዝቡንም ልትመግብ ትችላለች። ነገር ግን ክፉ ሰው መሠረታዊ የሆነ የምግብ ጣዕምን ስለሚያጣ፣ ምንም የሚያረካው ነገር የለም። ኃጢአትን የሚያጣጥምበት ሁኔታ ደስታውንም ሆነ የሕይወትን መሠረታዊ በረከቶች አሳጥቶታል።

የመመገብን ሥዕላዊ መግለጫ በመጠቀም፣ ሶፋር ሁለት ነጥቦችን አበጅቶአል፡- ክፉ ሰው የሚውጠው ነገር ያሳምመዋል፤ ደግሞም የሕይወትን መልካም ነገሮች ለማግኘት ያለውን ፍላጎት ይወስድበታል። በኢዮብ 20:18-19 ላይ ሦስተኛ ነጥብን አበጅቶአል፡- ይህ ክፉ ሰው ከደክመዋቸው ነገሮች መካከል አንዳንዶቹን በደስታ ማጣጣም (አላምጦ መዋጥ) አይችልም። ሀብቱን በኃጢአት የሚያገኘው በመሆኑ፣ ሀብት አያረካውም።

ይህ ክርስቶስን ባልተቀበሉና በኃጢአት ለሚገኝ ደስታ እራሳቸውን በሰጡ ብዙ ሰዎች ሕይወት ውስጥ በእርግጠኝነት የሚንጸባረቅ ነው። አብልጠው በወደዱት መጠን፣ እንዲሁም የበለጠ በሚረከቡት ጊዜ፣ ደስታው እየቀነሰ ይሄዳል። ደስታቸው ሲቀንስ እሮጌዎቹን ነገሮች እንደ ገና መልሶ ለመውሰድ ብዙ ኃጢአትን ይሠራሉ፤ በሠሩም መጠን በየትኛውም ነገር ለመደሰት

ያላቸውን ዕድል ከንቱ ያደርጉታል። ምሥሉን ለመለወጥ፣ ሁኔታዎችን ሁሉ ይለዋውጧቸዋል፤ እና የሕይወት ሂደት ለአንድ ወቅት እንዳደረገው አሁን ከቶ አይሠራም።

(3) ሞታቸው የሚያሳምም ነው (ኢዮብ 20:20-29)። በክፉ ሰው ላይ የሚመጣን ሞት የእርሱ ብልጥግና እንኳ ሊከላከልለት አይችልም (ኢዮብ 20:20፤ ደግሞም መዝ. 49ን ተመልከት)። በብልጥግናው እየተደሰተ ሳለ፣ ክፉ ሰው ጭንቀት፣ ገዝን እንዲሁም አስፈሪ የሆነውን የእግዚአብሔርን ቊጣ ይለማመዳል። እግዚአብሔር «በእርሱ ላይ መጓቴን ያወርድበታል» (ኢዮብ 20:23፤ አ.መ.ት)። ክፉ ሰው ሮጦ ለማምለጥ ይሞክራል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በሰይፍ ይመጣበታል ደግሞም እርሱን የሚወጋውን የነሐስ ጫፍ ያለው ቀስት ይወረውርበታል።

እየተናገረ እዚህ ነጥብ ላይ እንደ ደረሰ፣ ሶፋር የበልዳደስ ዓይነት ንግግር መናገር ጀመረ (ኢዮብ 18)። ክፉ ሰው ከእግዚአብሔር ፍርድ ለማምለጥ እንደሚጥር ይገልጣል። በጨለማው ውስጥ እየሮጠ ሳለ እና እሳቱ በዙሪያው ሲወድቅ፣ ቀስቱ በእርሱ ላይ ይመጣበታል። ከዚያም ጉርፍ ይመጣበትና ሁሉንም ነገር ጠራርጉ ያጠፋል። ነገር ግን የመጨረሻው አይደለም። ክፉው ሰው በመጨረሻ ሰማይና ምድር በእርሱ ላይ ወደሚነሡበትና ኃጢአተኛ ሆኖ ወደሚገኝበት ወደ ፍርድ ቤት ይወስዳል (20:27)።

የክፉ ሰው ትክክለኛው ፍጻሜ (21:1-34)

እንዲረዱትና እንዲያዝኑለት ለተጨማሪ አንድ ጊዜ ከለመናቸው በኋላ (ኢዮብ 21:1-6)፣ ኢዮብ ለሶፋር ንግግር ምላሽ ሰጠ እንዲሁም ለእያንዳንዳቸው የሚገባውን ተናገራቸው። ኢዮብ፣ ከእርሱ አመለካከት በመነሣት ክፉዎች ረጅም ዕድሜ እንደሚኖሩ (ቊ. 7-16)፣ ብዙውንም ጊዜ መከራ እንደማይደርስባቸው (ቊ. 17-21)፣ እንዲሁም የክፉዎች ሞት ከሌሎች ሰዎች የተለየ እንዳልሆነ (ቊ. 22-34) ተናገረ። ኢዮብ የሶፋር ንግግርን በማጤን ነጥብ በነጥብ መልስ ሰጠና ነገሩን ብትንትን አደረገው።

ነገር ግን በመጀመሪያ፣ ምን እንደሚሰማው ይረዱት ዘንድ ኢዮብ ለንደኞቹ ያቀረበውን አቤቱታ አዳምጠው። «በእውነት እኔን

ለማጽናናት የምትፈልጉ ከሆናችሁ፤ ዝም በሉና አዳምጡ» (ቍ. 2፤ በአጭሩ ሲቀርብ)። ዜኖ የተባለው የግሪክ ፈላስፋ እንዲህ አለ፤ «ሁለት ጆሮዎችና አንድ አፍ ብቻ ሲኖረን የቻለበት ምክንያቱ ብዙ እንድናደምጥና ትንሽ እንድናወራ ነው።» የኢዮብ ጓደኞች ብዙ ቃላት ኢዮብን ያጽናኑታል ብለው አሰቡ፤ ነገር ግን እርሱ ጸጥታቸው የበለጠ እንደሚቀረጽታቸው ተናገረ (13:3)።

ኢዮብ የሚያጎረመርመው በሰው ላይ ሳይሆን፤ በእግዚአብሔር ላይ እንደ ሆነ አመለከተ። ሰዎች መከራውን አላመጡበትም፤ ስለዚህ መከራዎቹን ሰዎች ሊያስወግዱዋቸው አይችሉም። ትዕ ግሥት ያጣ ከሆነ፤ እግዚአብሔር ስላልመለሰለት ነበር (ቍ. 3)። እግዚአብሔር በቆየ መጠን፤ የኢዮብ ሁኔታ የባለ እየሆነ ይሄዳል። «ተመልከቱኝና ተገረሙ፤ አፋችሁን በእጃችሁ ሰጉሙ» (21:5፤ አ.መ.ት)።

ኢዮብ ሊናገረው የፈለገውን ነገር እያሰላሰለ ባለ ጊዜ፤ ወደ ጥልቀት ውስጥ ገፋፋው (ቍ. 6)። ይህ ከጭንቅላቱ የመነጨ አሳብ አልነበረም፤ ምክንያቱም ከሕይወትና ሞት መሠረታዊ እውነታዎች ጋር የተያያዘ ነበር። የኢዮብ ጓደኞች እርሱ በነበረበት ሁኔታ ውስጥ ቢሆኑ፤ ነገሮችን በተለየ መንገድ ይመለከቷቸውና፤ ነገሮችንም በተለየ መልኩ ይናገሯቸው ነበር።

የክፉ ሰዎች ዕድሜ ምናልባት ረጅም ሊሆን ይችላል (ኢዮብ 21:7-16)። የሶፋርን ምንባብ በሚቃረን መልኩ (20:5)፤ ኢዮብ እንዲህ አለ፡- «ንጢአተኞች ለምን በሕይወት ይኖራሉ? ለምንስ እያየሱ ይሄዳሉ?» (21:7)። በሁሉም አቅጣጫ ዋስትና አላቸው፡- ልጆቻቸውና ቤቶቻቸው በመልካም ሁኔታዎች ላይ ናቸው (ቍ. 8-9፤ 11-12)፤ ንግዳቸው እየደረጀ ይሄዳል (ቍ. 10)፤ ደግሞም ብልፅግናቸውን በደስታ የሚጠቀሙበት ረጅም ዕድሜ ይኖራቸዋል (ቍ. 13)። የቤተሰብ ሀብት የሚካፈሉና የሚደሰቱበት ብዙ ዘሮች አላቸው። የክፉዎች ሞት ድንገተኛ ነው፤ በሰቆቃ ውስጥ አያልፉም ደግሞም ነፃ ለመውጣት ረጅም ዘመን አይጠብቁም። በእርግጥ፤ የኢዮብ ሁኔታ የዚህ ተቃራኒ ነበር፡-ቤተሰቦቹ ተደምስሰዋል፤ ሀብቱ ጠፍቷል፤ ደግሞም የሚመጣበትን ሞት እየተጠበቀ በታላቅ መከራ እየተሠቃየ ነበር።

ነገር ግን ስለ ክፉዎች ሰዎች አሳዛኝ ነገር ከሕይወታቸው

እግዚአብሔርን ያስወጡበት መንገድና ይህም ሁሉ ሆኖ የሚበለጽጉበት ሁኔታ ነው (ቍ. 14-15)። ከእግዚአብሔር ጋር ምንም ነገር ማድረግ አይፈልጉም፤ እንደ እውነቱ ከሆነ፤ ለእርሱ እንደዚህ ይሉታል፡- «ስእኛ ራቅ! ለብቻችን ተወን!» ወደ እግዚአብሔር መጸለይን አንቢ ብለዋል፤ እርሱን መታዘዝን ወይም ለስኬታቸው እርሱን ማመስገንን ትተዋል። ይህ ዛሬ የብዙዎቹ ያላመኑ ሰዎች ፍልስፍና ነው፤ ምናልባትም «ተግባራዊ ከሃዲነት» ብላችሁ ትጠሩት ይሆናል (መዝ. 107 ተመልከቱ)። በዕቅዳቸው ይቅርና እግዚአብሔር በአሳባቸውም ውስጥ የለም (ያዕቆብ 4:13-17)። የሚፈልጉትን ለማድረግ ሲንቀሳቀሱ በእራሳቸው ብቁዎች ናቸው፤ ደግሞም «በዝ እራሳቸው መንገድ» ያደርጉታል። እንዲህ ያለውን ሰው በሉቃስ 12:13-21 ኢየሱስ ገልጾታል።

ኢዮብ ይህ የሕይወት ፍልስፍናው እንዳልሆነ ለመናገር ተጣደፈ። «ከኃጢአተኞችም ምክር እርቃለሁ» (ኢዮብ 21:16)። ክፉዎች ለሀብታቸው መገሳውን ይወስዳሉ፤ ነገር ግን ኢዮብ ሁሉም ነገር ከእግዚአብሔር እንደሚመጣ ያስታውቃል (1:21)። እንግዲያውስ ሦስቱ የኢዮብ ጓደኞች እርሱን እንዴት ከኃጢአተኞች ጋር ይመድቡታል?

የኢዮብን ሁለተኛ ነጥብ ከማየታችን በፊት እጅግ ብዙ የሆኑ ክርስቲያኖች እንደ ሆኑ የሚናገሩ ሰዎች፤ ዘወትር የሀብታሞችን የሕይወት አኪያሄድ የሚያደንቁበትና ስለ እነርሱ የሚቀነብትን ከንቱ የሆነ እውነታ ልንጠቀመው ያስፈልጋል። ከመጻሕፍቱ በአንዱ፤ ዶ/ር ኬኔትዝ ቻፊን እየጉበኙ የነበሩና አንድ በከፊል የከተሜ የሆነ ውብ ቤት ሲደርሱ ጉብኝታቸውን ስላቆሙ ስለ አንድ መጋቢና ዲያቆን ይነግረናል። የግቢው መስክ እንክብካቤ ይደረግለት የነበር ይመስላል፤ ደግሞም ሁለት ውድ የሆኑ መኪኖች በግቢው በር ላይ ቆመዋል። ከዚህም በላይ መጋቢውና ዲያቆኑ የቤቱ ባለቤት ምቹ በሆነው ሰፊ በሆነ ሳሎን ቴሌቪዥን እየተመለከተ እንደ ሆነ ለማየት ችለዋል። በስፍራው ላይ ያለ ነገር ሁሉ ውብ ነበር። ዲያቆኑ ወደ መጋቢው ዘወር ብሎ ጠየቀው፤ «ለዚህ ሰው ምን ዓይነት መልካም ዜና ይኖረናል?»

ከእርባ ዓመታት በላይ በነበረ አገልግሎት፤ ብዙ የጋብቻ ሥነ ሥርዓቶችን አከናውኛለሁ ደግሞም ብዙ ወጣት ጥንዶች በቤ

ታቸው ሲኖሩ ተመልክቼአለሁ። ጥንዶች ቅድሚያ ሊሰጡባቸው የሚገቡ ጉዳዮችን አሟልተው ብዙን ገብረተሰብ ለቀላላዊ ነገሮች የሚኖርበትን ሁኔታ የመከተል ፈተናን ተቋቁመው መኖራቸው ምን ዓይነት አስደሳች ነገር ነው። አለመታደል ሆኖ፤ አንዳንዶቹ መንፈሳዊ ራዕዮቸውን ጥለው በዚህ ምድር ተሳክቶላቸዋል - ይህም ከጌታ አውቀት ውጭ በሆነ መንገድ ነው። እነርሱ ዋጋቸውን ተቀብለዋል።

ክፉዎች ዘወትር መከራን አይለማመዱም (ኢዮብ 21:17-21)። «የክፉዎች መብራት ይጠፋል» በማለት በልዳደስ ነገሩን አጸናው (18:5)፤ ነገር ግን ኢዮብ እንዲህ ሲል ጠየቀ፤ «ያ ምን ያህል ይከሰታል?» የእግዚአብሔር ቀጣ በዓመፀኞች ሕዝቦች ላይ ሲወርድ በአውነት ምን ያህል አይተሃል? «በነፋስ ፊት አንዳለ ገለባ፤ በወውሎ ነፋስም እንደ ተወሰደ ዕብቅ የሆኑት ስንት ጊዜ ነው?» (21:18፤ አ.መ.ት)። ጸድቃን ሲሠቃዩ ሳለ ክፉዎች በዚህ ዓለም ዋስትና ያገኙ ይመስላል (ነገር ግን መዝ. 73ን ተመልከት)።

ነገር ግን እግዚአብሔር በክፉዎች ላይ የማይፈርድ ከሆነ፤ በልጆቻቸው ላይ ይፈርዳል (ኢዮብ 21:19)። ሰፋር በዚያ ነጥብ ላይ ተከራክሮአል (20:10)፤ ኤልፋዝም እንደዚሁ አድርጓል (5:4)። በእርግጥ፤ ሁለቱም ያለሙት ልጆቹን ሁሉ ባጣው በኢዮብ ላይ ነበር። «ነገር ግን ያ ምን ዓይነት ፍርድ ነው?» ሲል ኢዮብ ጠየቀ። «ሰው በኃጢአት ውስጥ የሚኖር ከሆነ፤ ስለ ኃጢአቱ እንዲሠቃይ ተወው። ከሞተ በኋላ፤ በቤተሰቦቹ ላይ ስለሚከሰት ነገር ለምን ይጨነቃል? በሲኦል ሳለ በምድር ላይ ስለሚከሰት ነገር የሚያውቀው ምንም ነገር የለም።»

የእግዚአብሔር ቃል አባቶች ስለ ልጆች ኃጢአት ሊቀጡ አይገባም ወይም ልጆች ስለ አባቶች ኃጢአት ሊቀጡ አይገባም የሚለውን ግልጽ አድርጎታል (ኤር. 31:29-30፤ ሕዝ. 18:ከ1 ጀምሮ)። ወላጆች በእርግጠኝነት በልጆቻቸው ኃጢአት በጥልቀት ይጉዳሉ፤ ልጆች ደግሞ በወላጆቻቸው ኃጢአት ውጤት ሊሠቃዩ ይችላሉ፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር ፍርድ ሁል ጊዜ ትክክል ነው (ዘፃግ. 24:16)። የኢዮብ ኃጢአት ለልጆቹ ሞትም ምክንያት ሆኖአል ብሎ አሳብ መስጠት የሦስቱን ጓደኞች ጭካኔን ያሳያል።

ሰፋር የክፉ ሰው የሕይወት ዘመን አጭር ነው ብሎአል፤ ነገር

ግን ኢዮብ ክፉ ሰዎች ብዙውን ጊዜ ረጅም ዕድሜ ይኖራሉ በሚል ምላሹ ተቃውሞታል። ሰፋር የክፉዎች ደስታ ጊዜያዊ ነው ምክንያቱም የእግዚአብሔር ፍርድ በድንገት ስለ ወረደባቸው ነው ብሏል፤ ነገር ግን ኢዮብ፤ «ይህ ሊከሰት ምን ያህል ተመልክተ ሃል?» ሲል ጠይቆታል። እሁን ኢዮብ የክፉዎች ሞት ሥቃይ የበዛበት ነው ለሚለው የሰፋር መከራከሪያ ምላሽ እየሰጠ ነው።

ክፉዎች ልክ እንደ ሌሎቹ ሰዎች ነው የሚሞቱት (ኢዮብ 21:22-34)። ሕይወትና ሞት በእግዚአብሔር እጅ ናቸው፤ ስለዚህ እግዚአብሔርን ሊያስተምር የሚችል ወይም የእግዚአብሔርን መንገዶች ለማብራራት እችላለሁ የሚል ሰው ማን ነው? (ቀ. 22) በመጨረሻ በሚገለጥበትና እራሱን እንዲከላከል ረጅም ጊዜን በትዕ ግሥት ለኢዮብ በሰጠው ጊዜ እግዚአብሔር ኢዮብን ይጠይቀዋል። ኢዮብ እግዚአብሔርን በመጠየቁ ፈንታ፤ እግዚአብሔር ለኢዮብ ጥያቄዎችን ያቀርብለትና በእነርሱም ኢዮብን ትሑት ያደርገዋል!

ሌሎች ለብዙ ጊዜ ተሠቀይተውና ታመው ሲሞቱ ሳለ አንዳንድ ሰዎች በሕይወት መላትና ለጊዜው በጥሩ ጤንነት ላይ ሳሉ እንደሚሞቱ ኢዮብ ተመልክቶአል። ሌሎች ዘመናቸውን በገዘን እያጠፉት ሳሉ፤ አንዳንድ ሰዎች ረጅምና የደስታ ሕይወትን በደስታ ያሳልፉታል፤ ነገር ግን ሞት ለሁላቸውም አንድ ዓይነት ነው። ጠንክር ባለ አነጋገር ለመጠቀም ያህል፤ እንደ «የጨቅላ ሞት» ወይም «አስቃቂ ሞት» አሊያም «ያልተጠበቀ ሞት» የሚሉት ዓይነት ነገር የለም። ምክንያቱም መቼም ሆነ እንዴትም ይምጣ፤ ሞት ሞት ነው። ሀብታም ሰው ይሞታል፤ ድክ ሰውም ይሞታል፤ አማኝ ይሞታል፤ የማያምን ሰው ይሞታል፤ «ሁሉም በዐፈር ውስጥ አንድ ላይ ጉን ለጉን ይጋደማሉ፤ ትሎችም ይወሯቸዋል።» (ቀ. 26) በእርግጥ ኢዮብ ይናገር የነበረው የሞትን አካላዊ ገጽታ እንጂ፤ መንፈሳዊ ገጽታ አልነበረም። ሞት በሚመጣበት ጊዜ፤ ሰውዬው በኢየሱስ ክርስቶስ ያመነ መሆኑ ወይም አለመሆኑ በመጨረሻ ሕይወት ረገድ በግልጽ ታላቅ ልዩነትን ያመጣል (ዕብ. 9:27)።

ብዙ ሰዎች አንዳንድ አማኝ የሆኑ ክርስቲያኖችን ጨምሮ - ስለ ሞት በአጠቃላይ ወይም የገዛ እራሳቸውን ሞት በተመለከተ ለመናገር በአጠቃላይ ወይም የገዛ እራሳቸውን ሞት በተመለከተ

በተለይ ያመነታሉ። የጤናና የሕይወት ዋስትና አላቸው፤ ነገር ግን ርእሰ ጉዳዩን ማስወገድን ደግሞም ሞት የማይመጣ ይመስል ለየት ያለ እንቅስቃሴ ማድረግን ይመርጣሉ። «የሞት አሳብ፤ የሞት ፍርሃት እንስሳ የሆነውን ሰው ልክ እንደ ማንኛውም ነገር ያድነዋል፤» በማለት የሥነ ጥበቃተሰብ አዋቂው ሽርነስት ቤከር ይጽፋል። «የሰው እንቅስቃሴ ዋና ምንጭ ነው፤ ይህም የሞትን ከንቱነት ለማስወገድ ሰፋ ባለ መልኩ የተዘጋጀ እንቅስቃሴ ነው።» (ዘ ዲናያል አፍ ዴዝ፤ ix)።

ኢዮብ ዓደኞቹን «እነሆ ምክራችሁን፡- በእኔ ላይ ያሄራችሁትን ተረድቻለሁ» (ኢዮብ 21:27) አላቸው። ንግግሩ ልባቸውን እንዳልነካው ሊነግራቸው ሞክረ፤ ደግሞም ንግግሩን በፈጸመ ጊዜ፤ ምን እንደሚናገሩ ያውቃል፤ ይህም ከዚህ በፊት ያሉትን ነው፤ በቴፕር 28 ላይ ቀድሞውኑ የተቃወማቸውን የተናገሩትን ሁለቱን ንግግሮች ይጠቅሳል (18:13-21 እና 20:20-29) ተመልከት፤ ነገር ግን ተመሳሳይ ዓረፍተ ነገሮችን እንደሚሰማ ይጠባበቃል።

ኢዮብ ዓደኞቹን ከአገራቸው ውጭ ሁኔታውን መርምረውት እንደ ሆነ ይጠይቃቸዋል። ዶርዚ ሴየርስ እንደ ጻፈችው፤ «አመለካከትህ በበቂ ሁኔታ የተወሰነ ከሆነ፤ የምታረጋግጠው ምንም ነገር የለም።» እንዲህ ሲል ጠየቃቸው፤ «መንገዶችን አልጠየቃችሁምን?» (21:29፤ አ.መ.ት)። የሚጓዙ ሰዎች በአብዛኛው በአመለካከታቸው የጠበቡ አይደሉም። ነገር ግን የዓለም በሆኑ ነገሮች ላይ ሰፊ ያለ ተሞክሮ ያላቸው ናቸው። ካላቸው ጥበብ ሁሉ ጋር፤ ሦስቱ የኢዮብ ዓደኞች በአመለካከታቸው ገና ጠባቦች ናቸው፤ ምክንያቱም በሌሎች ስፍራዎች ላይ ሕይወት ምን እንደሚመስል ያላዩ ሰዎች ናቸውና። የኢዮብ ዓደኞች ብዙ የተጓዙ ሰዎች ቢጠይቁ በእያንዳንዱ የዓለም ክፍል በጻድቃን ላይ የሚደርሱ መከራዎችን ክፉዎች የሚያመልጡ የሚመስሉበትን ሁኔታን ይማራሉ።

ከዚያም ኢዮብ በጣም ግለኛ በመሆን ዓደኞቹን እንዲህ ሲል ጠየቃቸው። «ክፉዎች ለምድራዊ ሞት የተመደቡ ናቸው ብላችሁ በእውነት የምታምኑ ከሆነ፤ አስጠንቅቃችኋቸው ታውቃላችሁ? በፊታቸው ስለ ጥፋታቸው ወቅሳችኋቸው ታውቃላችሁ?» (ቍ. 31

አጠር ብሎ የቀረበ)። ዓደኞቹ፤ አይደለም፤ ስለ ወደፊት ሕይወታቸው ከክፉዎች ጋር ከቶ ተነጋግረን እናውቅም» ብለው ከመለሱ፤ እንግዲያውስ ኢዮብ «ጻድቅ የሆነ ሰውን ስለ ምን ስለ ወደፊት ሕይወት ታስጠነቅቁታላችሁ» ሊላቸው ይችል ነበር። ነገራችሁ ምን ያህል ወጥነት የጉደለው መሆኑ ይታያችኋል?

በ21:34 ላይ የኢዮብ የመደምደሚያ ንግግሩ ሦስቱን ዓደኞቹን በተናገሩት ነገር የማይተማመንበት መሆኑን እንዲያውቁ አደረጋቸው። ማጽናናታቸው ከንቱ ነው («ትርጉም-አልባ ነው»፤ አ.መ.ት) መልሶቻቸው ደግሞ ከውሽት በቀር ምንም ናቸው። «ሐሰተኝነት» በሚል የተተረጎመው የዕብራይስጡ ቃል «ሆን ብሎ የእግዚአብሔርን ሕግ መተላለፍ፤ የማጭበርበር ተግባር» ማለት ነው። ዘወትርም «መተላለፍ» በሚል ይተረጎማል። ሦስቱ ዓደኞቹ በኢዮብ ላይ ጥቃት በፈጸሙ ጊዜ፤ እምነትን ጉድተዋል ደግሞም በእግዚአብሔር ላይ የመተላለፍን በደል ፈጽመዋል። ኢዮብን በመርዳት ፈንታ ከመስመር አስወጥተውታል።

«ኔታ ሆይ፤ ዛሬ በማንም ሰው ላይ ሽክምን እንዳልጨምር እርዳኝ፤» በማለት በየዕለቱ የሚጻልይ ዓደኛ አለኝ።

ያንን ጸሎት በልዳዶስ፤ ሶፋርና ኤልፋዝ አለመጸለያቸው እጅግ አስከፊ ነው!

ምናልባት ሁላችንም ይህን ጸሎት መጸለይ ልንጀምር ይገባን ይሆናል!

ለግል ምልከታና ለቡድን ውይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. ዌርዝቢ የሶፋር ንግግር ድምር ብለው የጠሩትን ኢዮብ 20:5ን አንብብ:: በዚህ ሥነ አመክንዮ ላይ ከኢዮብ ይወጣል ብሎ ሶፋር የሚጠብቀው ምላሽ ምን ይመስልሃል?
2. ሶፋር፣ «መልካም ሰዎች ገና በወጣትነታቸው ይሞታሉ» ከሚለው አባባል ጋር አልተስማማም ነበር:: በዚህ ላይ የአንተ ምላሽ ምንድን ነው?
3. ብዛቱን እንኳ ባይሆን የዘመናችንን ጥራት ጽድቅ ሊጨምረው የሚችለው በምን መንገዶች ነው?
4. ኢዮብ እንዲያምጡት ጓደኞቹን ጠየቃቸው:: በመከራ ውስጥ ያለን ሰው በሚያገለግሉበት ወቅት እርሱን ማድመጥ ምን ያህል ጠቃሚ ነው? ለምን?
5. ክፋዎች በልጥገው ስናይ የሚገጥመንን መሠረታዊ ትግል አብራራ::

6. ዋጋው የተከፈለውን ያየኸውን ክፋት አብራራ::

7. ክፋዎች የክፋታቸውን ውጤት እንዴት ያስወግዳሉ?

8. ክፋት ከትውልድ ወደ ትውልድ በምን መልኩ ነው የሚተላለፈው?

9. አንዳንድ ጊዜ ወንጀል መሥራት ዋጋ ያለው፣ የላቀ ዋጋ የሚያስገኝ በሚመስልበት ጊዜ እንኳ በጽድቅ መንገድ ለመጓዝ እንድንቀጥል የሚያደርገን የቱ አመለካከት ነው?

10. ቀድሞውኑ በነበረበት የሕይወት ሽክም ላይ የኢዮብ ጓደኞች አስቸጋሪ ነገርን የጨመሩበት እንዴት ነበር?

ለ ተጉዳ ሰዎች መጽናናት መሆን የምትፈልጉ ከሆነ፤ ነገሮችን በእነርሱ ዓይን ለማየት ሞክሩ። ሌሎች አመለካከቶች ሊኖሩ እንደሚችሉ ይህን ለመቀበል ትሑታን ሁኑ። ሦስቱ የኢየሱስ ዓይኖች ጠባብ የሆነ የሕይወት ተሞክሮ ያላቸው ነበሩ። ችኮ የሆነ አሳባቸውን አጥብቀው ይዘው መስማትን እንቢ ብለዋል። ከእርሱ ጋር ለማይስማሙ ሰዎች በጸፈው ደብዳቤ፤ አሊቨር ክሮምዌል እንዲህ ብሏል፡- «ልትሳሳቱ እንደምትችሉ እንድታስቡ በክርስቶስ ርኅራኄ አለምናችኋለሁ።»

አንድ ሰው አክራሪ ሰዎችን በተመለከተ «አሳባቸውን ሊለውጡ የማይችሉ ሰዎች እንዲሁም የጀመሩትን አንድ ርእሰ ጉዳይን መለወጥ የማይፈልጉ ሰዎች» በሚል በዚህ መልኩ ገለጻቸው። ሳሙኤል ጆንሰን በአንድ ወቅት ስለ አንድ ሰው እንዲህ ብለው ተናገሩ፤ «ያ ሰው አንድ አሳብ ብቻ ነው ያለው፤ ሊያውም ያ አሳቡ የተሳሳተ አሳብ ነው።»

ስለ እግዚአብሔር፤ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ፤ ስለ ሰዎች እና ስለ ሕይወት ሁልጊዜ የምንማረው አንድ አዲስ ነገር ይኖራል። ጥሩ ተማሪዎች እንዲሁም ጥሩ አድማጮች እንሁን!

በችሎት ውስጥ ሥነ ሥርዓት ይከበር!

(ኢዮብ 22-24)

«አዳኝ፤ የአስራኤል አምላክ፤ አንዳንድ ጊዜ እራሱን የሚደብቅ አምላክ ነው፤ ነገር ግን ከቶ እራሱን እንዳይገኝ የሚያደርግ አምላክ አይደለም፤ አንዳንድ ጊዜ በጨለማ ውስጥ ይሆናል፤ ነገር ግን ከቶ እራቅ አይሆንም።»

- ማቴው ፯፻፭

የሚያጽናና መሆን የሚገባው ውይይት፤ በዓይኖች መካከል ቀጣ የሚያስነሣና ውስጥን የሚያሳምም ክርክር ሲሆን ምን ይባላል? ነገሮችን በማቀዝቀዝ ፈንታ፤ ኤልፋዝ አቃቤ ሕግ ሆኖ ክርክሩን ወደ ችሎት ለወጠው። ኢዮብ በዐመድ ቁልል ላይ ተቀምጦ ዓይኖቹ በእርሱ ላይ ሲዋሹ ሲያደምጣቸው ሳለ መግቱን ሦስት ለአንድ ሆነው ተያይዘውታል። በአይሁዶች ታልሙድ መሠረት «የሐሰተኛ ምላስ ሦስት ወገኖችን ይገድላል። እነዚህም ወገኖች የሚዋሹለት ሰው፤ ዋሾው እና ዋሾውን የሚያደምጡ ሰው ናቸው።» በያዕ ባለ የዐመድ ቁልል፤ በዘራያው ሁሉ ያለው ሞት ነበር!

ሦስት የሐሰት ክሶች (22:1-30)

ልክ እንደ ማንኛውም ውጤታማ የሆነ ዐቃቤ ሕግ፤ ኤልፋዝ ሁሉንም ነገር በደንብ አድርጎ አዘጋጅቶታል፤ ደግሞም ሁሉንም ነገር አሳጥሮ አቅርቦታል። በኢዮብም ላይ ሦስት ከባድ ክሶችን አቀረበበት፡- እርሱ ኃጢአተኛ ነው (ኢዮብ 22:1-11)፤ እርሱ ኃጢአቶቹን ደብቋቸዋል (ቀ. 12-20)፤ ደግሞም እግዚአብሔር

እርሱን ከመርዳቱ በፊት ኃጢአቶቹን መናዘዝና ንስሐ መግባት አለበት (ቍ. 21-30)።

(1) ኢዮብ ኃጢአተኛ ነው (ኢዮብ 22:1-11)። ኤልፋዝ የሰሉ አሽመ-ሮችን ከመወርወር መቁጠብ አይችልም። «እርሱ የሚገሥፅህ፤ ፍርድ ቤትም የሚያቀርብህ ስለምትፈራው ነው?» (ቍ. 4፤ አ.መ.ት)። ፍርድ ቤቶች ስለ ጽድቃቸው ሰዎችን ችሎት ላይ አያቆሙም፤ ስለ ሕግ መተላለፋቸው እንጂ! ስለዚህ፤ እግዚአብሔር በኢዮብ ላይ አስከፊ ፍርድን በመላክ፤ እርሱ ኃጢአትን ያደረገ መሆን አለበት። «ክፋትህ ታላቅ፤ ንጢአትህም ፍጻሜ የሌለው አይደለም?» (ቍ. 5) ነገር ግን ኤልፋዝ ኢዮብ የተናገረውን ነጥብ ሰጥቶታል። «እግዚአብሔር እኔን ከመያዙ፤ የክሱን ጽሕፈት ከማንበብ፤ ደግሞም የችሎት ሥርዓቱን ከመምራቱ በፊት ስለ ምን ቅጣቱን ላከ?» ይህ ሁሉ ተገቢ ያልሆነ ይመስላል።

ኤልፋዝ በመጀመሪያ ኢዮብን ስለ ትዕቢት (ኩራት) ኃጢአት ከሰሰው (ቁ. 1-3)። ኢዮብ ባሕርይው እና ጠባዩ ለእግዚአብሔር አስፈላጊ እንደ ሆነ ደግሞም ለእርሱም ቢሆን በሆነ መንገድ እንደማይጠቅመው ነው የሚያስበው። የኤልፋዝ ሥነ መለኮታዊ መረዳት የሚያተኩረው እግዚአብሔር በዓለም ላይ የሚፈርድ በሩቅ ያለ ዳኛ እንደ ሆነ በመናገር ላይ እንጂ፤ የኃጢአተኞች ወዳጅ እንደ ሆነ በመናገር አይደለም።

ነገር ግን የኢዮብ ባሕርይ ለእግዚአብሔር አስፈላጊ ነበር፤ ምክንያቱም ዲያብሎስን ጸጥ ለማሰኘት እግዚአብሔር ኢዮብን እየተጠቀመበት ነበር። ኢዮብም ሆነ ሦስቱ ጓደኞቹ የተደበቀውን የእግዚአብሔርን ዕቅድ አያውቁም፤ ነገር ግን ኢዮብ እግዚአብሔር በሕይወቱ ውስጥ የሚያከናውነው ዓላማ እንዳለው ደግሞም እንድ ቀን ነፃ እንደሚያወጣው ያምን ነበር። በተጨማሪም፤ ሕዝቡ ለእርሱ ደስታንም ሆነ ኀዘንን ስለሚያመጡ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ባሕርይና ጠባይ ለእርሱ አስፈላጊዎች ናቸው [1ኛ ተሰ. 4:1፤ ዕብ. 11:5፤ ዘፍጥ. 6:5-6፤ መዝ. (37):23]። እርሱ ለሕዝቡ በቅርብ የማይገኝ በሕዝቡ ጉዳይ የማይገባና በሩቅ ያለ አምላክ አይደለም፤ ነገር ግን እነርሱ በእርሱ ላይ ደስ እንደሚሰኙበት ሁሉ በእነርሱ ደስ የሚሰኝ ነው (መዝ. 18:19፤ ኢሳ. 63:9፤ ዕብ. 4:14-

16)።

እንደ እግዚአብሔር ልጆች «እርሱን የሚያስደሰውተውን ነገር ዘወትር አደረጋለሁ» ያለውን የኢየሱስ ክርስቶስን ምሳሌነት ልንክተል ያስፈልጋል (ኢዮብ 8:29) ከዚያም አብ ለኢየሱስ እንደ ተናገረለት ሁሉ እንዲሁ ለእኛ «በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው» በማለት ስለ እኛ መናገር ይችላል (ማቴ. 3:17)።

ከኩራት (ትዕቢት) ጋር በተያያዘ፤ ኤልፋዝ ስለ ምኞት ኢዮብን ይከስሰዋል (ኢዮብ 22:6)። ብዙ ሀብት ለማግኘት ሰዎችን የሚበዘብዝ ስስታም ሰው ነበር። ኃይሉንና በሰዎች ዘንድ ያለውን ክብር (ቍ. 8)፤ ሰዎችን ዝቅ ለማድረግና ለመዝረፍ ይጠቀምበት ነበር። በሙሴ ሕግ፤ አበዳሪ ለዋስትና የሚሆን ነገር ከተበዳሪው ይወስድ ነበር። ነገር ግን ይህ የተበዳሪውን ሥራ፤ ጤና ወይም እንደ ሰውነቱ ያለውን ክብሩን ሊያቃውስበት የሚገባ መሆን የለበትም (ዘጸአ. 22:28-27፤ ዘዳግ. 24:10-13)። ኤልፋዝ ማናቸውም ሳያስፈልጋቸው ከወንድሞቹ ላይ መያዣ እንደ ወሰደ እንዲሁም ዕዳቸውን እስኪመልሱ ድረስ በመያዣ መልክ ልብሳቸውን ገፍፎ እንደ ወሰደ አድርጎ ኢዮብን ከሰሰው!

ኤልፋዝ ኢዮብ በሚኖርበት አካባቢ አልኖረም፤ ስለዚህ ከእነርሱ ጋር ባለው የንግድ ግንኙነት ሰዎችን በዚህ መልክ የሚይዝ መሆኑን እንዴት ሊያውቅ ቻለ? ከእነዚህ ታሪኮች አንዳንዶቹን ከኢዮብ ጠላቶች ጥቂቶቹ ነገሩት ወይ? ነገሩ እንዲህ ከሆነ፤ በገሃድ ጉዳዩን ከማሳወቁ በፊት ክሶቹን መመርመር ነበረበት። መላው ጉዳይ ብዙ ሰዎችን ይረዳ የነበረውን የእግዚአብሔርን ሰው (ኢዮብ 29:11-17) ዋጋ ለማሳጣት የተደረገ ፍጹም ፈጠራ ነበር።

ሦስተኛው የኢዮብ ታላቅ ኃጢአት ምሕረትና ርገራጌን ማጣት ነው (23:7-9)፤ ይህም ችግረኞችን ዓይቶ ዝም ብሎ የማለፍ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔር የኢዮብን ጸሎት አለመመለሱ አያስደንቅም! «የድሀውን ጩኸት እንዳይሰማ ጆሮውን የሚደፍን ሰው፤ እርሱ አራሱ ይጮካል አይሰማለትም» (ምሳሌ 21:13)። ከብዙ የሀብት ክምችቱ በማካፈል ፈንታ ኢዮብ ከደከመት፤ ከተራቡት፤ ከመበለቶች እና ወላጅ-አልባ ከሆኑ ልጆች ፊቱን ይመልሳል። እንግዶችን መቀበል ከምሥራቃውያን ሕጎች መካከል

አንዱ ስለሆነ፤ በተለይ የኢዮብ ኃጢአት የተለየ አስቃዊ ነበር።

በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ፤ እግዚአብሔር ለድሆች፤ በተለይም ለመበለቶችና ወላጅ-አልባ ለሆኑት ልጆች ታላቅ የሆነ እንክብካቤን ያሳያል፤ ደግሞም ድሆችን በሚበዘብዙና በሚጨቁኑዋቸው ላይ ቊጣውን ይገልጻል (ዘጸአ. 22:22፤ ዘዳግ. 24:17፤ 26:12)። ችግረኞችን የሚጨቁኑትንና ድሆችን የሚዘርፉትን (ኢሳ. 1:17፤ ኤር. 7:6፤ 22:1-4፤ አሞጽ 4:1፤ 5:11፤ 8:4-10) የፖለቲካም ሆነ የሃይማኖት መሪዎችን ሁለቱንም ነቢያት ባለመታከት አውግዘዋል። ኢዮብ ለድሆች ልዩ እንክብካቤ ያሳይ ነበር (ሉቃስ 4:16-19፤ ማቴ. 11:5)፤ ደግሞም የጥንትዋ ቤተ ክርስቲያን የእርሱን ምሳሌነት ተከትላለች (ገላ. 2:10፤ ያሴ. 1:27፤ 2:1-9፤ የሐዋ. 6:1፤ 1ኛ ጢሞ. 5:1-16)። ዛሬም ቤተ ክርስቲያን ያንን ምሳሌነት መከተል ይኖርባታል።

ኤልፋዝ የመጀመሪያ ነጥቡን ማንም ሊያየው በሚችል ማስረጃ አስቀምጦታል። ኢዮብ የብዙ ኃጢአቶች ውጤት የሆነውን ታላቅ መከራ እየተቀበለ ነበር (ኢዮብ 22:10-11)። እርሱ ስለ ምን በጨለማ፤ በአደጋ፤ እንዲሁም በመከራው ጥልቀት ውስጥ ይመለስላል? ይህ ኢዮብ አምላክ-የለሽ መሆኑን የሚሳይ የእግዚአብሔር እጅ ነበር።

በዙሪያው የቅመና ውይይቱን ያደምጡ የነበሩት ሰዎች እንዲህ ያለውን ክስ በጉረቤታቸው በኢዮብ ላይ ሲሰሙ ደነገጡ። እርስ በርሳቸው እየተያዩ እንዲህ በማለት ሳይጠያየቁ አልቀሩም፡- «ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል? ስለ ኢዮብ ክፋት እኛ እንዴት ሳናውቅ ቀረን?» ቀጣዩ የኤልፋዝ ነጥብ ይህን ጥያቄ ይመልሳል።

(2) ኢዮብ ኃጢአቶችን ሸፍኖአል (ኢዮብ 22:12-20)። በሌላ አነጋገር፤ ኢዮብ ግብዝ ነበር፤ ይህም ዓረፍተ ነገር ይህ ውይይት ከተጀመረበት ጊዜ አንሥቶ ከአንድ ጊዜ በላይ ተነግሮአል - አሊያም ተጠቁሞአል። «አምላክ-የለሽ ኑሮ ለሚኖሩ (ለግብዞች) ተስፋቸው ትጠፋለች» አለ በልዳዶስ (8:13)። «የዐመፀኞች ጉባኤ ትመክናለች፤ የጉባ ሱለኞችም እንኳን በእሳት ትበላለች» (15:34) አለ ኤልፋዝ። ሶፋር ደግሞ እንዲህ አለ፤ «የክፉዎችም ደስታ ለቅጽበት መሆኑን አታውቅምን?» (20:5)።

ግብዝ መንፈሳዊ ግቦችን በማሳካት ረገድ ያልተሳካለት ሰው

ማለት አይደለም፤ ምክንያቱም ሁላችንም በአንድም ሆነ በሌላ የወደቅን ነንና፤ ነገር ግን ግብዝ ስንል የቱንም ግብ ለመምታት የማይጥር ሰው ማለት ነው፤ ነገር ግን በተግባር ተገልጦ የማይታይ ሆኖ ሳለ ሙያ እንዳለው ለሰዎች የሚናገር ነው። የፒዩሪታን ሰባኪ የሆነው ስቲፈን ቻርፕክ እንዲህ አለ፤ «በእራት ጊዜ ክርስቲያን፤ በሱቆቻችን አረማዊ በቁም ሣጥኖቻችን ደግሞ ዲያብሎስ መሆን አሳዛኝ ነገር ነው።»

ኤልፋዝ ኢዮብን ወደ ላይ እንዲመለከት (22:12-14) ደግሞም ማንም ሰው ከእግዚአብሔር የቱንም ነገር መደበቅ እንደማይችል እንዲገነዘብ መከረው። ግብዝ ሰው «እግዚአብሔር አያውቅም ደግሞም ግድም የለውም» በማለት ኃጢአት በመሥራት መቀጠሉን ያደፋፍራል (መዝ. 107 ተመልከት)። ነገር ግን እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ያያል፤ ያውቅማል፤ ደግሞም ግብዝም ሰው ኃጢአቱን ከእግዚአብሔር ሊደብቅ አይችልም። እግዚአብሔር ወዲያውኑ አይፈርድ ይሆናል፤ ነገር ግን በመጨረሻ ፍርድ ሕመምጣቱ አይቀርም።

ከዚያም ኤልፋዝ ወደ ጋላ እንዲመለከት (ቊ. 15-18) እና ባለፉት ጊዜያት በኃጢአተኞች ላይ የደረሰውን ነገር እንዲያስታውስ ኢዮብን መከረው። ኢዮብ «ከክፉዎች ምክር» ጋር ምንም ግንኙነት እንዳልነበረው ግልጽ አድርጓል (21:16)፤ ነገር ግን ኤልፋዝ በዚህ ጉዳይ ላይ ስለ መሄዱ እርሱን ከስሶታል (22:15)። ግብዞች ለተወሰነ ጊዜ ብቻ ኃጢአታቸውን መደበቅ እንደሚችሉ፤ ከዚያም ኃጢአታቸው እንደሚገኝ ታሪክ ያሳያል። እግዚአብሔር የሚታገሣቸው ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ለእነርሱ መልካም ነው፤ ቤቶቻቸውንም በመልካም ነገሮች የሚሞላ ነው (ቊ. 18)። ኢዮብ በጣም ሀብታም የመሆኑ እውነታ የኢዮብ ጻድቅነት ማስረጃ ሳይሆን፤ የእግዚአብሔር መልካምነት (ደግነት) ማስረጃ ነበር።

ምስኪኑ ኢዮብ! በየትኛውም ጉዳይ ይሂድ ወይም ከከላሾቹ ጋር ምክንያታዊ የሆነ ንግግር በማድረግ ይወያይ፤ ጊዜውንና ጉልበቱን እያባዘነ ነበር። በመጀመሪያ እግዚአብሔር ጻድቃንን ይባርካል ደግሞም ክፉዎችን ይቀጣል ብለው ነበር፤ አሁን ደግሞ ኤልፋዝ እግዚአብሔር ግብዝን ሰው ይባርካል ደግሞም ቤቱን በመልካም

ነገሮች ይሞላል እያለ ነው።

የግብዞች መከራ እግዚአብሔር ፍርድን የሚልክ መሆኑ ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ግብዞች የገዛ እራሳቸውን ፍርድ የሚያመጡ መሆናቸው ጭምር ነው። ይህም ባሕርይን ያጠፋል፤ ባሕርይ በሚበላሽበት ጊዜ፤ ጨው ባዕመን በሚያጣበት ጊዜ (ማቴ. 5:13 ተመልከት) ለሰው የሚቀረው ነገር ምንድን ነው?

ታማኝ ለሆነ ሕይወት እጅግ ታላቅ የሆነ ብድራቱ ስለ እርሱ የምታገኙት ነገር አይደለም፤ ነገር ግን በእርሱ የምትሆኑት ነው የሚለው አባባል ትክክለኛ ነው። ጳጳሱ ብሩክ ዌስትኮት እንዲህ አለ፡ «ታላላቅ ወቅቶች ጀግናም ሆነ ፈሪ አያደርጉም፤ በሰው ፊት ሰዎች ማን እንደ ሆኑ ብቻ ይገልጣሉ። በጸጥታና ዓይን በማይገባ መልኩ ስንነቃ ወይም ስንተኛ፤ እየበረታን ወይም እየደከምን እንሄዳለን፤ ደግሞም በመጨረሻ ምን እንደ ሆንን ለማሳየት አንዳንድ ችግሮች ይታያሉ።»

(3) **ኢዮብ በኃጢአቱ ንስሐ መግባት ይኖርበታል (ኢዮብ 22:21-30)**። ኤልፋዝ ልመናውን ለኢዮብ በቅንነት ነበር ያቀረበው፤ ይህም ልክ ሶፋር ኢዮብን ወደ እግዚአብሔር እንዲመለስ በቅንነት እንደ ጠየቀው ሁሉ ማለት ነው (11:13-20)። «ለእግዚአብሔር ተገዛ ከእርሱም ጋር ሰላም ይኑርህ፤ በረከትም ታገኛለህ» (22:21፤ አ.መ.ት)። «ብልጥግና» በሚል የተተረጎመው ቃል «በሁሉም ረገድ የሚሆን መልካምነት» ማለት ነው። በእርግጥ፤ ግብዝ ሰው ከችግሮቹ ለመውጣት እና የወደፊት ዕድሉን (ዕድሏን) የተስተካከለ ለማድረግ ሳይሆን፤ ነገር ግን በባሕርይና በአገልግሎት መታደስ ሳቢያ እግዚአብሔርን ለማስደሰትም ሆነ ለማክበር ወደ እግዚአብሔር መመለስ አለበት።

«ለእግዚአብሔር መገዛት» ማለት ምን ማለት ነው? ከእግዚአብሔር ጋር መዋጋትን ማቆም ደግሞም የእርሱን የሰላም መንገድ መቀበል (ያዕቆብ 4:1-10) ማለት ነው። በተጨማሪም ቃሉን ማድመጥና እግዚአብሔር ለሚናገረው ነገር መታዘዝ ነው (ኢዮብ 22:22)። አንድ ኃጢአተኛ ኃጢአትን መተው አለበት (ቀ. 23) ደግሞም እግዚአብሔርን ታላቁ ሀብቱ ማድረግ (ቀ. 25) ይኖርበታል፤ መጸለይና የእግዚአብሔርን ፊት መሻት አለበት (ቀ. 27)።

ንስሐ ለሚገቡና ወደ እርሱ ለሚመለሱ ሰዎች እግዚአብሔር የገባው ተስፋ ምንድን ነው? እግዚአብሔር ያደሳቸዋል (ቀ. 23) ደግሞም እራሱን ለእነርሱ የተወደደ ነገር ያደርግላቸዋል (ቀ. 25) ስለዚህም ደስታቸው ሁሉ በጌታ (በእግዚአብሔር) ላይ ይሆናል ደግሞም ምድራዊ በሆነ ሀብት ወይም ደስታ ላይ የተመሠረተ አይሆንም (ቀ. 26)። እግዚአብሔር እርሱ አቅጣጫቸውን በሚያሳያቸውና ብርሃን በሚሰጣቸው ጊዜ (ቀ. 28)፤ ጸሎታቸውን ይመልሳል ደግሞም ፈቃዱን እንዲያደርጉ ያስችላቸዋል (ቀ. 27)። ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ኅብረት በመታደሱ ምክንያት፤ የወደቁትን ሌሎችን ሰዎች መርዳት ይችላሉ (ቀ. 29-30)።

በዚህ ልመናው ኤልፋዝ ጥቂት ግሩም ነገሮችን ይናገራል፤ ነገር ግን ይህን የተናገረው ሊነግረው ለሚገባ ሰው አይደለም። ወደ መጽሐፉ መጨረሻ ስንቃረብ፤ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት የሌላቸው ሆነው የተገኙት ኤልፋዝና ሁለቱ ጓደኞቹ እንደ ሆኑ እንደርስበታለን። ኅብረታቸው ይታደስ ዘንድም ኢዮብ ሊማልድላቸው ያስፈልጋል (42:7-10)።

አንተ ኢዮብን ብትሆን ኖሮ፤ ለዚህ ልመና የምትመልሰው መልስ ምንድን ነበር?

ሦስት መራራነት የሞላባቸው ማጉረምረሞች (23-24)

ከጓደኞቹ ጋር በመከራከር ወይም የኤልፋዝን ልመና እሺ ብሎ በመቀበል በታማኝነቱ ላይ በመደራደር ፈንታ፤ ኢዮብ ሙሉ በሙሉ ቸል አላቸው እና ለጌታ መናገሩን ቀጠለ። ቀድሞውኑ ኢዮብ ክርክሩ ከሰዎች ጋር እንዳልሆነ ነገር ግን ከእግዚአብሔር ጋር እንደ ሆነ ግልጽ አድርጓል፤ ይህንንም እውነታ በንግግሩ ላይ አጽንዖት ሰጥቶበታል።

ምናልባት ኢዮብ 23:2ን እንደሚከተለው አድርገን ልናቀርብ እንችላለን፤ «የዛሬው ማጉረምረሜ ከምሬት የወጣ ነው፤ ደግሞም ከመጮኽ በቀር ምንም ከማድረግ እንዲጠብቀኝ ከባድ እጅን በላይ ላይ ማድረግ ይኖርብኛል።» ከእነርሱ ጋር ለመነጋገር ይቻል ዘንድ ብቻ ምን ያህል ሥርዓት መያዝ እንዳለበት ሦስቱ የኢዮብ ጓደኞች አልተረዱም ነበር። ለሥቃዩ እጁን በመስጠት እና ምንም ባለማድረግ ነገር ግን በመጮኽ ፈንታ፤ ኢዮብ ሥቃዩን ለመቋቋም እና

እራሱን ለማጽደቅ ስፍራ ላለመስጠት ፈለገ። በሚቀጥለው ጊዜ በሥቃይ ውስጥ ያለን ሰው በምትጉበኙበት ጊዜ፤ መከራ የለውን ኃይል እንደሚያደክም እንዲሁም በጥንካሬው እና በትዕግሥቱ ላይ ታላቅ ፍላጎት እንዲኖር እንደሚያደርግ ልብ በሉ።

ኢዮብ በእግዚአብሔር ላይ የሚያነሣው ሦስት የማይቀበላቸው ነገሮች እንዳሉ ተናገረ።

(1) «እግዚአብሔር ከእኔ ተሰውሮአል» (ኢዮብ 23:1-12)። «እርሱን የት እንደማገኘው ባወቅሁ፤ ወደ መኖሪያውም መሄድ በቻልሁ!» (ቀ. 3)። ይህም እግዚአብሔርን በፍርድ ቤት (ችሎት ላይ) ለማግኘት ያቀረበው ሌላ ልመናው ነበር። ኢዮብ ክርክሩን ለማቅረብ እንዲሁም እግዚአብሔር ፍርዱን እንዲሰጥ ለመፍቀድ ተዘጋጅቶ ነበር። ኢዮብ፤ እንደ ሕግ ሲጨነቁ እግዚአብሔር ታላቅ ኃይል ያለው ቢሆንም፤ እርሱ ጻድቅ ሰው ነውና፤ ደግሞም በልባቸው ጻድቃን የሆኑትን እግዚአብሔር ሊከብንን አይችልምና፤ እንደሚያሸንፍ ያውቅ ነበር። «ቅን ሰው ጉዳዩን በእርሱ ፊት ያቀርባል፤ እኔም ከፈራጂ ለዘላለም ነፃ እሆናለሁ» (ቁ.7፤ አ.መ.ት)።

ነገር ግን ሰው እግዚአብሔርን ፈልጎ የሚያገኘው እንዴት ነው? ኢዮብ ወደ ፊትም ሆነ ወደ ጎሳ (ምሥራቅ ወይም ምዕራብ)፤ ወደ ግራም ሆነ ወደ ቀኝ (ሰሜን ወይም ደቡብ) ቢሄድ፤ እግዚአብሔርን ሊያየው ወይም በፍጥነት እንኳ በከፊል ሊቃኘው አይችልም። በእርግጥ፤ እግዚአብሔር በሁሉም ስፍራ ይገኛል (መዝ. 139:7-12)፤ ነገር ግን ኢዮብ ከእግዚአብሔር ጋር በግል መገናኘት ፈለገ። የሚጠይቃቸው ጥያቄዎችና የሚያቀርባቸውም ክርክሮች ነበሩት፤

እግዚአብሔር ኢዮብ የት እንደሚገኝ በማቅለጫ (በፈተና) ውስጥ እንዳለ ያውቃል (ኢዮብ 23:10)፤ ነገር ግን ይህ የእግዚአብሔር ቀጠሮ የሆነ ማቅለጫ (ፈተና) ነበር፤ ይህም በኢዮብ ኃጢአት ምክንያት አይደለም፤ እግዚአብሔር እርሱን ለማንጸት እና የተሻለ ሰው ሊያደርገው መከራዎቹን ተጠቅሞበታል። ይህ «ጻድቃን ለምን ይሠቃያሉ?» ለሚለው ጥያቄ ብቸኛ መልስ አይደለም፤ ነገር ግን ከምርጦቹ መልሶች መካከል አንዱ ነው፤ ደግሞም ለተሠቃየ ሰው ታላቅ መጽናናትን ያመጣለታል።

የእግዚአብሔር ቃል እግዚአብሔር በመከራ ውስጥ ያለውን የመንጸት እገልግሎት ለመግለጽ የወርቅ ማቅለጫን ሥዕላዊ መግለጫነት ዘወትር ይጠቀማል።

«እነሆ እንደ ብር ባይሆንም እንጥራሃለሁ፤ በመከራ እቶን ፈትኜሃለሁ» (ኢሲ. 48:10፤ አ.መ.ት)። «ልክ ብረት በማቅለጫ እንደሚቀልጥ እስራኤል በግብፅ መከራ ተቀብሏል (ዘጸግ. 4:20)፤ ደግሞም በኋለኛው ዘመን የገጠማት ቅጣት ልክ እንደዚሁ ያለ «የማቅለጫ ተሞክሮ» ነበር። «አምላክ ሆይ፤ አንተ ፈተንኸን፤ እንደ ብርም አነጠርኸን» [መዝ. (66):10 አ.መ.ት]። ይህ ሥዕላዊ መግለጫ በ1ኛ ጴጥሮስ 1:6-7 እና 4:12 ላይ በመከራ ውስጥ ስለሚያልፉ ቅዱሳን ትምህርት ለመስጠት ጥቅም ላይ ውሏል።

እግዚአብሔር የዝግ እራሱን ሕዝቦች በማቅለጫ ላይ በሚያስቀምጥበት ጊዜ ዓይኖቹን በሰዓቱ ላይ እጆቹን ደግሞ በመቀት መለኪያ መሣሪያው ላይ ያኖራል። እርሱ ለምን ያህል ጊዜ መቆየት እንዳለበትና መጠኑም ምን ያህል ሊሆን እንደሚገባ ያውቃል። ምናልባት እኛ መጀመሪያውን ስለ ምን እንዲህ እንደሚያደርግ መቀቱን ለምን አያበርደውም? ወይም አያጠፋውም ብለን እንጠይቅ ይሆናል፤ ነገር ግን ጥያቄዎቻችን ያለማመናችን ማስረጃዎች ብቻ ናቸው። መልሱ ኢዮብ 23:10 ነው። «ግን እኔ የምሄድበትን መንገድ ያውቃል፤ ከፈተነኝም በኋላ እንደ ወርቅ እወጣለሁ።» ወርቅ አሳትን አይፈራም። ማቅለጫው ወርቁን የበለጠ ንጹሕና ብሩህ እንዲሆን ብቻ ነው የሚያደርገው።

ወደ ማቅለጫው ከመሄዱ በፊት የኢዮብ ሕይወት እግዚአብሔርን የሚያስደስት መሆኑን ልብ ማለቱ ይጠቅማል (ቀ. 11-12)። ኤልፋዝ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲቀበልና እንዲታዘዘውም (22:22) ኢዮብን ያስጠነቅቀዋል፤ ነገር ግን ኢዮብ ያንን ቀድሞውኑ አድርጎታል። በሕይወት ጉዳዩ ላይ በሚጓዝበት ጊዜ የእግዚአብሔር ቃል መመሪያው ነበር ደግሞም ወደ የትኛውም ጠመዝማዛ መንገድ እንዳይሄድ መጠንቀቅ ነበር። ነገር ግን ከዚህም ባለፈ፤ የእግዚአብሔር ቃል ከዕለታዊ ምግብ ይልቅ ለእርሱ ጥንካሬና ብርታት ይሆንለት ነበር። ልክ እንደ ኡርምያስ (ኡር. 15:16) እና ኢየሱስ (ማቴ. 4:4፤ ዮሐ. 4:31-34)፤ ኢዮብ የእግዚአብሔር ቃል ውስጣዊ ማንነቱን የሚያረካ ብቸኛ ምግብ እንደ ሆነ ደርሶበታል

[መዝ. 1:2፤ (119):103፤ 1ኛ ጴጥ. 2:1-3]።

አንዳንድ ሰዎች በመከራ ማቅለጫ ውስጥ ይገባሉ ደግሞም ማቅለጫው እነርሱን ያቃጥላቸዋል፤ ሌሎች በውስጡ ይገባሉ ከዚያም ተሞክሮው ንጹሕ ያደርጋቸዋል። ልዩነቱን ያመጣው ምንድን ነው? ለእግዚአብሔር ቃልና ለእግዚአብሔር ፈቃድ ያላቸው አመለካከት (ዝንባሌ) ነው። በቃሉ የረሰረሰን ከሆነ እና ለፈቃዱ የምንገዛ ከሆነ፤ የማቅለጫው ተሞክሮ የቱንም ያህል የሚያሳምም ቢሆንም፤ ያጠራናል ደግሞም የተሻልን እንድንሆን ያደርገናል። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ፈቃድ የምንጋፋ ከሆንን፤ ደግሞም የእርሱን እውነት በመመገብ ረገድ ከወደቅን፤ የማቅለጫው ተሞክሮ ለእኛ ያለው ፋይዳ እኛን ማቃጠል ብቻ እና ማስመረር ነው።

ኢዮብ ሁለተኛውን የሚያጉረመርምበትን ምክንያት አቀረበ።

(2) «እግዚአብሔር እያስደነገጠኝ ነው» (ኢዮብ 23:13-17)። «እርሱ ግን ራሱን ችሎ ብቻውን የሚኖር ነው፤ የሚቋቋመውን ማን ነው? እርሱ የፈቀደውን ያደርጋል» (ቊ. 13፤ አ.መ.ት)። ኢዮብ ለእርዳታ ወደ እነርሱ ዘወር የሚልባቸው ሌሎች አማልክት አልነበሩትም፤ ደግሞም እግዚአብሔርን ለመቃወም ወይም አሳቡን እንዲቀይር ለማድረግ ምንም መንገድ አልነበረውም። እግዚአብሔር ዓለምን (ህዋን) የሚመራው በጋራ መረዳት ወይም በዲሞክራሲያዊ ምርጫ አይደለም፤ ነገር ግን በትእዛዝ ነው። የእርሱ አሳቦችና መንገዶች ከእኛ አሳቦችና መንገዶች እጅግ የራቁና የመጠቁ ናቸው፤ ነገር ግን የቱ ምርጥ እንደ ሆነ ያውቃል ደግሞም ፈቃዱን መቀበልና በእርሱ መደሰት ይኖርብናል (ኢሳ. 55:8-11)።

የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት የሚገፋት ወይም የሚክዳት ለዎች ከአራሳቸው ላይ ሰላምንና ድፍረትን ሰርቀዋል። «ከመለኮታዊ ሉዓላዊነት አስተምህሮ በላይ የእግዚአብሔርን ልጆች የሚያጽናና የእግዚአብሔር ባሕርይ የለም» አሉ ቻርለስ ሀዶን ስፕረጀን። «በአንድ በኩል በዓለማዊያን ዘንድ ከዚህ የበለጠ የሚጠላ አስተምህሮ የለም።» ለምን? ምክንያቱም ያ ሰው ልብ ኩሩ (ትዕቢተኛ) ስለሆነ እና ለሁሉን ቻይ አምላክ መገዛት ስለማይፈልግ ነው። ለዎች የእግዚአብሔርን ፈቃድ በማድረግ ደስታን ከማግኘት ይልቅ፤ የገዛ እራሳቸውን ነገር ማድረግ ይፈልጋሉ ደግሞም በገዛ

እራሳቸው መንገድ ያደርጉታል።

ይህ አስተምህሮ እንዲህ ያለ የመጽናናት ምንጭ ከሆነ፤ እንግዲያውስ የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት አሳብ በሚመለከት በሚያስብበት ጊዜ፤ ስለ ምን ኢዮብ ደነገጠ? ይህ የሆነው ኢዮብ እጅግ በጣም ብዙ መከራ ስለ ተቀበለና ሁሉን ቻይ አምላክ በቀጣይ ምን እንደሚያመጣበት ስለሚያውቅ ነበር። በቃሉ ውስጥ ፊቱን በምታዩበትና ድምፁን በምትሰሙበት ጊዜ፤ ለእግዚአብሔር መገዛት አንድ ነገር ነው። ነገር ግን፤ ልክ እንደ ኢዮብ፤ በጨለማ እና በሥቃይ ውስጥ በምትሆኑበት ጊዜ፤ መውደቅም ሆነ መፍራት ቀላል ነገር ነው። «በእኔ ላይ የወሰነውን ይፈጽማል፤ ይህን የመሰለ ዕቅድም ገና ብዙ አለው» (ኢዮብ 23:14፤ አ.መ.ት)። ቀጥሎም ምን ይከሰታል?

ነገር ግን ኢዮብ 23:14 ከኤርምያስ 29:11 ጋር የሚቃረን መሆን አለበት። «ለእናንተ ያለኝን ዕቅድ እኔ ዐውቃለሁ» ይላል እግዚአብሔር፤ «ዕቅዱም ፍጻሜው ያማረና ተስፋ የሚሰጥ፤ እናንተንም የሚጠቅም እንጂ የሚጉዳ አይደለም» (አ.መ.ት)። ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታችሁ በሚሆንበት ጊዜ፤ የወደፊቱ ጊዜ ወዳጃችሁ ይሆናል፤ ደግሞም ልትፈሩ አይገባችሁም። ሮሎ ሜይ የተባለው የሥነ ልቦና ባለሙያ እንዲህ ሲል ጽፎአል፤ «የወደፊቱን ጊዜ ጥቅም ማረጋገጫ እጅግ ውጤታማው መንገድ የአሁኑን ጊዜ በድፍረትና ገንቢ በሆነ መልኩ መቋቋም ነው።» ደግሞም ያንን ለማድረግ ምርጡ መንገድ ለጌታ መገዛት እና እርሱ ሁሉን የሚቆጣጠር መሆኑን መገንዘብ ነው። «ሃሌ ሉያ፤ ሁሉን ቻይ ጌታ አምላካችን ነግሦአልና» (ራእይ 19:6)።

(3) «እግዚአብሔር ግራ አጋብቶኛል» (ኢዮብ 24:1-25)። ይህ መላው ምዕራፍ የሚያተኩረው እግዚአብሔር በዚህ ምድር ላይ እንዲሆኑ የሚፈቅዳቸው የሚመስሉ የፍትሕ መጓደሎች ላይ ነው። ኢዮብ ንግግሩን ጥያቄ በመጠየቅ ይጀምራል፤ «እግዚአብሔር ስለ ምን ችሎት ለመሰየም አንድ የተለየ ቀንን አይወሰንም? ያኔ እኔም እርሱ ዓለምን የሚመራበት መንገድ ምን እንደ ሆነ ልነግረው እችል ነበር!»

ኢዮብ በአገሪቱ ላይ የፍትሕ መጓደል አለ በሚለው ይጀምራል (ቊ. 1-11)፤ ከዚያም ደግሞ በከተማ ወዳሉት ወንጀሎች ይሻገራል

(ቊ. 12-17)። በክፉዎች ላይ እርግማን በመጥራት ንግግሩን ይደመድማል (ቊ. 28-29)። እግዚአብሔር ሊፈርድባቸው ባይፈልግም፤ ኢዮብ ይፈርድባቸዋል!

በአገሪቱ ውስጥ የፍትሕ መንገድ አለ (ቊ. 1-11)። አብዛኛውን ጊዜ፤ የትኞቹም ግድግዳዎችና አጥሮች የእርሻ መሬቶችን አይለያዩም፤ እያንዳንዱ ቤተሰብ የገዛ እራሱ የሆነ መሬት አለው፤ ደግሞም ሰዎች የመሬትን ድንበር ያከብራሉ («የወሰን አመልካች ድንጋዮች» ኢ.መ.ት፤ ዘዳግ. 19:14፤ ምሳሌ 22:28፤ 23:10 ተመልከት)። እግዚአብሔር የመሬት ወሰንን የሚጥሱ እና ንብረትን የሚሰርቁ ሰዎችን ሊረግም ተስፋ ሰጥቷል (ዘዳግ. 27:17)፤ ነገር ግን ክፉ ሰዎች ይህንኑ ያደርጉታል።

ነገር ግን በዚያ አያበቁም። ምድሪቱ የእኛ ናት የሚሉ ብቻ አይደሉም፤ ነገር ግን በምድሪቱ ላይ ሆነው ሣር የሚግጡትን እንስሳት ሁሉ የእኛ ናቸው የሚሉ ናቸው፤ ከመበለቶችና አሳዳጊ ከሌላቸው ልጆች መንጋዎችን፤ አህዮችን እንዲሁም በሬዎችን ይወስዱና በድህነት ውስጥ ይጥሉዋቸው ነበር። ኢዮብ 24:5-11 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ ድሆች መካከል አንዱን ሥዕላዊ መግለጫ ይሰጠናል። ልክ በበረሃ እንዳሉ የዱር እንስሳት ምግብ ለማግኘት ይቅበዘበዛሉ (ቊ. 5-6)፤ ልብስ ስለሌላቸው ይበርዳቸዋል (ቊ. 7)፤ የሚኖሩበት ቤት ስለሌላቸው በዝናብ ጠል ይበሰብሳሉ (ቊ. 8)፤ ዕዳቸውን እስኪከፍሉ ድረስ ልጆቻቸው ከእጆቻቸው ተነጥቀው ስለ ተወሰዱባቸው ያለቅሳሉ (ቊ. 9)፤ እንዲሁም ለሀብታሞች ሥራ እንዲሠሩ ይገደዱ ነበር፤ ነገር ግን ከሚያመርቱት ምግብ እንዳይበሉ ይከለክሉ (ቊ. 10-11) ነበር። በሬዎች እንኳ ከሚያበራዩት እህል እንዲበሉ ይፈቀድላቸው ነበር (ዘዳግ. 25:4)።

«አሁን፤» ሲል ኢዮብ ለጓደኞቹ ተናገረ፤ «እግዚአብሔር በክፉዎች ላይ የሚፈርድ ከሆነ፤ ድሆችን ኢፍትሐዊና ሰብዓዊነት በጉደለው መንገድ የሚያንገላቱ ሰዎች ላይ ለምን አይፈርድም?»

በአተማ ውስጥ ወንጀሎች አሉ (ቊ. 12-17)። ኢዮብ ስለ ነፍሱ ገዳዮች በመናገር ይጀምራል (ቊ. 12-14)፤ የቁሰሉ ሰዎችን ጨኽቶ ይሰማል ደግሞም የንጹሐንን ሞት ይመለከታል። በአማካይ፤ ሥልሳ አሜሪካውያን በየቀኑ ይገደላሉ፤ ይህም በዓመት

የሚሞቱት ሰዎችን ቊ.ጥር ወደ 22,000 ገደማ ያደርሳዋል። ይህም እንደ ፊየር ባንክስ፤ አላስካ፤ ወይም ኡል ሴሪቶ፤ ካሊፎርኒያ፤ ወይም አውጉስታ፤ መይን ያሉ ከተሞችን ሰዎች በሙሉ እንደ መግደል ነው። ከእነዚህ ነፍሱ ገዳዮች አንዳንዶቹ ከቶ አልታወቁም፤ አልተያዙም ወይም አልተከሰሱም፤ ደግሞም ኢዮብ እንዲህ አለ፤ «እግዚአብሔር ግን ተጠያቂዎቹን ዝም ብሎአል» (ቊ. 12፤ ኢ.መ.ት)። ኢዮብ ማንንም አልገደለም፤ ይሁንና ጓደኞቹ እርሱ ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች እንደ ነበረ ተናገሩ!

በቊ.ጥር 15 ላይ ኢዮብ በአንዳንድ የከተሞች ክፍል በእርግጥ ተንሰራፍቶ ያለውን የፍትወተ ሥጋ ኃጢአት ጠቅሷል። ዝሙት ሠሪው እና ድርጊቱ የሚፈጸምበት (አመንዝራዬቱ ሴት) ፍላጎታቸውን ከማርካታቸው በፊት ጨለማን ይጠባበቃሉ። በተጨማሪም ጨለማን የሚጠባበቅ ሰው፤ ቤት ሰርስሮ የሚገባ ሌባ ነው (ቊ. 16-17)። «በከተማ ውስጥ ወንጀል አለ፤» ብሎ ተናገረ ኢዮብ፤ «ደግሞም እግዚአብሔር ስለዚህ ነገር ምንም ሊያደርግ የፈለገ አይመስልም።»

በክፉዎች ላይ የሚመጣ እርግማን (ቊ. 18-25)። ይህ አንቀጽ በክፉዎች ላይ ምን እንደሚከሰት እንደሚናገር ዝርዝር ሊታይ ይችላል ይሆናል፤ ወይም ደግሞ፤ በክፉዎች ላይ እንደ ተናገረ እርግማን ተደርጎ እንደ ፍርድ ሊተረጎም ይችላል። እኔ ፍርድን ያመለጠ የሚመስሉ ክፉ ሰዎች ላይ ኢዮብ ያስተላለፈው የግል እርግማን ይመስለኛል።

የኢዮብ እርግማን እንደዚህ አጠር ብለ ሊቀርብ ይችላል፡- «ክፉዎች በውኃ ውስጥ እንዳለ ዐረፋ ወይም በፀሐይ ሙቀት እንደ ቀለጡ በረዶዎች ይጥፋ። በሁሉ፤ በገዛ እናቶቻቸው እንኳ፤ በመቃብር ውስጥ በሚያርፉበት ጊዜ የተረሱ ይሁኑ። ሚስቶቻቸው ልጅ-አልባ ይሁኑ ደግሞም ምንም ልጆች አይወሰዱ። በመኸር ላይ እንዳለ ወደ ታች እንደሚወርድ አየቀነሱ ሲመጡ፤ ደኅንነታቸውና ዋስትናቸው ፈጥሮ ይጥፋ» (ቊ. 18-24)።

«እንዲህስ ባይሆን፤» በማለት ኢዮብ ስሜቱን ለሦስቱ ተፂ ጓደኞቹ መናገር ጀመረ፡- «ሐሰተኛ የሚያደርገኝ፤ ነገራንስ እንደ ምናምን የሚያደርገው ማን ነው?» (ቊ. 25)። ነገር ግን ይህን ከቶ ሊያደርጉት አልቻሉም።

ኢዮብ ከገዛ እራሱ በሻገር ሌላ ሰው በችግር ውስጥ ሆኖ በኃጢአትና በፍትሕ መጓደል ላይ ቅዱስ የሆነ ቊጣውን የገለጠበትን ሁኔታ እንዲመለከት ተናገረው። ዘወትርም፣ የግል መከራ እራስ ወዳድ ያደርገናል፤ ደግሞም የሌሎችን ፍላጎት እንዳናይ ዕውር ያደርገናል፤ ነገር ግን የተጉዱ ሰዎችን እግዚአብሔር እንዲረዳ ኢዮብ ግድ ይሰኛል። ሦስቱ ጓደኞቹ የመከራ እንቅስቃሴን ሳይሆን፣ የተጉዱ ሰዎችን ተመልሰው እንዲመለከቱ ይጥር ነበር። ኢየሱስም እንደዚሁ «ሰለ ባልንጀራ» መወያየት በፈለገው ነገር ግን ባልንጀራው ማን እንደ ሆነ ያላወቀ እና ሊረዳውም ካልሞከረው ሕግ አዋቂ ጋር የገጠመው ችግር ተመሳሳይ ነው (ሉቃስ 10:25-37)።

በማኅበረሰቡ ውስጥ ያለ የፍትሕ መጓደል በሰዎች ኑሮ ውስጥ ታላቅ ሥቃይን ያመጣል፤ ስለዚህ ሕጉን ለመጠበቅና ፍትሕን ለማስፈን ማድረግ የምንችለውን ሁሉ ማድረግ ይኖርብናል። ነገር ግን ሕጉን የሚያወጡት እንዲሁም ሕጉ እንዲተገበር የሚያደርጉት (ሕግ አስፈጻሚዎቹ) ሰዎች ብቻ ናቸው ደግሞም ከሁሉም ነገር ጋር ፍጹም በሆነ መንገድ ሊራመዱ አይችሉም። ከእነዚህ በአንዱ ቀን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ይመለሳል፤ በክፉዎች ላይ ይፈርዳል፤ ደግሞም የጽድቅ መንግሥቱን ይመሠርታል። እርሱ እስኪመጣ ድረስ በዚህ ዓለም የክፉ መኖር እውነታን መቀበል ይኖርብናል። ደግሞም «አሜን፤ ጌታ ኢየሱስ ሆይ፤ ና» ብለን መጸለያችንን መቀጠል ይኖርብናል (ራእይ 22:20)።

ለግል ምልከታ እና ለቡድን ውይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. ልክ እንደ ኢዮብ ክፉኛ ብትሠቃይ፣ ደግሞም እንደ ኢዮብ ብትከሰሱ፣ «ተገቢ አይደለም! እኔ ንጹሕ ነኝ!» ወይም «ይገባኛል» ወይም ከዚህ የተለየ አንድ ነገር የምትሉ ይመስላችኋል? ለምን?
2. ልክ እንደ ማንኛውም ኃጢአተኛ ሰው ሁሉ፣ ኢዮብ ኃጢአተኛ እንደ ነበረ የምናውቅ ስለሆነ፣ ከጓደኞቹ ለቀረበበት ክስ ንጹሕ ኅኝ ብሎ መከራከሩን እንዴት እንገመግመዋለን?
3. መልካምነታችን የእግዚአብሔርን ፍቅር የማያስገኝልን ከዞየን፣ ከእርሱ ጋር ባለን ግንኙነት መልካምነታችን የሚፈይደው ነገር ምንድን ነው?
4. በኢዮብ ስፍራ እራሳችሁን ስታስቀምጡ፣ በምትከሰሱበት ክስ መካከል ስላጣችኋቸው ነገሮችና ስለ አካላዊ ሕመም (ሥቃይ) መከራ መቀበል እንዴት ይሰማችኋል?

5. ያለበት ተጨባጭ ሁኔታ ምንም ይሁን ኢዮብ እግዚአብሔርን ለመባረክ ይችል ዘንድ ብርታት የሰጠው ምንድን ነበር ብላችሁ ታስባላችሁ?

6. የትኛው ከባድ ይመስላችኋል፡- በገዛ እራሳችሁ ያመጣችሁትን ውድቀት መቋቋም ወይስ ሙሉ በሙሉ የማይገባችሁን ውድቀት መቋቋም? ለምን?

7. አስቸጋሪ ጊዜ በሚገጥማችሁ ወቅት፣ የሚገባችሁ መሆኑንና አለመሆኑን ዘወትር ትገመግማላችሁ ወይ? ለምን ትገመግማላችሁ ወይም ለምን አትገመግሙም?

8. ብዙውን ጊዜ፣ መከራ በምትቀበሉበት ወይም በምትታገሉበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር ምን እያደረገ ያለ ይመስላችኋል?

9. ኢዮብ እግዚአብሔር እንዳንዴ ግራ እንደሚያጋባው ተናግሮአል፡፡ ስለ እግዚአብሔር ግራ የሚያጋባችሁ ምንድን ነው?

10. እግዚአብሔር ለምን ርምጃ ወስዶ እራሱን ተአምራዊ በሆነ መንገድ አያስታውቅም እንድትሉ የሚያደርጓችሁ በባህላችሁ ያሉ ክስተቶች ምንድን ናቸው?

11. እግዚአብሔር በሕይወቱ ውስጥ ስላለው ጣልቃ ገብነት ለኢዮብ የምትናገሩት ነገር ምንድን ነው?

እንዴት ያለ ደካማ ሹክሹክታ!

(ኢዮብ 25-28)

«እያንዳንዱ ዓመት ሰዎች ስለ መንፈሳዊ ነገር እንሥተው በሚነጋገሩበት ቁም ነገር ላይ እንድንቀጠቀጥ ያደርገኛል፡፡»
- ቢሾፕ ብሩክ ኤፍ. ዌስትኮት

በኢዮብ 25 ላይ የበልዳዶስ ንግግር በመጽሐፍ ውስጥ ካሉ ንግግሮች ሁለ አጭሩ ሲሆን፣ በእግዚአብሔር ኃይል (ቍ. 1-3) እንዲሁም ፍትሕ (ቍ. 4-6) ላይ ያተኩራል፡፡ የኢዮብ ጓደኞች ስለ እግዚአብሔር እጅግ በማወቅ ተናግረው ሳለ፣ በመጨረሻ እየተነጋገሩበት ስለ ነበረው ነገር ምንም እንደማያውቁ እግዚአብሔር መግለጡ ለማየት የሚረብሽ ነገር ነው፡፡ ብዙውን ጊዜ፣ ስለ እግዚአብሔር ብዙ የሚናገሩት ሰዎች የሚያውቁት ትንሽ ነው፡፡

የእግዚአብሔር ኃይል በባሕርይው ውስጥ (ቍ. 1-3) ይገኛል፡፡ በእርሱ ዘንድ ሁሉን መግዛትና መፈራት አለ ደግሞም በሉዓላዊነት በሰማይ ላይ ግዛቱን አድርጓል፡፡ ሁሉንም ነገር ከቁጥጥሩ በታች አድርጓል ደግሞም በሁሉም ስፍራ የሚከናወነውን ነገር ይመለከታል፡፡ የመላእክት ሠራዊቱ ትእዛዛቱን በመጠባበቅ ላይ ናቸው ደግሞም ፈቃዱን ለመታዘዝ ዝግጁዎች ናቸው፡፡ ማን ሊቋቋመው ይችላል?

የእግዚአብሔር ፍትሕ ቅዱስ የሆነ ባሕርይው ነጻብራቅ ነው (ቍ. 4-6)፣ ምክንያቱም «እግዚአብሔር ብርሃን ነው፣ ጨለማም በእርሱ ዘንድ ከቶ የለም» (1ኛ ዮሐንስ 1:5)፡፡ እግዚአብሔር ቅዱስና ጻድቅ ስለሆነ፣ ሰዎች እንዴት በፊቱ ጻድቅ ነን ይላሉ? (አስታውስ፣ ኢዮብ ታማኝነቱን እንደ ጠበቀ እንዲሁም ኃጢአትን

መናዘዝን ዕንቢ ማለቱ የእግዚአብሔርን ፍርድ አምጥቶበታል።) ሰው ከሌት የሚወለድ በመሆኑ ከኃጢአተኛ ባሕርይ ጋር ነው የሚወለደው (መዝ. 51:5)። በምሥራቅ ጨረቃና ከዋክብት በታላቅ ብሩህነት ያበራሉ፤ ነገር ግን እነርሱም እንኳ በእግዚአብሔር ፊት ንጹሐን አይደሉም። አፈር እና ትል የሆነ ሰው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጸድቅ ነኝ ብሎ ሊናገር ይችላል? (ኢዮብ 4:17-18፤ 8:20፤ 9:2 ተመልከት።) አሁን፤ የኢዮብን ምላሽ እንሰማለን።

ኢዮብ ለእግዚአብሔር ኃይል እውቅና ሰጠ (ኢዮብ 26)
በሕዋ ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔርን ታላቅ ኃይል ከማጥፋቱ በፊት ምንም ስላልረዳው በመጀመሪያ ኢዮብ በልዳዶስን ወቀሰ (ኢዮብ 26:1-4)። ኢዮብ ምንም ኃይል የለውም፤ ነገር ግን በልዳዶስ ጠንካራ አያደርገውም። እንደ ጓደኞቹ አነጋገር፤ ኢዮብ ጥበብ ወይም ማስተዋል ጉድለታል። «ይህን ቃል እንድትናገር የረዳህ ማን ነው? የማንስ መንፈስ በእንደበትህ ተጠቀመ?» (ቊ. 4፤ አ.መ.ት)። የበልዳዶስ ቃል ከእግዚአብሔር የመጣ ከሆነ፤ እንግዲያውስ ለኢዮብ መልካምን ባደረጉለት ነበር፤ ምክንያቱም ኢዮብ እግዚአብሔር እንዲናገረው ይጮኽ ነበረና። መደምደሚያውም የበልዳዶስ ቃሎች ከበልዳዶስ የመጡ ናቸው፤ ደግሞም ለዚህ ነው ለኢዮብ ምንም ያልፈየደለት።

ከዚያም ኢዮብ የእግዚአብሔርን ታላቅነት አሞገሰ (ቊ. 5-13)። እግዚአብሔር እያንዳንዱን ነገር፤ የሙታንን ዓለም እንኳ፤ ያያል (ቊ. 5-6)። የሙታን መኖሪያ ስፍራን በተመለከተ ኢዮብ ሦስት የተለያዩ ስሞችን ይጠቀማል። ውኆች፤ ሲኦል እና «ጥፋት» («አብዶን»፤ ራእይ 9:11)። እግዚአብሔር በሙታን ዓለም ላይ የሚሆነውን የሚያይ ከሆነ፤ እንግዲያውስ በሕያዋን ዓለም የሚከናወነውን ነገር በእርግጠኝነት ያውቃል!

እግዚአብሔር ሁሉን ነገር የሚያይ ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ሁሉንም ነገር አበጅቶአል፤ ይቆጣጠራልም (ኢዮብ 26:7-13)። ኢዮብ የምስጋና መዝሙሩን በሰማያት ላይ ስላለው የእግዚአብሔር ኃይል በማስመልከት በአንድ ትክክለኛነት ምድርን ይገልጻታል (ቊ. 7)። እግዚአብሔር ደመናትንና ዝናብንም ጭምር ይቆጣጠራል። ከዚያም ኢዮብ ትኩረቱን ወደ ምድር አደረገ (ቊ.

10-11) ደግሞም ፀሐይ የምትወጣበትን እና የምትጠልቅበትን አድማስ ስለ መሥራቱ እግዚአብሔርን አመሰገነ። እርሱ ቀንና ምሽትን እንዲሁም ምድርንና ባሕርን የሚቆጣጠር አምላክ ነው። «የሰማይ ምስሶዎች» ተራሮችን ለመግለጽ የገባ ሥነ ግጥማዊ ሐረግ ነው። በምድር ላይ ያርፋሉ፤ ነገር ግን ሰማያትን የተሸከሙ ይመስላሉ። እግዚአብሔር ብቻ ይናገራል፤ ተራሮችም ይንቀጠቀጣሉ (9:6)።

የኢዮብ መዝሙር የመጨረሻው ስንኝ በውኆች ላይ ያለ የእግዚአብሔር ኃይልን ማፅከል ያደረገ ነበር (26:12-13)። እግዚአብሔር እንደ ወደደ ባሕሩን ሊያናውጠውም ሆነ ረጋ እንዲል ሊያደርገው ይችላል፤ ደግሞም በባሕር ውስጥ ባሉ ፍጡራን («ረዓብ») እና በ«ተወርዋሪው አባብ»፤ አ.መ.ት) ላይ ሥልጣን አለው። ደመናትን ሊበትናቸው እና ሰማዩን ከነጉድጓድ ንጹሐ ሊያደርገው ይችላል።

ሦስቱ ጓደኞች ትሶግሥት ባጣ መልኩ ላያዳምጡት አልቀሩም፤ ምክንያቱም ቀድሞውኑ ኢዮብ ይናገርበት የነበረውን ነገር አውቀው ነበር፤ ነገር ግን ከንግግሮቹ በመነሣት ትክክለኛ ድምዳሜ ላይ አልደረሱም። የእግዚአብሔርን እጅ ሥራ ከተፈጥሮ ተመልክተው ነበርና፤ ስለ እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር እንደሚያውቁ አሰቡ፤ ስለዚህ ስለ እግዚአብሔር ለኢዮብ ሲያብራሩለት ቻሉ።

ኢዮብ ደግሞ የዚህ ተቃራኒው ነው ትክክል አለ። «እነዚህ የሥራው ዳር ዳር ናቸው፤ ስለ እርሱ የሰማነው ምንኛ እነሱተኛ ነው? የኃይሉንስ ነጉድጓድ ማን ሊያስተውል ይችላል?» (ቊ. 14፤ አ.መ.ት)። በፍጥረት ውስጥ ስለ እግዚአብሔር የምንመለከታቸው ነገሮች የመንገዱ አሻራዎች ብቻ ናቸው፤ እንዲሁም የምንሰማው ነገር የኃይሉ ሽክሽክታ ብቻ ነው! የተፈጥሮን መጽሐፍ በጥንቃቄ ልታነብቡት ትችላላችሁ፤ ይሁንና አሁንም ስለ እግዚአብሔር ገና የምትማሩት ብዙ ነገር ይኖራል። እግዚአብሔር ስለ ፈጠራቸው ነገሮች ጥቂት እውነታዎችን ማወቅ ስለ ፍጥረት ሁሉ አምላክ እውነታን እንደ ማወቅ ያለ ነገር አይደለም።

የአሥራ አራተኛው ምእተ ዓመት ብሪታኒያዊው መንፈሳዊ ጸሐፊ ሪቻርድ ሮል እንዲህ አለ፡- «እግዚአብሔርን በእውነት

ፍጹም በሆነ መንገድ ያወቀ ሰው እርሱ ከመረዳት በላይ እንደ ሆነ እንዲሁም ለመታወቅ የማይቻል እንደ ሆነ ይደርሰበታል።» የበለጠ ስለ እግዚአብሔር እያወቅን ስንሄድ፤ ሊታወቅ የሚገባ እጅግ ብዙ ነገር አንዳለ እናውቃለን፤ ስለ እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር እናውቃለን ከሚሉ ሰዎች ተጠበቁ፤ ምክንያቱም እራሳቸውንም ሆነ እግዚአብሔርን እንደማያውቁ የሚናገሩት ነገር ያስረዳቸዋልና።

ኢዮብ በእግዚአብሔር ፍትሐዊነት ላይ ጥያቄ አነሣ (ኢዮብ 27)

እግዚአብሔር ቅዱስ በመሆኑ፤ በእርሱ ፊት ማንም ጻድቅ ሆኖ መቆም እንደማይችል በልዳዶስ ግልጥ አድርጓል (ኢዮብ 28:4-6)። የዚህ አነጋገር ተፈጥሮአዊ ውጤቱ ስለ ኃጢአታቸው ሰዎችን ለመቅጣት እግዚአብሔር ይገደዳል፤ አለበለዚያ፤ እርሱ ጻድቅ አምላክ አይሆንም። ኢዮብ እየተሠቃየ ከሆነ፤ አንዳች ኃጢአት ሠርቶ መሆን አለበት።

ኢዮብ መሐላ አደረገ (ኢዮብ 27:1-6)። ኢዮብ እንደ ገና ታማኝነቱን በማጽናት ቆመ (10:1-7፤ 13:13-19፤ 23-27፤ 23:2-7) ፤ ነገር ግን በዚህ ጊዜ መሐላ አደረገ። ይህም «ሕያው እግዚአብሔርን» የሚል ነበር (27:2)። በዚያ ዘመን በነበሩት የምሥራቅ ሰዎች መካከል፤ መሐላ ማድረግ ከባድ ነገር ነበር። የምትናገሩት ነገር እውነት ባይሆን እንዲገድላችሁ እግዚአብሔርን እንደ መጋበዝ ነበር። ኢዮብ ስለ እራሱ ያንን ውሳኔ ለማሳለፍ እርግጠኛ ነበር።

በተጨማሪም ኢዮብ እግዚአብሔር ፍትሕን እንዳላሰፈነበት («ፍትሕ የነሣኝ» ቊ. 2፤ አ.መ.ት) የሚል ክሱን በተደጋጋሚ አቅርቦአል። በእርሱ ላይ የቀረቡ ክሶችን እንዲያሳውቅ ኢዮብ እግዚአብሔርን ጠይቋል፤ ነገር ግን ለማያት ጸጥ ብለዋል። ኢዮብ ችሎት እንዲሰየምና እርሱንና እግዚአብሔር በአንድ ላይ እንዲገናኙ ተናግሯል፤ ነገር ግን የተዘጋጀ ችሎት አልነበረም።

ስለዚህ እርሱ በሕይወት እስካለ ድረስ፤ እራሱን መከላከልና ታማኝነቱን መጠበቅ ይችላል። ጓደኞቹን ለማስደሰት ሲል ወይም እግዚአብሔር የወደፊት ዕጣ ፈንታውን የተቃና እንዲያደርግለት

ሲል ብቻ መዋሸት አይኖርበትም። (በዚያ ሰይጣን ይደሰታል!) ጓደኞቹ ምንም ይበሉ ወይም አምላኩ በእርሱ ላይ ምንም ያድርግ፤ ኢዮብ ጎሊናውን («ልብ»፤ ቊ. 6) በመጠበቅ መኖር ነበረበት።

ኢዮብ እርግማንን ተናገረ (ኢዮብ 27:7-10)። በምሥራቅ፤ የተከሰሱ ሰዎች ንጽሕናቸውን ማጽናታቸው ብቻ በቂ አይደለም፤ በተጨማሪም እነርሱ በደለኞች እንደ ሆኑ በተናገሩ ሰዎች ላይ የእግዚአብሔርን ቊጣ እንዲጠሩ ይጠበቅባቸዋል። የኢዮብ ቃሎች «ኢምፕራካቶሪ»-እርግማንን በጠላት ላይ የሚያውጁ መዝሙሮችን ያስታውሱናል (መዝ. 58፤ 69፤ 137፤ ወዘተ. .) ይህም በጠላቶቹ ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ እንዲመጣ መዝሙረኛው ያቀረባቸው ጸሎቶች ናቸው።

የኢዮብ ጠላቶች እነማን ነበሩ? እርሱ በደለኛ ነው ደግሞም በእግዚአብሔር ሊቀጣ ይገባዋል ከሚሉት ከሦስቱ ጓደኞቹ ጋር የሚስማማ የቱም ሰው ጠላቱ ነበር። ይህ ውይይት እየተደረገ ላለ፤ ብዙ ሰዎች በዐመድ ቁልሉ ዘንድ የተሰበሰቡ ደግሞም ክርክሩን እየሰሙ እንዲሁም ብዙዎቹ ምናልባት ከበልዳዶስ፤ ከሶፋርና ከኤልፋዝ ጋር እየወገኑ ያሉ ይመስላል። ኢዮብ በዚያ ያሉ የሚነገረውን የሚያደምጡ ሰዎች ከኢዮብ ጓደኞች ጋር በመስማማት ራሳቸውን ሲነቀንቁ ተመለከተ፤ ደግሞም እርሱ በቁጥር እንደ ተበለጠ አወቀ።

የኢዮብ ቃሎች ለእኛ፤ በተለይ በኢየሱስ (ማቴ. 5:38-48) እና በጳውሎስ (ሮሜ 12:17-21)፤ በሁለቱም ከተነገሩት ጠላቶቻችንን ይቅር ማለት እንደሚገባ ከተማርነው ትምህርት ጋር አዛምደን ስንመለከታቸው፤ የጭካኔ ንግግሮች ሊመስሉን ይችላሉ። ነገር ግን ኢዮብ የተራራው ስብከት ይቅርና የሙሴ ሕግ ከመሰጠቱ በፊት እንኳ የኖረ ሰው ነበር፤ ደግሞም በኢየሱስ (ሉቃስ 23:34) እና በእስጢፋኖስ (የሐዋ. 7:60) ውስጥ የታየው መንፈስ በእርሱ ውስጥ እንዲኖር መጠበቅም አይኖርብንም።

ይሁን እንጂ፤ በእግዚአብሔር አይታ፤ ኢዮብ ትክክል ነበር። እግዚአብሔር በሰማይ ሠራዊት ፊት ኢዮብ «እኔን አልባና፤ ጻድቅ እግዚአብሔርን የሚፈራና ከክፋት የራቀ ሰው መሆኑን» ሁለት ጊዜ፤ መስክሮአል (ኢዮብ 1:8፤ 2:3)። ስለዚህ፤ የኢዮብ

ጠላቶች ተሳስተዋል፤ ደግሞም ኢዮብ ነፃ እንዲያወጣው እግዚአብሔርን የመጠየቅ መብት ነበረው። እንደ እውነቱ ከሆነ፤ ኢዮብ ጻድቅ እንደ ሆነ ጠላቶቹ ደግሞ እንደ ተሳሳቱ ማረጋገጥ የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነበር። ታዲያ፤ ኢዮብ ከእግዚአብሔር ሌላ የት ሄዶ እርዳታን ይጠይቅ?

ሦስቱ ጓደኞቹ በተደጋጋሚ የክፉዎች ፍጻሜ ምን ዓይነት አስከፊ እንደ ሆነ በመንገር አስጠንቅቀውታል፤ ስለዚህ ኢዮብ ቃሎቻቸውን መልሶ ወረወረላቸው። «ጠላቱ እንደ በደለኛ፤ ባላንጣዬም እንደ ክፉ ይሁን» (27:7፤ አ.መ.ት)። ኢዮብ ጠላቶቹ በታላቅ ጎዘን ውስጥ ሆነው ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር ሲጮኹ ነገር ግን ምንም መልስ ሳያገኙ ተመልክቷል፤ ደግሞም በድንገት በሞት ሲወገዱ አይቷል። ነገር ግን የኢዮብ ጓደኞች በእርሱ ላይ እየተነበዩት ያሉትና ምናልባትም ይመጣል ብለው የሚጠብቁት ይህን አይደለምን?

በልዳዶስ እግዚአብሔር ጻድቅ እንደ ሆነና እርሱን የማይታዘዙትን ሰዎች እንደሚቀጣ አስረግጦ ተናግሮአል። ነገር ግን ይህ ማለት እያንዳንዱ መከራ የሚቀበል ሰው ስለ ሠራው ኃጢአት የሚቀጣ ነው ማለት አይደለም። አንዳንድ ጊዜ በሌሎች ሰዎች ኃጢአት ምክንያት መከራ እንቀበላለን (ለምሳሌ፤ ዮሴፍ) ወይም እግዚአብሔር ከኃጢአት ስለ ጠበቀን እንሠቃያለን (ለምሳሌ፤ ጳውሎስ በ2ኛ ቆሮ. 12)። ኢየሱስ የተሠቃየው ስለ እራሱ ኃጢአት አልነበረም፤ እርሱ ምንም ኃጢአት አልነበረበትምና። ነገር ግን ለዓለም ኃጢአት ነበር የተሠቃየው (1ኛ ጴጥሮስ 2:22-24፤ 3:18)፤ ደግሞም በሥቃዩና በሞቱ ምክንያት ኃጢአተኞች ለማመንና ዘላለማዊ ሕይወትን ለመቀበል ይችላሉ።

ኢዮብ አንድ ትምህርት ያስተምረናል (ኢዮብ 27:11-23)። «ስለ እግዚአብሔር ክንድ አስተምራችኋለሁ» (27:11፤ አ.መ.ት) አለ ኢዮብ፤ ደግሞም በክፉዎች ላይ የሚመጣ የእግዚአብሔርን ፍርድ ዘረዘረ። እግዚአብሔር ኢዮብን ነፃ በሚያደርግበት ቀን፤ በጠላቶቹ ላይ የሚከሰተው ነገር ይህ ነው።

ይሞታሉ፤ ደግሞም መበለቶቻቸው አያለቅሱላቸውም፤ ይህ በምሥራቃዊ ዓለም ባህል አስከፊ ሰድብ ነበረ። ልጆቻቸው በሰይፍ

ይታረዳሉ ወይም በወረርሽኝ ይሞታሉ፤ ከዚህ ያመለጡ ካሉ የሚመገቡትን ለማግኘት ሲሉ በሕይወታቸው ዘመን ሁሉ ለማኞች ይሆናሉ። ክፉዎች ሀብታም ሆነው ይጋደማሉ፤ ድሃ ሆነውም ይነቃሉ። የብር ጌባቸውና ውድ የሆኑ ልብሳቸው ይጠፋሉ። ቤቶቻቸው ልክ እንደ ኩቦች (ወይም የሽረሪት ድር)፤ ወይም በሜዳ ላይ እንዳለ የጉበኛ ጎጆ ይጠፋሉ። የክፉዎች ሞት ሰላማዊ አይሆንም። ፍርሃት፤ ልክ እንደ ጉርፍ፤ በማታ ይመጣል ጠርጎም ይወስዳቸዋል። ክፉዎች ለማምለጥ ቢሞክሩ እንኳ፤ ነጉድጓድ ይከተላቸውና ያጠፋቸዋል።

በዚህ መግለጫ ውስጥ የኢዮብ ጓደኞች የተናገሩዋቸው ብዙዎች በጓደኞቹ «በፍርድ» ሥዕላዊ መግለጫዎች እርሱን ለመቃወም የተናገሯቸው መሆናቸውን ልትገነዘቡ ትችላላችሁ። የሚናገሩዋቸው ነገሮች የእራሳቸውን ቅጣቶች የሚያውጁ መሆናቸውን ተመልክተው ጥንቃቄ እንዲያደርጉ ሊያስታውሳቸው ኢዮብ ይህን ሆን ብሎ ነበር ያደረገው። «እንዳይፈረድባችሁ በማንም ሰው ላይ አትፍረዱ፤ በምትፈርዱበትም ዓይነት ይፈረድባችኋል፤ በምትሰፍሩበትም መስፈሪያ ይሰፈርላችኋል» (ማቴ. 7:1-2)።

የእግዚአብሔር ቃል በጠላት የታሰበ ፍርድ በጠላት በእራሱ ቤት ላይ እግዚአብሔር እንደ መለሰው ብዙ ጊዜ ይናገራል። ፈርዖን ገና የሚወለዱ የዕብራውያን ሕፃናት በወንዝ ውስጥ እንዲሰጥሙ አዘዘና፤ በኋላ የገዛ እራሱ ጦር በቀይ ባሕር ውስጥ ሰጠመ (ዘጸአ. 1:15-22፤ 14:23-31)። ሐማ መርዶክዮስን ለመስቀል መስቀያ አዘጋጀ፤ ነገር ግን በዚህ ፈንታ ሐማና ወንዶች ልጆቹ ተሰቀሉበት (ሐሰ. 7:10፤ 9:25)። የዳንኤል ጠላቶች ሊያጠፉት ሞክረው ነበር፤ ነገር ግን በዳንኤል ፈንታ እነርሱና ቤተሰቦቻቸው በእንበሳ ጉድጓድ ውስጥ በመጣል መጨረሻቸው ሆነ (ዳን. 6:24፤ ምሳሌ 11:8ን ተመልከት)።

በኢዮብ 27:23 አተረጓጎም ላይ የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች አይስማሙበትም። ኒው አሜሪካን ስታንዳርድ ባይብል፤ «ሰዎች በእርሱ ላይ እጃቸውን ያጨበጡባሉ፤ ደግሞም ከስፍራው ላይ ያስወግዱታል» በሚል ይነበባል፤ ደግሞም ከዚህ ጋር ብዙዎች ትርጉሞች ይስማማሉ፤ ነገር ግን ሰዎች የሚለው ቃል የመጀመሪያ

ያ በሆነው ጽሑፍ (በዕብራይስጡ) ውስጥ የለም። በቀጥታ «እርሱም በእርሱ ላይ እጆቹን ያጨበጭባል» ብቻ ነው የሚለው። «እርሱ ማን ነው?» አልመርጧል። ስሜክ በሌክሰሪዝተሪ ባይብል ኩመንተሪ፣ እግዚአብሔር ሊሆን ይችላል ሲል አሳብ ይሰጣል፤ ደግሞም ቍጥር 23 የዓረፍተ ነገር ባለቤት እግዚአብሔር ከሆነበት ከቍጥር 13 ጋር ሊያያዝ ይገባል (ጥራዝ 4፣ 972)። ቍጥር 23ን «በእነርሱ ላይ እጆቹን ያጨበጭብባቸዋል ደግሞም ከመኖሪያው [ከሰማይ] ያሳድዳቸዋል።» ብሎ ተርጉሞታል። እግዚአብሔርም ሆነ ሰው፣ ክፉዎች በሚጠፉበት ጊዜ ይደሰታሉ።

ኢዮብ የእግዚአብሔርን ጥበብ ፈለገ (ኢዮብ 28)

«ነገር ግን ጥበብ ከየት ይገኛል?» (ኢዮብ 28:12)። «ታዲያ ጥበብ ከወዴት ትመጣለች? ማስተዋልስ የት ትገኛለች?» (ቍ. 20፣ አ.መ.ት)። ኢዮብ እነዚህን ጥያቄዎች የጠየቀበት ምክንያት «በጥበብ» ስም ሦስቱ ጓደኞቹ ይናገሩዋቸው የነበሩ «ለዛ ቢስ አባባሎች» እና «የታወቁ እውነታዎችን» መስማት ታክቶት ነበር። ጓደኞቹ ቃላቶቻቸውን ጽሑፍ «ወርቅ» እንደ ሆኑ እርግጠኞች ነበሩ፤ ነገር ግን የወረቀት ማስጌጫ እና የማይረቡ ቆሻሻች እንደ ሆኑ ኢዮብ ድምዳሜ ላይ ደረሰ። ሦስቱ ሰዎች እውቀት ነበራቸው፣ ጥበብ ግን ይጎድላቸው ነበር።

«ጥበብ የእውቀት ትክክለኛ አጠቃቀም ነው።» በማለት ቻርለስ ስፐርደን ተናገሩ። «ማወቅ ማለት ጥበበኛ መሆን ማለት አይደለም። ብዙ ሰዎች (ወንዶች) ብዙ ነገር ያውቃሉ፤ ደግሞ ከሁሉም የላቁ ቂሎች ናቸው። ቂል መሆኑ ከሚታወቅበት የሚበልጥ ቂል ከቶ የለም። ነገር ግን እውቀትን በሥራ ላይ ማዋል ጥበብ ነው።

በዚህ ስለ ጥበብ በሚናገረው ግጥም ውስጥ፣ «ጥበብ የሚገኘው የት ነው?» ለሚለው ጥያቄው ኢዮብ ሦስት ምላሾችን ይሰጣል።

(1) ጥበብን በማዕድን ፍለጋ ቍፋር ማግኘት አትችሉም (ኢዮብ 28:1-11)። ኢዮብ ጆግና የሆኑ ሰዎች ወርቅን፣ ብረትን፣ መዳብን፣ እና የክበሩ ድንጋዮችን ቍፍረው ወደሚያወጡበት ወደ መሬት ጥልቀት ይወስደናል። የክበሩ ብረቶችና የክበሩ ድንጋዮች በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የጥበብ ምልክቶች በመሆን ጥቅም

ላይ ውለዋል (ምሳሌ 2:1-10፣ 3:13-15፣ 8:10-21፣ 1ኛ ቆሮ. 3:12-23)። አንድ ጊዜ ካገኛችሁት በኋላ፣ በማቅለጫው ውስጥ ታጠሩታላችሁ ደግሞም ተግባራዊ ጥቅም እንዲሰጥ ታበጁታላችሁ። ጳውሎስ የእግዚአብሔር ጥበብ ተቃራኒ የሰው ጥበብ፣ እርሱም «እንጨት፣ አገዳ እና ገለባ» ማለትም ውብ ያልሆኑ ዕድሜ የሌላቸው እና ጥቅም-አልባ የሆኑ ቍሳቍሶች ናቸው ብሏል (1ኛ ቆሮ. 3:12)። በምድር ገጽ ላይ እንጨትን፣ አገዳንና ገለባን ታገኛላችሁ፤ ነገር ግን እውነተኛ ሀብቶችን ለማግኘት የምትፈልጉ ከሆናችሁ፣ በጥልቀት መቆፈር ይኖርባችኋል።

ሰዎች እንዴት ጠንክረው እንደሚሠሩ እንዲሁም ቍሳዊ ሀብትን ለማግኘት ታላቅ አደጋን እንደሚጋፈጡ ኢዮብ ያብራራል። በጠንካራ ዐለቶች ውስጥ ፈልፍለው ይገባሉ፤ ሀብትንም ለማግኘት ሕይወታቸውን አደጋ ላይ ይጥላሉ። ወንዶችና ሴቶች የእግዚአብሔር ጥበብን ለማግኘት ጥረት ለምን አያደርጉም? የእግዚአብሔር ቃል በክበሩ ሀብቶች እንደ ተሞላ ጥልቀት ያለው የማዕድን ማውጫ ጉድጓድ ነው፤ ነገር ግን አማኝ ሀብቱን ለማግኘት ጥረት ማድረግ ይኖርበታል። ጥንቃቄ የተሞላበት ንባብ፣ እና ጥናት፣ ጸሎት፣ ማሰላሰል፣ እንዲሁም የእግዚአብሔር ቃል ሀብቶችን ቆፍሮ ለማውጣት መታዘዝን ያስፈልጋል፤ ደግሞም መንፈስ ቅዱስ በዚህ ረገድ ሊረዳን ፈቃደኛ ነው። ይህ ታላቅ ሀብት በአቅራቢያችን ላይ ሳለ ስለ ምን እኛ ቸልተኞች ሆንን?

ምንም እንኳ ሰው ምድርን በጥልቀት ሊቆፍር ደግሞም ታላቅ ሀብትን ለማግኘት ቢችልም፣ ደግሞም ወፎች እና አውሬዎች ሊሄዱበት ወዳልደፈሩባቸው ስፍራዎች ቢሄድም፣ ምንም እንኳ የተደበቁ የታላላቅ ወንዞች መነሻ ምንጮቻቸውን ለማግኘት ቢችልም፣ ሰው የእግዚአብሔርን ጥበብ ሰብዓዊ በሆነ ጥረት ብቻ ሊያገኘው አይችልም። ከድፍረት እና ከተጨበጠ እውቀት ያለፈ ነገርን ይሻል፤ ትሕትና እና መንፈሳዊ አይታን ይጠይቃል።

አንድ ሰው በአንድ የሕይወት አቅጣጫ ላይ በሚደነቅ መልኩ የተሳካለት የመሆኑ እውነታ እርሱ ወይም እርሷ የሕይወት ገጽታ ላይ እንዲናገሩ ብቃትን ይሰጣቸዋል ማለት አይደለም። የማስታወቂያ ባለሙያዎች ምላጭን ወይም መኪናን ለመሸጥ ሯጮችን፣ ወይም መድኃኒትን ለመሸጥ ወንድ እና ሴት ተ

ዋናዮችን ይጠቀማሉ። ታዋቂ የሆኑ ሳይንቲስቶች (መጽሐፍ ቅዱስን አጥንተው የማያውቁት) ስለ መንፈሳዊ ነገሮች በሥልጣን በሚናገሩበት ጊዜ፤ ልክ ያልሠለጠነ አማተር የሥነ መለኮት ሰው እንደሚናገረው ሁሉ አሳባቸው ተቀባይነትን ያገኛል።

(2) ጥበብን ልትገዛት እትችልም (ኢዮብ 28:12-19)። የቱም ነገር ሊገኝም ሆነ ሊከናወን የሚችለው በቂ ገንዘብ ያላችሁ ከሆነ ብቻ ነው ሲል ዘመናዊው ኅብረተሰብ ያስባል። ወንጀልን በመከላከል ረገድ ብክለትን ለማስቆም፤ የሥራ በሮችን ለመክፈት እና የተሻለ የአየር ንብረት ለመፍጠር የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ተለቅ ያለ የዓመታዊ በጀት ድልድልን ይጠይቃሉ። በዘመናዊው ማኅበረሰብ ውስጥ ለመኖር የተወሰነ የገንዘብ መጠን የሚያስፈልግ ሲሆን፤ ዓለም እንደምትናገርለት ገንዘብ ሁሉንም ነገር የሚሠራ አይደለም። ገንዘብ ሊገዛቸው የማይችሉ ነገሮችን የማትጥሉ ከሆነ፤ ገንዘብ ሊገዛቸው በሚችሉ ነገሮች መደስት መልካም ነው (1ኛ ጢሞ. 6:17)።

በእነዚህ ቊጥሮች ውስጥ ኢዮብ ወርቅን አምስት ጊዜ፤ ብርን አንድ ጊዜ ይጠቅሳል፤ እንዲሁም ሰባት ልዩ ልዩ የክበሩ ድንጋዮችን በስም ይጠራል፤ ይሁንና ከእነዚህ ሀብቶች የትኛውም ቢሆን በግል ወይም ደግሞ ሁሉም በአጠቃላይ፤ የእግዚአብሔርን ጥበብ ሊገዙ አይችሉም። እውነተኛው ችግር ሰው የጥበብን ዋጋ በአእምሮው ሊገምተውም የማይችል ሆኖ ሳለ፤ በእርካሽ ዋጋ ሊያገኘው እንደሚችል ማለቡ ነው (ኢዮብ 28:13)። «(ጥበብ) ከቀይ ዕንቁ ይልቅ ውድ ናት፤ አንተ ከምትመኘውም ሁሉ የሚስተካከላት የለም» (ምሳሌ 3:15)። እውነተኛ ጥበብ ውድ ናት። አንድ የተቀዳ ነገርን በመስማትህ፤ ዐውደ ጥናት በመካፈልህ ወይም ኃይለኛ ሰባኪን በማዳመጥህ ብቻ ወዲያውኑ የምትቀበላት አይደለችም።

(3) ጥበብ ከእግዚአብሔር ብቻ ትመጣለች (ኢዮብ 28:20-28)። ወፎች ሊበሩበት ወደሚችሉት ከፍታ ሂድ፤ በዚያ ጥበብን አታገኛትም። እንደ አባዶን እና ሞት ጠልቀህ ሂድ፤ በዚያም ጥበብን አታገኛትም። ጥበብ የት እንደምትገኝ የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉን ማየት ይችላልና። (በዚያ ምን እንዳለ ለማየት መሬትን ጠልቆ መቄፈር

አያስፈልገውም!) እግዚአብሔር የንፋስን ግፊት ለማስተካከል እንዲሁም በከባቢ አየር ላይ ያለውን የውኃ መጠን ለመለካት የሚያስፈልገው ጥበብ አለው። እነዚህ መጠኖች ከተቀየሩ፤ በተፈጥሮ ላይ ምን ዓይነት መዛባትን ያመጡ ይሆን! እግዚአብሔር ዝናብን እንዴት እንደሚቈጣጠር ደግሞም በምድር ላይ በሚወርድበት ጊዜ ነጉድጓዱን እንዴት እንደሚመራው ያውቃል። የመብረቅ ብልጭታ እና የነጉድጓድ ድምፅ ለእኛ በዘፈቀደ የሚመጡ ሊመስሉን ይችላል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር መብረቅንና ነጉድጓድን እንኳ ይቈጣጠራል።

ኢዮብ «ጥበብ የት ትገኛለች?» የሚለውን ጥያቄውን በኢዮብ 28:28 ላይ ይመልሳል፡- «የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፤ ቅዱስንም ማወቅ ማስተዋል ነው» (መዝ. 111:10፤ ምሳሌ 1:7፤ 9:10 ተመልከት)። ይህ እግዚአብሔር ስለ ኢዮብ የተናገረበት ነበር (ኢዮብ 1:8፤ 2:3)፤ ስለዚህ፤ ጓደኞቹ ስለ እርሱ ምንም ቢናገሩም፤ ኢዮብ የጥበብ ሰው ነበር።

«እግዚአብሔርን መፍራት» ምንድን ነው? እግዚአብሔርን መፍራት ለእርሱ ያለ ስለ ማንነቱ፤ ስለ ተናገረው ነገር፤ እንዲሁም ስለሚያደርገው ነገር አክብሮታዊ ፍቅር ነው (ሚሊ. 2:5-6)። ሽባ የሚያደርግ ሳይሆን፤ ጉልበታማ የሚያደርገው ነው የእግዚአብሔር ፍርሃት (ፈሪሃ እግዚአብሔር) የሚባለው። እግዚአብሔርን በምትፈራበት ጊዜ፤ ትእዛዛቱን ትጠብቃለህ (መክ. 12:13)፤ በመንገዱ ትሄዳለህ (ዘጸግ. 8:6)፤ ደግሞም ታገለግለሃለህ (ኢያሱ 24:14)። አንተ ለእርሱ ታማኝ ትሆናለህ ደግሞም የሙሉ ልብ አገልግሎት ትሰጠሃለህ (2ኛ ዜና 19:9)። ልክ እንደ ኢዮብ፤ እግዚአብሔርን በምትፈራበት ጊዜ፤ ከክፉ ትርቃለህ (ምሳሌ 3:7-8)። «እግዚአብሔርን መፍራት» ፍርሃትን ማሸነፊያ ፍርሃት ነው (መዝ. 112)፤ ምክንያቱም እግዚአብሔርን የምትፈራ ከሆነ፤ ሌላ ማንንም መፍራት አያስፈልገህም (ማቴ. 10:26-31)።

ስለዚህ፤ ወደ እውነተኛ ጥበብ እንድናመራ የሚያደርገን የመጀመሪያው ደረጃ እራሳችንን በተመለከተ ትሑት የሆነ አመለካከትን (ዘንባሌን) ያካተተ ለእግዚአብሔር የሚኖረን የአክብሮት ዘንባሌ ነው። ግለሰባዊ የሆነ ኩራታችን ለመንፈሳዊ ጥበብ ትልቁ ዕንቅፋት ነው። «ትዕቢት ስትመጣ ውርደትም ትከተ

ላለች፤ በትሑት ዘንድ ግን ጥበብ ትገኛለች» (ምላሌ 11:2)።

ቀጣዩ ደረጃ ጥበብን እንዲሰጥ እግዚአብሔርን መለመን (ያዕ. 1:5) ደግሞም ጥበቡን በደኅና ሁኔታ እንድንይዝ፤ በተለይም የእግዚአብሔርን ቃል በማወቅና በማድረግ ረገድ እርሱ የሰጠንን በእግባቡ መጠቀም (ማቴ. 7:21-29) ነው። ማጥናት ብቻውን ዋጋ የለውም፤ እግዚአብሔር እንድናደርገው የተናገረውን ነገር ማድረግም (መታዘዝም ጭምር) ይኖርብናል (ዮሐ. 7:17)። በእምነት በምንመላለስበት ጊዜ በየዕለት ተዕለት የሕይወት ጉዳዮች ውስጥ የእግዚአብሔርን ጥበብ እናገኛለን። መንፈሳዊ ጥበብ የተሰወረ ምሥጢር አይደለም፤ መንፈሳዊ ጥበብ ግላዊም ተግባራዊም ነው።

በቤተ ክርስቲያን ካሉ ሌሎች አማኞች ጋር ንብረት በምናደርግበት ጊዜ እንዲሁም እንዳችን ከሌላው ጋር መልካም ነገሮችን በምንካፈልበት ወቅት ጥበብን ልንማር እንችላለን። እንዲሁም ምርጥ መጻሕፍትን ማንበብ በጥበብና በመረዳት ባለጠግነት ለማደግ ይረዳናል። አስፈላጊው ነገር በክርስቶስ ላይ ማተኮራችን ነው፤ ምክንያቱም እርሱ ጥበባችን ነውና (1ኛ ቆሮ. 1:24)፤ በእርሱ ውስጥ «የተሰወረ የእውቀት መዝገብ» ተጠብቆአልና (ዊላ. 2:3)። ክርስቶስን የበለጠ ባወቅነው መጠን እና እርሱን እየመሰልን በሄድን ቍጥር፤ የበለጠ በጥበብ እየተመላለስን እንዲሁም በተሻለ መንገድ የእግዚአብሔርን ፈቃድ እየተረዳን እንሄዳለን። እግዚአብሔርን በቃሉ ውስጥ እንድናይ እንዲሁም በክርስቶስ ያለውን ሀብት (ባለጠግነት) መረዳት እንድንችል የልቡናችንን ዓይኖች እንዲከፍትልን ለመንፈስ ቅዱስ እራሳችንን መስጠት ይኖርብናል (ኡፌ. 1:15-23)።

የኢዮብ ንግግር ገና አልተፈጸመም በሚቀጥሉት ሦስት ምዕራፎች ውስጥ፤ ኢዮብ የሕይወት መንገዱን ይከልሳል ከዚያም ወይ ነፃ እንዲያወጣው አሊያም እንዲፈርድበት እግዚአብሔርን አበክሮ ይጠይቃል። ያም የክርክሩ ፍጻሜ ይሆንና አዲስ ተሳታፊ ኤሊሑ እና እግዚአብሔር ንግግር እንዲያደርጉ በሩን ይከፍትላቸዋል።

ለገል ምልከታና ለቡድን ውይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. ስለ እርሱ ምንም ነገር የማያውቅ የሚመስል አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ስም በሳምንት ስንት ጊዜ ሲጠቅስ ለምትሃል?
2. ኢዮብ ከመረዳት ይልቅ ለጉዳት ጓደኞቹ ምላሽ የሚሰጥበትን ዕድል አግኝቷል። ዕድሉ ቢኖርህ፤ እየደከምህ በምትሄድበት ጊዜ እንተን ለጉነተለህ ሰው ምን ትለው ነበር?
3. ኢዮብ የእግዚአብሔርን ኃይል ከሰማይ እና ከደመናት እንዲሁም ከዝናብ ጋር በማስተያየት ይናገራል። ከእግዚአብሔር ፍጥረት ስለ ታላቅነቱ እንተን የሚናገርህ ምንድን ነው?
4. የኢዮብ ጓደኞች የእነርሱ ግንዛቤ ስለ እግዚአብሔር ሊታወቅ የሚገባውን ሁሉ የሚወክል ይመስላቸዋል። የአንተ መረዳት ስለ እግዚአብሔር ሊነገር ከሚገባው እውነት ውስጥ ምን ያህሉን በመቶኛ ይወክላል?

5. ኢዮብ እግዚአብሔር በቅንነት እንዳልተመለከተው ተናግሮአል።
ኢዮብ ጋጢአተኛ ስለ መሆኑ እንዲሁም እግዚአብሔርን
የማያከብር ስለ መሆኑ የተናገረበትን ልታብራራ ትችላለህን?

6. ወርቅን ቆፍረን እንደምናገኘው ጥበብን ቆፍረን የማናገኝ ከሆነ፤
ጥበብን የምናገኝባቸው አንዳንድ መንገዶች ምን እና ምን
ናቸው?

7. ጥበብን እንድ ጊዜ ካገኛችኋት በኋላ ማጣት ይቻላል? የሚቻል
ከሆነ፤ እንዴት ሊከሰት ይችላል?

8. ኢዮብ «ጓደኞቹን» በሚያዳምጥበት ጊዜ ያሳየው ምን ዓይነት
ጥበብን ነበር?

9. ዌርዝቢ እንዲህ ብለዋል፤ «ለመንፈሳዊ ጥበብ ትልቁ ዕንቅፋት
በግል ሕይወት ውስጥ ያለ ኩራት (ትዕቢት) ነው።» ሌሎቹ
ዕንቅፋቶችስ ምንድን ናቸው?

ምዕራፍ አሥር

ነገሪን አቅርቤአለሁ!

(ኢዮብ 29-31)

«እግዚአብሔር በአንድ ወቅት እንድንሆንለት የሚሻውን
ከመሆን መለየት እስከ ፈለግን ድረስ፤ ዓላማ ለሌለው ነገር
እራሳችንን እናሠቃያለን።»

- ጌርሃርት ቴርሰቲጂን

ኢ

ዮብና ሦስቱ ጓደኞቹ በሦስት ዙር ንግግር አደረጉ፤
ደግሞም የመከላከያ ንግግሩን ለመጠቀሰል አሁን ጊዜው
መሆኑ ለኢዮብ ተስምቶታል። «ኢዮብም እንዲህ ሲል
ንግግሩን ቀጠለ» የሚለው አባባል (ኢዮብ 29:1) ኢዮብ ተራውን
እንዲናገር ሶፋርን እየጠበቀው እንደ ነበረ ያሳያል፤ ነገር ግን
ሶፋር ጸጥ ብሎ ነበር። ምናልባት ሶፋር ከዚህ በኋላ ከኢዮብ ጋር
መነጋገር (መከራከር) ጊዜ ማባከን እንደ ሆነ ተስምቶት ይሆናል።

በእነዚህ ሦስት ምዕራፎች፤ ኢዮብ የጥንቱን በረከቶች አስታወሰ
(ኢዮብ 29)፤ ስለ አሁኑ መከራ ሰቆቃውን አሰማ (ኢዮብ 30)፤
ደግሞም ወደ ፊት ነፃ እንዲያወጣው እግዚአብሔርን በብርቱ
ጠየቀ (ኢዮብ 31)። የንግግሩንም መጨረሻ «... ባገኝ ኖሮ»
በሚለው በአሥራ ስድስት ዓረፍተ ነገሮች ቋጩ ደግሞም
እንዲፈርድበት ወይም ነፃ እንዲያወጣው እግዚአብሔርን አበክሮ
እየጠየቀ መጋላ አደረገ። ይህም ኢዮብ፤ «ብዙ ተነጋግረናል!
እናንተ ሦስት ሰዎች ምን እንደምታስቡ ግድ የለኝም፤ ምክንያቱም
እግዚአብሔር ዳኛዬ ነው፤ ደግሞም ነገሪን ወደ እርሱ
አቅርቤአለሁ። አሁን ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ፤ በአንድም ሆነ
በሌላ መልኩ ለጉዳዩ እልባትን እርሱ ይስጥ» የሚል ይመስላል።

ኢዮብ በሕይወቱ የነበረውን ደስታ ወደ ጌላ ተመልሶ ተመለከተ (ኢዮብ 29)

እርሱ ከቶ አለመወለድን እንደሚመኝ በመናገር የመከላከያ ንግግሩን ከፈተ (ኢዮብ 3)። አሁን ደግሞ የመከላከያ ንግግሩን እርሱ እና ቤተሰቡ የነበሩዋቸውን በረከቶች እንዲሁም ችግር ውስጥ ከመውደቁ በፊት የነበሩትን ደስታዎች በማስታወስ ይዘጋል። ይህም ሕይወትን ሚዛናዊ በሆነ መልኩ ማየት የሚገባን ስለ መሆኑ መልካም አስታዋሻችን ነው። አዎን፤ እግዚአብሔር አስቸጋሪ ሁኔታዎችንና ንዘኖችን እንድንለማመድ ይፈቅዳል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር እንዲሁ ድሎችንና ደስታን ይልካል። «መልካሙን ነገር ከእግዚአብሔር ተቀበልን፤ ክፉውንስ አንቀበልም?» (2:10)። ሲ. ኤች. ሰፐርድን እጅግ ብዙ ሰዎች በረከቶቻቸውን በአሸዋ ላይ ይደፋሉ ነገር ግን ንዘኖቻቸውን በዕምነት በረድላይ ያሰፍራሉ አለ።

«በእግዚአብሔር የተጠቀምሁበት ዘመን፤ ያለውንም ወራት ምንኛ ተመኝሁ!» (29:2)። በፈተናዎች ውስጥ በምናልፍበት ጊዜ፤ «ያለፉት መልካም ዘመናትን መመኘት» ለእኛ የተለመደ ነገር ነው፤ ነገር ግን ምኞታችን ሁኔታዎችን አይለውጥም። አንድ ሰው «ያለፉት መልካም ዘመናትን» እንደ «የመጥፎ ትዝታ እና የመልካም ምናባዊ አሳብ ድብልቅ» አድርጎ ይገልጻል። ወደ ኢዮብ ጉዳይ ስንመለስ ግን፤ ምንም እንኳ ትውስታው ትክክል ቢሆንም፤ «ያለፉት መልካም ዘመናት» በእውነት መልካም ነበሩ።

በተገቢው መንገድ ከተጠቀምንበት፤ በትውስታ ውስጥ አገልግሎት አለ። ሙሴ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን የመራበት መንገድ እንዲሁም ለእነርሱ ያደረገውን ጥበቃ እንዲያስታውሱ መክርአቸዋል (ዘጸግ. 8:2)። እንዲያውም፤ አስታውሱ የሚለው ቃል በዘጸግም ውስጥ አሥራ አራት ጊዜ ደግሞም መርሳት የሚለው ቃል ዘጠኝ ጊዜ ተጠቅሶ ይገኛል። በተስፋ መቁረጥ ጊዜ ያት፤ «የልዑልን ቀኝ እጅ ማስታወስ» መልካም ነው [መዝ. (77):10-11፤ ደግሞም (42):63 ተመልከት]። ነገር ግን፤ መጨው ጊዜ የሚመራን ራዳር መሆን አለበት እንጂ፤ የሚይዘን መልሕቅ መሆን የለበትም። ትላንትና የተማርነውን ነገር ዛሬ ለማባዛት ከሞከርን፤ እራሳችንን ብስለትን በሚሰርቅ ግትርነት ውስጥ እናገኘ

ዋለን።

ኢዮብ በቤቱ ውስጥ ያለን የእግዚአብሔርን ሀልዎት (መገኘት) እንደ ቊጥር አንድ ደስታ መቊጠሩ ጉልህ የሆነ ነገር ነው (ኢዮብ 29:2-6)። እግዚአብሔር ይመለከተዋል እንዲሁም ከእርሱ ጋር «ወዳጅነትን» ያደረጋል (ቊ. 4፤ ኢ.መ.ት)። የእግዚአብሔር ብርሃን በኢዮብ ላይ ነበር ደግሞም የእግዚአብሔር ሀልዎት ከእርሱና ከልጆቹ ጋር ነበር። የኢዮብ ሀብትና ስኬት ሁሉ ምንጭ እግዚአብሔር ነበር፤ ይህም «መንገዱ በቅቤ የራሱ፤ ዐለቱም የወይራ ዘይት ያመነጭ በነበረበት» ጊዜ ነበር። (ቊ. 6፤ ኢ.መ.ት)። (ሶፋር፤ ንስሐ ቢገባ፤ ማርና ወተት እንደሚሆንለት ለኢዮብ ቃል ገብቶለታል።)

በዚህ የመክፈቻ ንግግር ውስጥ አንድ የተለየ አሳዛኝ ማስታወሻ አለ። በሕይወት የመጀመሪያ ወቅት ላይ ለመገኘት ኢዮብ ተመኝ (ኢዮብ 29:4)። ይህ የሚጠበቅ (ተአምራዊ) የሆነ ፍላጎት ሲሆን፤ እደገኛም ጭምር ነው። የአሁን ዘመኑን ዕድሎች ችል እስከምንል ድረስ ባለፉት ዘመናት በነበሩ ክብሮች ላይ እጅግ የምናተኩር ከሆነ፤ ከወደፊቱ ጊዜ ጋር ለመገናኘት ዝግጁ ያልሆንን ሆነን እንገኛለን። ወደድንም ጠላንም፤ የወደፊቱ ጊዜ ይመጣል። ጥቂት ሰዎች እርጅና እና ይዞት ያመጣውን ልዩ ችግር በአንክሮት ይጠባበቁታል፤ ነገር ግን ይዞት የሚመጣውን ነገር ልናስወግደው አንችልም። ብዙ የልደት በዓላቸውን ያከበሩ ሰዎች ረጅም ዕድሜ መኖራቸው የተረጋገጠ እውነታ ነው፤ ደግሞም ረጅም ዕድሜ የኖሩ ሰዎች ሽማግሌዎችና አሮጊቶች ይሆናሉ፤ እንዲሁም ያረጁ ሰዎች ደግሞ ውለው አድረው ይሞታሉ።

«ከቶ አልሞትም» የሚሉትን ቀልዶች ታስታውሳለህ? በበረዶ ላይ ተንሽራታች ፍጹም አይሞቱም። ወደ ታች ይወርዳሉ እንጂ። የሸመገሉ ጋጋሪዎች ከቶ አይሞቱም። ለመነሣት ያቅታቸዋል እንጂ። የቀድሞ የእግር ኳስ ተጫዋቾች ከቶ አይሞቱም። የሚወገዱ ብቻ ይሆናሉ እንጂ። የጥንት የገና ጨዋታ ተጫዋቾች ከቶ አይሞቱም። እሩሩን መቅላት ብቻ ይሳናቸዋል እንጂ። እኛ ከቶ አንሞትም ብለን እናስብ ይሆናል፤ ነገር ግን ጌታ ለወስደን ካልተመለሰ በቀር እንሞታለን፤ ይህም ለእርጅና እና ለሞት ዝግጁ መሆን አለብን ማለት ነው። በገዢታ

ወደ ጊላ ማየቱ ከንቱ ነው፤ በደስታ ወደ ፊት ማየቱ እምነት ነው።

«እንዴት እንደሚያረጁ ማወቁ የጥበብ ዋናው ሥራ ነው፤ እንዲሁም በታላቁ የኑሮ ኪነ ጥበብ ውስጥ እጅግ አስቸጋሪዎች ምዕራፎች ናቸው» ሲሉ ሄነሪ አሜይል ጻፉ።

ቀጥሎም ኢዮብ አሉሎች ዘንድ የሚሰጥ አክብሮትን ደስታ ዘረዘረ (ቍ. 7-11)። በከተማው ውስጥ በሚጓዝበት ጊዜ፣ እርሱን ለማሳለፍ ወጣቶች ስፍራ ይለቅቁለት ነበር። ከከተማዋ መሪዎች ጋር በከተማዬ ቦር አብሮ ይቀመጥ ነበር፤ ደግሞም እርሱ በደረሰ ጊዜ ንግግራቸውን እንኳ ያቆሙ ነበር። የትም ቢሄድ፣ በአክብሮት ይስተናገድ ነበር። «የሰሙኝ ሁሉ ያሞጋግሱኝ፣ ያዩኝም ያመሰግኑኝ ነበር» (ቍ. 11፣ አ.መ.ት)።

ሦስተኛ የደስታ ምንጩ ሌሎችን ማገልገል ነበር (ቍ. 12-17)። እግዚአብሔር ለእርሱ የሰጠውን ነገር ኢዮብ ለሌሎች ያካፍለው ነበር። ሌልፋዝ ድሆችንና ችግረኞችን ስለ መበዝበዙ ኢዮብን ከሰለው (22:5-9)፣ ነገር ግን ኢዮብ ይህን አስተባበለ። እነዚህ ቍጥሮች ለብዙዎች ርዳታንና ደስታን ስላመጣ ርኅሩኅ ስለ ነበር ሰው አገልግሎት ይገልጻሉ። የአካል ጉዳተኞችን ሲረዳ፣ ለችግረኛ የሚያስፈልገውን ሲሰጥ ደግሞም ለመጽተኞች ጥብቅና ሲቆም እንኳ በከተማው ውስጥ ጽድቅንና ፍትሕን ያጠነክር ነበር (29:14፣ ኢሳ. 59:17)። ነገር ግን ኢዮብ ችግረኞችን መርዳቱን አላቆመም ነበር፤ በተጨማሪም ክፉዎችን በመጋፈጥ ኃይላቸውን ይሰብር ነበር (ኢዮብ 29:17)። ኢዮብ ክፉዎችን ደካሞችን ለመንጠቅ ዝግጁ ከሆኑ ጨካኝ አውሬዎች ጋር አወዳደራቸው፣ ነገር ግን እርሱ መጣና ለዚህ የተዳረጉትን ሰዎች ከገዛ መዳፋቸው ነጥቆ አወጣቸው።

በወደፊቱ ጊዜ ላይ መተማመን (ቍ. 18-20) የሚሠጋቸው ነገሮች በእርሱ ላይ ከመምጣታቸው በፊት ለኢዮብ ሌላው ምንጭ ነበረ። እግዚአብሔር ኢዮብን እየባረከው ነበር፤ ደግሞም እነዚያን በረከቶች ኢዮብ ለሌሎች ያካፍላቸው ነበር፤ ስለዚህም ሕይወት ለብዙ ዓመታት በዚያ መንገድ እንዲቀጥል ለማመን በቂ ምክንያት ነበረው። አፍላ ጉልበት ያለው እና ብርቱ ሆኖ እንደሚቆይ፣ እስከ ሽምግልና ዕድሜ እንደሚኖር እንዲሁም በሰላምና በክብር

እንደሚሞት ይተማመን ነበር። እራሱን ፍሬ እያፈራ እንደሚኖር በጥልቀት ሥር እንደ ሰደደ ዛፍ ይመለከት ነበር [ቍ. 19፣ መዝ. (92):12-14]። ልጆች እንዳንድ ጊዜ እንደ ቀስት ተደርገው የሚታዩ በመሆናቸው [መዝ. (127):3-5]፣ ኢዮብ 29:20 ኢዮብ አካላዊ የሆነውን ብርታቱን መጠበቅ የሚፈለግበት እንደ ሆነና ብዙ ልጆችም እንደሚወልድ ያመለክታል።

የመጨረሻው የደስታው ምንጭ የማበረታቻና የእርዳታ ቃሎችን የመናገር ዕድል ነበር (ቍ. 21-25)። እርሱ በእርግጥም «በርናባሰ» የመጽናናት ልጅ ነበር (የሐዋ. 4:36)። እርሱ በሚናገርበት ጊዜ፣ ልክ እንደ ዝናብ በዝግታ የሚወርድና የሚያረሰር ነበር። ፈገግ በሚልበት ጊዜ፣ መላው ሁኔታውን ብሩህ ያደረገው ደግሞም ለሰዎች ተስፋን የሰጠ ነበር። የኢዮብ ይሁንታ ልክ እንደ አዲስ ቀን መምጣት ነበር! ግራ የተጋቡ ሰዎች ብልሃት ያለበትን ውሳኔ ያደርጉ ዘንድ የሚረዳ እንዲሁም ለገዝንተኞች መልካም የሆነ መጽናናትን እና ተስፋን የሚሰጥ መሪ ነበር።

እዎን፣ ኢዮብ ብልጥግናን እና ብድራትን የሚከፍል ሕይወትን ኑሮአል፣ ነገር ግን ያ ሁሉ ነገር ተወስዷል።

ኢዮብ በእግዚአብሔር ፍርድ ዙሪያ ይመለከት ነበር (ኢዮብ 30)

ካለፈው የደስታ ዘመን፣ ኢዮብ በቅጽበት የቅሬታ እና የተስፋ መቀረጥ ወደ ሆነው የአሁኑ ሁኔታ ተመልሶአል። ገና በንግግሩ መጀመሪያ «አሁን ግን» በሚል ቃል ሲያጉረመርም ልትሰሙት ትችላላችሁ (ኢዮብ 30:1፣ ቍ. 9፣ ደግሞ 16ን ተመልከት)። ኢዮብ ወዳለፈው ዘመን ትውስታ በመሄድ ማምለጥ እንደሌለበት፣ በአሁኑ ዘመን ያለበትን እውነታ መቀበል እንዳለበት በበቂ ሁኔታ ተረድቶአል። የሕይወትን ምዕላተ ሁኔታ ለመያዝ ዕንቢ የሚሉ ሰዎች እውነታን በመጣል አደጋ ውስጥ ናቸው፣ እናም ብዙም ሳይቆዩ እራሳቸውን ማወቁ ያዳግታቸዋል።

«ፍላጎታቸውን ለማሳካት ባደረጉት ጥረት ስኬት-አልባ በመሆናቸው፣ የቱንም ባሕርይ ይምረጡ፣ ሁሉም ሕመማን ተመሳሳይ ጠባይ አላቸው። ሁሉም በዙሪያቸው ያለውን ዓለም እውነታ ይከዳሉ» (ሪዩሊቲ ቱራፒ፣ 6) በማለት የሥነ ልቦና

ባለሙያው ዊሊያም ግላሴር ጽፎአል። ባለፈው ዘመን ትዝታ መኖርን በማስወገድ እንዲሁም በታማኝነት እውነታዎችን በመጋፈጥ፣ ብስለትንና ታማኝነትን በመለማመድ ረገድ ኢዮብ ታላቅ እርምጃን ተራመደ። ባቀረበው የሰቃይ ዜማ፣ ኢዮብ፣ አሁን ያለበትን ሁኔታ ካለፈው ሁኔታው ጋር ያነጻጽራል። ደግሞም እያንዳንዱ ነገር በእግዚአብሔር ፍርድ እንዴት እንደ ተለወጠ አሳይቷል። አምስቱ «ማጉረምረሞቹ» በምዕራፍ 29 ላይ ከዘረዘሩት ደስታዎች ጋር በትይዩ መልኩ ተቀምጠዋል።

1. «ክብር የለኝም» (30:1-15፣ ደግሞ 29:7-11ን ተመልከት)።
2. «በረከት የለኝም» (30:16-23፣ ደግሞ 29:2-6 ተመልከት)።
3. «እርዳታ የለኝም» (30:24-25፣ ደግሞ 29:12-17 ተመልከት)።
4. «የወደፊት መልካም ጊዜ የለኝም» (30:26-28፣ ደግሞ 29:18-20 ተመልከት)።
5. «አገልግሎት የለኝም» (30:29-31፣ ደግሞ 29:21-25 ተመልከት)

(1) «ክብር የለኝም» (ኢዮብ 30:1-15)። በአንድ ወቅት ኢዮብ ሲመጣ ስፍራ ይለቅቁ የነበሩ ወጣቶች (ኢዮብ 29:8) አሁን ይሳለቁበታል ደግሞም በፊቱ ላይ ይተፋበታል (30:1፣ 9-10)። ነገር ግን የዚህ ተሞክሮ አስከፊው ገጽታ እነዚህ ልጆች ኢዮብ አባቶቻቸውን በምድረ በዳ ከሚቅበዘበዙ አህዮች ጋር ያነጻጽራቸው እጅግ የሚናቁ መሆናቸው ነበር። እነርሱ «የለነፎችና የነውረኞች ልጆች ናቸው!» ይላቸዋል (ቍ. 8)። ምግብንና ለእሳት ማቀጣጠያ ማገዶን ፍለጋ በምድረ በዳ የሚቅበዘበዙ ከማኅበረሰቡ የተገለሉ ሰዎች ነበሩ። በአንድ ወቅት፣ ኢዮብ በምሥራቅ ካሉ ሰዎች ሁሉ ይልቅ ታላቁ ሰው ነበር፤ አሁን ደግሞ የእነዚህ ክርታታ ሰዎች ዘፈን ሆኖአል (ቍ. 9)።

እነዚህ ሰዎች የኢዮብን ጫማ ለመሸከም የሚበቁ አልነበሩም፤ አሁን ደግሞ በግልጽ በእርሱ ላይ ይሳለቃሉ። ልዩነቱን ያመጣው ምንድን ነበር? አሁን ኢዮብ ልክ እንደ እነርሱ የተጣለ ነበር።

የኢዮብ ቀስት በእጁ ላይ በሚበረታበት ጊዜ (በሚታደስበት ጊዜ) ይህ የብርታትና የስኬት ምልክት ነበረ (29:20) እነዚህ ሰዎች ያክብሩታል። ነገር ግን እግዚአብሔር የቀስቱን እውታር ስላላላውና በመከራም ስለ መታው፣ እነዚህ ዓመፀኞች (ወርባሎች) ገደባቸውን ገለል በማድረግ እርሱን ሰደቡት (30:11)። ቀድሞ ኢዮብን በሚያክብሩት ጊዜ፣ ይህን ያደርጉ የነበሩት በጠባዩ እና በታማኝነቱ (ቅንነቱ) ምክንያቱ አልነበረም። በማኅበረሰቡ ውስጥ ያለውን ስፍራም ሆነ ሀብቱን ያክብሩ የነበሩት እንደሚረዳቸው ተስፋ በማድረጋቸው ምክንያት ነበር። ወዳጅነታቸው የከዳተኝነት ነበር፤ ደግሞም አክብሮታቸው የማስመሰል ነበር።

እነዚህ ጎዳና ተዳዳሪዎች «መቄጠብን ስለ ተዉ» (ቍ. 11፣ ኢ.መ.ት)፣ ሕይወትን ለኢዮብ አሳዛኝ አድርገውበታል። ኢዮብ ምሽግ እንደሚሠሩ፣ በመንገዱ ላይ ወጥመድን እንደሚዘረጉ፣ ቅጥሮቹን እንደሚያፈርሱ፣ ደግሞም እንደሚያጠቁት ጨካኝ ጠላቶቹ አድርጉ ይሥላቸዋል (ቍ. 12-14)። በተጨማሪም ልክ ኢዮብን እንደሚያስፈራሩ ክብሩንም ሁሉ ጠራርገው እንደሚወስዱ ደግሞም አላፊ የሆነውን ደመና እንደሚወስደው ንፋስ (ቍ. 15) ምቹቱን የሚያጠፋ ማዕበሎች ነበሩ።

ኢዮብ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከተቀበላቸው መከራዎች ጋር ተመሳሳይ የሆኑ መከራዎችን ተለማምዶአል። ሰዎች በሐሰት ከሰውታል (ማቴ. 26:59-64)፣ በላዩ ላይ ተተፍቶበታል (ቍ. 67)፣ እንዲሁም መከራ በሚቀበልበት ጊዜ ተሳልቀውበታል (ሉቃስ 23:35-39)፤ ደግሞም «የሰካራሞች ዘፈን» ሆኖአል [መዝ. (69):12]። ኢዮብ ስለዚህ የሚያውቀው ነገር የለም፤ ነገር ግን «በክርስቶስ መከራ ተካፋይ እንዲሆን» (ፊልጵ. 3:10) እግዚአብሔር አክብሮታል። ምንም እንኳን በዐመድ ቁልል ላይ የተቀመጠ ቢሆንም፣ ኢዮብ እጅግ በላቀ መንገድ ከፍ ከፍ ብሎ ነበር!

(2) «በረከት የለኝም» (ኢዮብ 30:16-23)። «የመከራ ዘመንም ይዘኛል» ሲል ኢዮብ አጉረመረመ (ቍ. 16)። ይህ ከቅቤና ከዘይት ዘመን ጋር ምንኛ የሚቃረን ነው (29:6)፤ እርሱን በበረከት በማጥለቅለቅ ፈንታ፣ እግዚአብሔር መሠረታውያን የሆኑ የሕይወት ደስታዎችን እንኳ ወሰደበት። በቀን ኢዮብ ሊሸከሙት የማይቻል መከራ ይሸከማል፤ በምሽት ደግሞ እግዚአብሔር

ከእርሱ ጋር ይታገላል፤ አልባሳቱን ልክ መደረቢያ ያደርግበታል፤ እንዲሁም በጭቃ ላይ ይጥለዋል (30:16-19፤ አ.መ.ት)። በየምሽቱ፤ እግዚአብሔር ከኢዮብ ጋር ይታገላል፤ በዚህም ኢዮብ ይደክማል።

ኢዮብ ወደ እግዚአብሔር ጸለየ። ነፃ እንዲያደርገው ከተቀመጠበት ተነሥቶአል ደግሞም ጮ኷ል፤ ነገር ግን ጸሎቱ አልተመለሰም (ቍ. 20)። የእግዚአብሔር እጅ ርዳታ በማምጣት ፈንታ፤ በጭካኔ ኢዮብን ታጠቃለች፤ ደግሞም በማዕበል ውስጥ እንዳለ ላባ ታንገላታዋለች (ቍ. 21-22)። ኢዮብ ስለ ሕይወቱ ጸለየ፤ ነገር ግን ሞት የማይቀር ጉዳይ መስለ (1:23)።

(3) «እርዳታ የለም» (ኢዮብ 30:21-25)። ኢዮብ ሌሎችን በመርዳት ረገድ ታማኝ ነበር (29:12-17)፤ ነገር ግን አሁን እርሱን ማንም አይረዳውም። ከእርሱ ጋር አያለቅሱም ወይም እርሱን አይነኩትም። እርሱ ምናልባትም ሊያረክሳቸው እንደሚችል ለምጸም ሰው ነበር የሚታየው፤ ወይም እግዚአብሔር በየትኛውም ጊዜ ሊያጠፋው እንደሚችል የተፈረደበት ሰው ነበር። እርሱን በጣም መቅረብ ብልሃት አልነበረም።

ኢዮብ ረድቶአቸው የነበሩ ሰዎች የት ነበሩ? በእርግጠኝነት እንዳንደቹ ወዳጃቸውን (ባለውለታቸውን) በማበረታታት ለእርሱ ያላቸውን አድናቆት ማሳየት ነበረባቸው። ነገር ግን ማንም ሰው ሊረዳው አልመጣም። ማርክ ትዌይን እንዲህ ሲል ጽፎአል፤ «የተራበን ውሻ ወስዳችሁ ባለጠጋ ብታደርጉት፤ አይነክሳችሁም። ይህ በሰውና በውሻ መካከል ያለ ዋና ልዩነት ነው።»

ሌሎችን የምናገለግልበት የልባችን አሳብ እኛን እንዲያገለግሉ ለማስገደድ አይደለም (ሉቃስ 14:12-14)። ክርስቶስን የምንወድ እና እርሱን ለማክበር የምንሻ ስለሆነ (ማቴ. 5:16) እንዲሁም ለችግራቸው ስለምንራራ እና ልንረዳቸው ስለምንፈልግ (ሮሜ 12:15፤ ሉቃስ 10:25-37)፤ ሌሎችን እንረዳለን። የወንጌል መልእክተኛ የሆኑት ዶ/ር ዊልፍሬድ ግሬንፌል እንዲህ አሉ፤ «እኛ ለሌሎች የምንሰጠው አገልግሎት በዚህ ምድር ላይ ስንኖር የምንከፍለው የቤት ኪራይ ነው።»

(4) «መልካም የሆነ የወደፊት ጊዜ የለኝም» (ኢዮብ 30:26-28)። በብልጥግናው ወራት (ዘመናት)፤ ኢዮብ ረጅምና ምቹ

ሕይወትን (ጉሮን) እንዲሁም ሰላማዊ ሞትን ይጠባበቅ ነበር (29:18-20)፤ ነገር ግን አሁን ሁሉም ነገር ተለውጧል። መልካምን ሁሉ ይጠባበቅ ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ክፉን ላከበት፤ ብርሃንን ይጠባበቅ ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ጨለማን ላከበት። በምቶትና ሰላም ፈንታ፤ በውስጡ ቋሚ የሆነ ግር ግር ይለማመዳል። «በውስጡ ያለው ነውጥ አላቋረጠም፤ የመከራ ዘመንም መጣብኝ» ይላል (30:27፤ አ.መ.ት)።

እንግሊዛዊው ጸሐፊ ዊሊያም ሀዝሊት እንዲህ ሲል ጽፎአል፤ «ተስፋ ምርጥ ይዞታ ነው። ከተስፋ ውጭ ያሉት ካልሆኑ በቀር ሙሉ በሙሉ የሚያሳዝን የለም፤ ደግሞም በእንደዚህ ያለ ሁኔታ ዝቅ እያሉ የሚሄዱት ጥቂቶች ናቸው።» ኢዮብ በዚያ ሁኔታ ውስጥ ነበር፤ ጌታም እንኳ ለዚህ ግድ የሚሰኝ አይመስልም ነበር። የኢዮብ ሰውነት ደካማና ትኩሳታማ ነበር፤ ደግሞም ቆዳው ከበሽታ የተነሣ ጥቁር ነበር።

(5) «አገልግሎት የለኝም» (ኢዮብ 30:29-31)። ባለፈው ጊዜ፤ የኢዮብ ቃሎች ለብዙዎች መጽናናትንና ተስፋን አምጥቶላቸው ነበር (29:21-25)፤ ነገር ግን አሁን ቃሎቹ ልክ እንደ ቀበሮ ማላዘን እንዲሁም እንደ ጉጉት እና ሰገን ማቃሰት (ሚክ. 1:8) ያሉ ነበሩ። ተስፋው የሞተ ስለ ነበር፤ የኢዮብ ዝማሬ የቀብር ሥነ ሥርዓት ላይ እንደ መሾ ነበር። በገናውና ዋሽንቱ ወደ ተራ ድምፅነት ተቀይረዋል። እርሱ እራሱ በተስፋ መቁረጥ ጉድጓድ ውስጥ ሳለ ለሌሎች የመጽናናትን ቃል እንዴት ሊያመጣ ይችላል? «አሁን ተስፋዬ ወዴት ነው?» ሲል ቀደም ብሎ በክርክሩ ላይ ተናግሮአል። «ታዲያ የእኔ ተስፋ ወዴት ነው? ተስፋዬን የሚያይልኝ ማን ነው?» (ኢዮብ 17:15)።

ኢዮብ የእግዚአብሔርን ፍትሕ ለማግኘት ወደፊት ይመለከታል (ኢዮብ 31)

ይህ ምዕራፍ ኢዮብ ያቀረበውን የመጨረሻውን መከላከያውን ይዘግባል። ኢዮብ እራሱን በእግዚአብሔር መሐላ ሥር ያስገባበት እና እርሱ መሳሳቱን እግዚአብሔር ካረጋገጠለት (31:35-37) የእግዚአብሔር ፍርድ እንዲወርድበት የጠየቀበት ሕጋዊ ሰነድ ይመስላል። የኢዮብ ብቸኛው ተስፋ እግዚአብሔር ጨኸቱን ሰምቶ

ሰሙን ነፃ ማውጣቱ ነበር። ጠላቶቹ አፋቸውን ከዘጉ እና ከብሩ መመለሱን ካወቀ በሰላም ሊሞት ይችላል። በቁጥር 16 ላይ «... ቢኖረኝ» በሚሉ ፃረፍተ ነገሮች፤ ኢዮብ ሕይወቱን በክለሳ መልክ ይቃኛል ደግሞም ግንኙነቶቹን ይመለከትና ፍርድን እንዲያደርግ እግዚአብሔርን ይጠይቃል። «የመከላከያ ፊርማዬ እነሆ፤» (ቊ. 35፤ ኢ.መ.ት) አሰ ኢዮብ መሐላውን ገሃዳዊ ባደረገና በሰነዱ ላይ እየፈረመ ሳለ። «ነገሬን አቅርቤያለሁ!»

በቊ. 33-37 ውስጥ ኢዮብ ሦስት ነገሮችን፡- ማለትም እንዲሰማው፤ ለክሱ መልስ እንዲሰጥለት፤ ደግሞም ንጹሕ መሆኑን የሚያሳይ ሰነድ እንዲሰጠው እግዚአብሔርን («ከሳሼ» = ዳኛ) ጠየቀ። እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ማድረግ የማይችል ከሆነ፤ እንግዲያውስ በኢዮብ መኸላዎች ውስጥ የተካተቱትን እርግማኖች እግዚአብሔር እንዲልክበት ኢዮብ ፈቃደኛ ነበር። ኢዮብ እነዚህ ነገሮችን ወደ ፍጻሜ ለማምጣት የሚያስፈልግ ከሆነ፤ ለእግዚአብሔር የሄደበትን እያንዳንዱን ደረጃ ለማቅረብ ዝግጁ ነበር። ኢዮብ የሚደብቀው ምንም ነገር አልነበረውም፤ እርሱ ሰዎችን በመፍራት በይሉኝታ የሚታሰር ግብዝ አልነበረም (ቊ. 33-34)።

ኢዮብ የተባለው ሰውዬ (ኢዮብ 31:1-12)። ኢዮብ የትኛውም ሰው የሚያዝባቸውን ሦስት ኃጢአቶችን ይጠቅሳል። እነርሱም ሥጋዊ ምኞት (ቊ. 1-4)፤ ማታለል (ቊ. 5-8)፤ እና ዝሙት (ቊ. 9-12) ናቸው።

1. ሥጋዊ ምኞት ወደ ኃጢአት የሚወስድ የመጀመሪያው ርምጃ ነው፤ ኃጢአት ደግሞ ወደ ሞት የሚወስደው የመጀመሪያው ርምጃ ነው (ያዕ. 1:13-16)። የሚሰብ ሰውን ማየት እና ማድነቅ አንድ ነገር ነው፤ ነገር ግን በልብ ውስጥ ለሚደረግ ምኞት ሲባል መመልከት ደግሞ የተለየ ነገር ነው። ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርስዋ ጋር አመንዝሮአል» (ማቴ. 5:28)። በልብ ውስጥ የሚፈጸም ኃጢአት በተግባር እንደሚፈጸም ኃጢአት አጥፊ ባይሆንም፤ ወደ ተግባሩ የሚመራ የመጀመሪያ ደረጃ ነው፤ ደግሞም የተበከለ አስተሳሰብ የት እንደሚወስዳችሁ ከቶ አታውቁም። ከዚህም በላይ፤ እግዚአብሔር ከላይ ሆኖ ተ

ግባራችንንም ሆነ «የልባችንን አሳብና ዝንባሌ» ሁለቱንም (ዕብ. 4:12-13) ይመለከታል፤ እርሱ በሁለቱም ላይ ይፈርዳል። «ለን ጢእተኞች ጥፋት፤ ክፉ ለሚያደርጉም መቅሠፍት አይደለም?» (ኢዮብ 31:3፤ ኢ.መ.ት)።

2. ማታለል ኢዮብ የካደው ሁለተኛው ኃጢአት ነው (ቊ. 5-8)። በንግድ ልውውጡ ውስጥ ማታለልን ከቶ አልተጠቀመም። እንደ እውነቱ ከሆነ፤ እንደዚህ ያለ ነገርን ከሚያደርጉ ሰዎች ጋር አልተጓዘም። ሚዛኖቹ የታመኑ ነበሩ (ዘሌዋ. 19:35-37፤ ምሳሌ 11:1)፤ ደግሞም እግዚአብሔር እርሱን የሚመዝንበትን ሁኔታ አይፈራም (ዳን. 5:27)፤ ልቡ በምንዝርና ምኞት የተያዘ አልነበረም፤ እጆቹም የረከሱ አይደሉም፤ ምክንያቱም የእርሱ ያልሆነውን ነገር አልወሰደም። በፍትወት ምኞትና በማታለል የሚከሰስ ጥፋተኛ ቢሆን ኖሮ፤ በቀጣዩ የሰብል ወቅት ምርቱ በሌሎች እንዲወሰድበት ኢዮብ ፈቃደኛ ነበረ።

3. ዝሙት (ኢዮብ 31:9-12) በልብ ውስጥ ባለ ምኞት ይጀምራል (ቊ. 1)፤ ይህም ድብቅ ጥረትን ኃጢአተኛ ባሕርይን ለማርካት ወደሚሆን ፍላጎት ይመራል። ኢዮብ የጎረቤቱ ሚስት ብቻዋን የምትሆንበት ጊዜን ከቶ አድብቶ አይጠባበቅም ነበር። ጥፋተኛ ሆኖ ቢገኝ ኖሮ፤ እንግዲያውስ የእርሱ ሚስት ለሌላ ሰው እህል አስፈጪ ባሪያ እንድትሆን ይፈቅዳል፤ ዝሙት በዚህ ሕይወት አሳፋሪና ሥቃያማ ውጤቶችን የሚያስከትል እንዲሁም በሚቀጥለው ዓለም ደግሞ ፍርድን የሚያመጣ አስቃቂ ወንጀል ነው (ምሳሌ 6:27-29፤ ኤፌ. 5:3-7፤ ዕብ. 13:4)።

ቀጣሪው ኢዮብ (ኢዮብ 31:13-15)። ኢዮብ አገልጋዮቹን በሚይዝበት አያያዝ ረገድ እራሱን እጅግ በጥንቃቄ ይመረምራል። በዚያ ዘመን ብዙዎቹ አሠሪዎች (ንቶች) ያንን የሕይወት ገጽታ ቸል ብለውት ነበር። ኢዮብ ሠራተኞቹን በቸርነት ይይዛቸው ነበር። ደግሞም ጎዘን በሚገጥማቸው ጊዜ በጉ በሆነ መልኩ ለችግራቸው መፍትሔ ይሰጣቸው ነበር። ምክንያቱም አንድ ቀን እርሱ ለእግዚአብሔር ምላሽ ይሰጥበታል (ቊ. 14፤ ኤፌ. 6:9)። በተጨማሪም እርሱ እነርሱን በፈጠረው በዚያው አምላክ የተፈጠረ መሆኑን እንዲሁም እነርሱ በተፈጠሩበት በዚያው መንገድ የተፈጠረ መሆኑን ያውቅ ነበር።

የሌሎች ጎረቤት የነበረው ኢዮብ (ኢዮብ 31:16-23፤ 29-32)። ኤልፋዝ ለቀረበበት የሐሰት ክስ ምላሽ ሲሰጥ (22:6-9)፤ ኢዮብ ለድሆችና ለችግረኞች ቀድሞውኑ እንዴት እንክብካቤ ያደርግ እንደ ነበረ ተናግሮል (29:12-17)፤ ነገር ግን አሁን ይህን የመሐላው ክፍል አድርጎ ደግሞ ያቀርባል። በትምክህት እየደነፋ አልነበረም፤ በሰዎች ፊት እራሱን ከተቃጣበት ጥቃት (ክስ) እየተከላከለ እንዲሁም ነፃ እንዲያወጣው እግዚአብሔርን እየተማጠነ ነበረ። በየትኛውም ሰው ላይ በችሎት ፊት እጆቹን ቢያነሣ ኢዮብ እግዚአብሔር እጆቹን ከመገጣጠሚያዎቻቸው ላይ ነቅሎ እንደሚያነሣ ተስፋ ያደርግ ነበር።

ኢዮብ ለመበለቶች፣ አሳዳጊ ሰላላቸው ልጆች፣ እንዲሁም ለድሆች አሳቢና ርኅሩኅ ነበር። ስለዚህ ምግብና አልባሳትን ይሰጣቸውና በችሎትም ከሚሰነዝርባቸው ክስ ይከላከልላቸው/ይሟገትላቸው ነበር። ልክ እንደ ቤተሰቡ አባላት አድርጎ ይቈጥራቸው ነበር፤ ደግሞም እራሳቸውን አስኪችሉ ድረስ ይንከባከባቸው ነበር። እግዚአብሔር ለኢዮብ ሀብቱን ሰጠው፤ ደግሞም ለሌሎች የማያካፍለው ከሆነ፤ እግዚአብሔር ከእርሱ ሊወስድበት ይችላል (31:23)። ነገር ግን ኢዮብ ለጠላቶቹም ጭምር መልካም ወዳጅ ነበር (ቍ. 29-31) ደግሞም በከተማው በኩል ለሚያልፉ እንግዶችም መልካም ወዳጅ ነበር (ቍ. 32)። ኢዮብ ባለ ጠጋና ኃይለኛ የአካባቢው ገዢ ስለ ነበረ፤ የሚቀነብትም ሆነ የሚጠሉት ብዙ ሰዎች መኖራቸው ጥርጥር የሌለው ነገር ነው፤ ይሁንና ኢዮብ ለሁላቸውም ደግ ነበር። ዕድል ባልገጠማቸው ጉዳይ ላይ አልፈነደቀም (ዘጸአ. 23:4-5፤ ምላሌ 24:17-18፤ ማቴ. 5:43-47) ወይም እነርሱን እንዲረግምለት እግዚአብሔርን አልለመነውም (ሮሜ 12:17-21)።

ኢዮብ ለመጸተኞች ደግ ነበር፤ የሚመገቡት ምግብ እንዲሁም ምሽቱን የሚያርፉበት ስፍራ ይሰጣቸዋል። ስለ ስግብግብነቱ የትኞቹም የኢዮብ አገልጋዮች ሊከሰሱት አይችሉም (ኢዮብ 31:31፤ አ.መ.ት)። ቤቱ ለሁሉም ክፍት ነበር፤ ደግሞም በልግሥና የሚሰጥ ሰው ነበር።

አምላኪው ኢዮብ (ኢዮብ 31:24-28)። ኢዮብ በቅን ልብ

እግዚአብሔርን ያመልክ ነበር። ሀብቱን አያመልክም፤ ለደገንነቱ ዋስትናነትም አይታመንበትም፤ አሊያም እርሱን ለማግኘቱ ምስጋናውን አይወስድም (ዘጸግም 8:17-18)። ኤልፋዝ ወርቅን አምላኩ ስለ ማድረጉ ኢዮብን ይከስሰዋል (ኢዮብ 22:24-25)፤ ነገር ግን ኢዮብ ይህንን ካደ። ወርቅን ወይም ሰማያዊ አካላትን አላመለከም ደግሞም በድብቅ «ስለ ክብራቸው እፋ እጁን አልሳመም» ነበር (31:27፤ አ.መ.ት)። ኢዮብ እንዲህ ያለውን ኃጢአት አድርጎ ቢሆን፤ ሰዎች አያዩት ይሆናል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ይመለከተዋል። ደግሞም ለእርሱ ታማኝ ባለመሆኑ እግዚአብሔር ይፈርድበታል።

መጋቢው ኢዮብ (ኢዮብ 31:38-40)። በቍጥር 35-37 ኢዮብ እንዲሰማ «ገሃዳዊ ጥያቄውን» አቅርቧል። ደግሞም በሰነዱ ላይ ፈርሞአል። ከዚያም ሊሸፈን የሚገባ አንድ ተጨማሪ ስፍራ እንዳለ አስታወሰ። ይህም እግዚአብሔር በሰጠው መሬት ላይ ያለው መጋቢነት ነበር። ኢዮብ መሬቱን ይመለከተው የነበረው ልክ ስው የሆነ ያህል ነበር። መሬቱን በተሳሳተ መንገድ ተጠቅሞበት ቢሆን፤ መሬቱ በእርሱ ላይ በጮኸበት እና በሥቃይ ባለቀለ ነበር (ቍ. 38)። የኢዮብ እርሻ እጆች ብዙ ተሠርተውባቸውና ጥቂት ተከፍሏቸው ቢሆኑ ኖሮ፤ እግዚአብሔር የስንዴንና የገብስን መከር በመስጠት ፈንታ የአረምን መከር ሊሰጠው አስፈላጊ ምክንያት በኖረው ነበር።

የኢዮብን መሐላ ከልሱ፤ ደግሞም በእነዚህ ኃጢአቶች በድሉ ከተገኘ አስቸጋሪ ፍርድን እንዲልክ እግዚአብሔርን ሲጠይቅ ታገኘታላችሁ፤ ሌሎች መከሩን ይብሉት ደግሞም ተክሉን ይንቀሉት (ቍ. 8)፤ ሚስቱ የሌላ ሰው አገልጋይ እና ፈጩ ትሁን (ቍ. 10)፤ ክንዶቹ ከትከሻው ላይ ይውደቁ (ቍ. 22)፤ መከሩ አረምና እሾህ ይሁን (ቍ. 40)። እርሱ ከእነዚህ ሌሎች ፍርዶች ጋር ጸድቅ የሆነ የእግዚአብሔርን ፍርድ ለመቋቋም ፈቃደኛ መሆኑን ግልጥ አድርጓል (ቍ. 14፤ 23፤ 28)።

የኢዮብ ንግግሮች በተፈጸሙ ጊዜ፤ ቀጥሎ ምን ይሆን በማለት እየተገረሙ እያንዳንዳቸው በጸጥታ ተቀመጡ። እግዚአብሔር ወዲያውኑ ፍርድን በመላክ ኢዮብ በደለኛ መሆኑን ያረጋግጥ ይሆን? ወይስ ኢዮብ አበክሮ ያቀረበውን ጥያቄ ተቀብሎ፤

ለአርሱ ተገልጦ፤ እራሱን እንዲከላከል ለኢዮብ ዕድል ይሰጠው ይሆን? ምናልባት እግዚአብሔር ከሰማይ ይናገር እና የኢዮብን ጥያቄዎች ይመልስ ይሆናል።

እግዚአብሔር ነፃ እንደሚያወጣው ያውቅ ነበርና ኢዮብ እግዚአብሔርን አበክሮ ጠየቀ። ሦስቱ የኢዮብ ጓደኞች እግዚአብሔር እንደሚፈርድበት እርግጠኞች ነበሩ።

እግዚአብሔር ምን ያደርግ ይሆን? መልሱ ያስደንቃችሁ ይሆናል!

ለግል ምልከታ እና ለቡድን ውይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. ኢዮብ ካለፉት ጊዜያት በመጀመር በረከቶቹን ቁጠረ። ያለፉት ዘመናት በረከቶችህ ከሆኑት አንዳንዶቹ ምንድን ናቸው?
2. በትግል መካከል በምዝሆንበት ጊዜ ያለፉት ዘመናት በረከቶች መጽናናትን የሚያመጡልን እንዴት ነው?
3. ኢዮብ ከቤተሰብ ጀምሮ እስከ ንብረቶቹ እንዲሁም መልካም የሆነውን ስሙንና ክብሩን ሁሉ አጣ። ንብረትንና ክብርን በማጣት መካከል ያሉ አጠቃላይ ልዩነቶችን ዘርዝር።
4. ኢዮብ ሦስት ታላላቅ የኃጢአት ምድቦችን አብራርቶአል፡- እነዚህም የዓይን አምሮት (የሥጋ ምኞት)፣ ማታለልና ዝሙት ናቸው። ሌሎች ኃጢአቶች በእነርሱ ውስጥ የሚካተቱበትን ተመሳሳይ የኃጢአት ዝርዝሮችን የምታዘጋጅ ከሆነ፣ በዝርዝርህ ውስጥ የሚገኙ ምን ምን ይሆናሉ?
5. ኢዮብ ቀጣሪነቱንና ጉርብትናውን ጨምሮ በእያንዳንዱ ሚናው ውስጥ እራሱን ገምግሞአል። እራሱን በምትመረምርበት ጊዜ፤

6. ኢዮብ የማይገባውን ምስጋናም ሆነ ወቀሳ ለመቀበል ፈቃደኛ አይደለም። ይህን ዓይነት አቋም በመውሰዱ ኢዮብ ሕይወቱ የበለጠ አስቸጋሪ እንዲሆን ያደረገበት ጥቂት መንገዶችን ዘርዘር።

7. መከራ ወደፊት የሚኖረንን አመለካከት የሚነካው እንዴት ነው?

8. ልክ እንደ ኢዮብ በእራስህ ላይ እንኳ የእግዚአብሔር ፍርድ እንዲመጣ ተመኝተህ ታውቃለህ? ከሆነ፣ ይህ መቼ ነበር የሆነው?

9. ኢዮብ ዘግቦ ካጣቸው ነገሮች መካከል፡- ክብር፣ በረከት፣ እርዳታ፣ የወደፊት ተስፋ፣ አገልግሎት እጅግ አስቸጋሪ የሆኑት የትኞቹ ናቸው? ለምን?

ኤሊሁ መልሶቹ አሉት

(ኢዮብ 32-33)

«ከንቱ ሰው ሊከራና እርሱ በገሃዱ እውነት ዓለም አቀፍ ጠንቅ ሆኖ ሳለ ሁሉን የሚያስደስት እንደ ሆነ ሊያስብ ይችላል።»

- ቤኔዲክት ስፒሮዛ

ኢዮብ ጸጥ ብሎ ነበር። የመከላከያ ንግግሩን ጨርሶአል ደግሞም በጓደኞቹ የተከሰሰባቸውን ጋጢአቶች አለመፈጸሙን በመናገር መንላ ፈጽሞአል። ኢዮብ ወይ ነፃ እንዲያወጣው አሊያም በእርሱ ላይ እንዲፈርድ እግዚአብሔርን አበክሮ ጠይቋል። መከራው ለረጅም ጊዜ ቀጥሎበታል፣ ደግሞም እርምጃ የሚወስድበት ለጻኛው ጊዜው ነበር።

ሦስቱ የኢዮብ ጓደኞች ኢዮብ እጅግ በድፍረት ለእግዚአብሔር እና ስለ እግዚአብሔር እየተናገረ ስለ ነበር ጸጥ ብለው ነበር። በኢዮብ ላይ የሚመጣው ፍርድ ቀጣዩ የመነጋገሪያ አጀንዳቸው እንደሚሆን እርግጠኞች ነበሩ።

ነገር ግን እግዚአብሔር ጸጥ ብሎ ነበር። ከሰማይ የመጣ እሳት የለም፣ ደግሞም በመለኮታዊ ቀጣዩ የተናገረ ድምፅ አልነበረም። ጸጥታው ሦስቱ ጓደኞች ስለ ኢዮብም ሆነ ስለ እግዚአብሔር የተናገሩት ነገር ስሕተት መሆኑን የሚያመለክት የእግዚአብሔር ጥበባዊ ምስክርነት ነበር። በተጨማሪም፣ የፍጥረት አጽናፉ አምላክ ከፍጥረቱ ጥሪ የራቶ እንዳልሆነ ለኢዮብ የተሰጠ የእግዚአብሔር ምስክርነት ነበር። አንድ ሰው አሁን መታያ ጊዜው

ነው ስላለ ብቻ እግዚአብሔር አይገለጽም፡፡

ታዋቂ በሆነው በሰንደን በሚገኘው ሰዎች ንግግር በሚለማመዱበት ሀይድ ፓርክ በሚባል መናፈሻ ክርስትናን የሚያጣጥል ሰው እንዲህ ያለ ብርቱ የተግዳርት ጥሪ አቀረበ፡- «እግዚአብሔር ካለ፤ እንዲገድለኝ አምስት ደቂቃዎችን እሰጠዋለሁ?» ሰዓቱን አውጥቶ ተጠባበቀ፡፡ ከአምስት ደቂቃዎች በኋላ፤ ፈገግ አለና እንዲህ አለ፡- «ወዳጆቼ፤ ይህ እግዚአብሔር አለመኖሩን ያረጋግጣል!»

በተሰበሰበው ሕዝብ መካከል የነበረ አንድ አማኝ የሆነ ክርስቲያን እንዲህ ሲል ተናገረው፤ «የሁሉን ቻይ አምላክን ትዕ ግሥት በአምስት ደቂቃ ውስጥ ማስጨረስ የምትችል ይመስልሃል?»

ይሁን እንጂ፤ በዐመድ ቁልሉ ዙሪያ ከተሰበሰበው ሕዝብ መካከል የነበረ አንድ ሰው ጸጥ አላለም፡፡ እርሱ ኤሊሁ ሲሆን፤ እርሱም የማይታወቅ ሰው በመሆኑ፤ ሰዎች ማንነቱን ይለዩት ዘንድ ሙሉ ታሪኩ መናገር ተገቢ ነበር (ኢዮብ 32:21)፡፡ ኢዮብም (1:1) ሆነ ሦስቱ ጓደኞቹን (2:11) ሰዎች ይለዩአቸው ዘንድ እንዲህ ያለ የማንነት መግለጫ መስጠት አላስፈለገም፡፡

ኤሊሁ ረጅም ንግግር-በመጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ ስድስት ምዕ ራፎችን-ተናገረ፤ በእነዚህም ምዕራፎች የእግዚአብሔርን ባሕርይት አብራራ ደግሞም ይህን እውነታ ከኢዮብ የሕይወት ሁኔታ ጋር አዛምደው፡፡ የእርሱን ንግግር በአስተዋፅኦ የምናስቀምጥበት አንዱ መንገድ የሚከተለው ነው፡-

1. እግዚአብሔር በእኔ በኩል እየተናገረ ነው (ኢዮብ 32፤ ቊ. 8ን ልብ በሉ)፡፡
2. እግዚአብሔር ቸር ነው (ኢዮብ 33፤ ቊ. 24ን ልብ በሉ)፡፡
3. እግዚአብሔር ትክክል ነው (ኢዮብ 34-35፤ ቊ. 34:10-12ን ልብ በሉ)፡፡
4. እግዚአብሔር ታላቅ ነው (ኢዮብ 36-37፤ ቊ. 36:5፤ 26ን ልብ በሉ)፡፡

ኤሊሁ እንደ ሌሎቹ ተናጋሪዎች ጥቂት ተመሳሳይ ነገሮችን የተናገረ ቢሆንም፤ የእርሱ ዓላማ ከሌሎቹ የተለየ ነበር፡፡ ኢዮብ ኃጢአተኛ መሆኑን ለማረጋገጥ አልጣረም፤ ነገር ግን ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር የነበረው አመለካከት በሕተት መሆኑን ነበር ያ ረጋገጠው፡፡ ኤሊሁ አዲስ እውነታን ወደ ክርክሩ አመጣ፡- ይህም እግዚአብሔር መከራ የሚልከው የግድ ኃጢአታችንን ለመቅጣት ሳይሆን፤ ነገር ግን ኃጢአትን ከመሥራት ሊጠብቀን (33:18-24)፤ እንዲሁም የተሻልን ሰዎች ሊያደርገን (36:1-15) ነው፡፡ ጳውሎስ ከመጀመሪያው ነጥብ ጋር ይስማማል (2ኛ ቆሮ. 12:7-10) ደግሞም የዕብራውያን ጸሐፊ ከሁለተኛው ነጥብ ጋር ይስማማል (ዕብ. 12:1 -11)፡፡

ኤሊሁ ስለ እግዚአብሔር አስረግጦ የተናገራቸውን ሁለቱን የመጀመሪያዎቹን ዓረፍተ ነገሮች ልብ እንበል፡፡

1. እግዚአብሔር በእኔ በኩል እየተናገረ ነው (ኢዮብ 32)

ኤሊሁ ከመናገሩ በፊት በትዕግሥት መጠበቁ ላይ አጽንዖት ሰጥቷ ል፤ ደግሞም ሁለት ምክንያቶችን አቅርቦአል፡፡ አንደኛው ምክንያት፤ እርሱ ከኢዮብም ሆነ ከሦስቱ ጓደኞቹ በዕድሜ ትንሽ ነበር፤ ደግሞም ወጣቶች ዕድሜንና ተሞክሮን ማክበር ነበረባቸው (ኢዮብ 32:4፤ 6-7)፡፡ እነዚህን ሽማግሌዎች አቋርጦ መናገሩ በባህሉ ነውር ነበር፡፡

ሁለተኛው ምክንያቱ ሙሉ የሆነውን ክርክር በማዳመጥ የክርክራቸው መሠረት የሆነውን ምልልሳቸውን በሙሉ ማግኘት ስለ ነበረበት ነበር (ቊ. 11፤ ምሳሌ 18:13)፡፡ ኤሊሁ ከንግግራቸው የመጥቀሱ እውነታ በጥሞና ማድመጡንና እያንዳንዱ ሰው የተናገ ረውን ነገር ማስታወሱን ያመለክታል (ኢዮብ 32:12)፡፡ ልክ እንደ ብዙዎቹ «ወጣት የሥነ መለኮት ምሁራን»፤ ኤሊሁ በንግግሩ ውስጥ የወጣትነት ስሜቱ ይጸባረቃል («እኔ የማውቀውን አድምጦ») ቊ. 6፤ 10፤ 17፤ 33:1-3)፤ ነገር ግን በአብዛኛው፤ እርሱ ለጥያቄዎቹ መልስ በማግኘት ኢዮብን ሊረዳው እንደሚችል የማይስብ ቅን የሆነ ወጣት ነበር፡፡

ወደ ውይይት ለመግባት እራሱን ካስተዋወቀ በኋላ፤ ኤሊሁ

መናገሩ ለእርሱ እንዲሁም ማድመጡ ለእነርሱ አስፈላጊ የሚሆንበትን አራት ምክንያቶችን ይሰጣል። ለነገሩ እርሱ «ምንም» አይደለም፤ ደግሞም እርሱ ሊናገረው ያለውን ነገር ሊሰሙት የሚገባ እንደ ሆነ ሊያሳምናቸው ይገባው ነበር።

(1) እርሱ ብስጫ ነበር (ኢዮብ 32:1-3፤5)። በዚህ ቊጥር ውስጥ ኤሊሁ የተቈጣ ስለ መሆኑ አራት ጊዜ ተነግሮናል። ኢዮብን በአግባቡ ስላልገጠሙት በሦስቱ ጓደኞቹ ላይ ተቈጥቷል፤ ደግሞም ከእግዚአብሔር ይልቅ አራሱን ትክክለኛ በማድረጉ በኢዮብ ላይ ተቈጥቷል። ኢዮብ እግዚአብሔር መሳሳቱን ተናግሮአል፤ ደግሞ ሦስቱ ጓደኞቹ ኢዮብ የተሳሳተ መሆኑን ማረጋገጥ አልቻሉም፤ በልዳዶስ፤ ሶፋር እና ኤልፋዝ ምክንያታቸውን ሰጥተዋል (ቊ. 15) ደግሞም እንዲመጣ እና በግል ከኢዮብ ጋር እንዲገናኝ እግዚአብሔርን እየተጠባበቁ ነበር (ቊ. 12-13)። ኤሊሁ ውድቀታቸው አስጠላው።

«በስሜት መክነፍ ቀላል ነው፤ ያንን ማንም ሊያደርግ ይችላል፤ ነገር ግን በትክክለኛው ሰው ላይ በተገዢው መጠን እና በትክክለኛው ሰዓት እንዲሁም አግባብነት ላለው ነገር በትክክለኛው መንገድ መቆጣት - ቀላል ነገር አይደለም፤ ደግሞም እያንዳንዱ ሰው ሊያደርገው የሚችል አይደለም።» በማለት እርስቶችል ጽፎአል።

(2) እርሱ እስትንፋሱ-እግዚአብሔርን ተቀብሏል (ኢዮብ 32:8-10)። ዕድሜ ጥበብን ሊያመጣ ይገባል፤ ነገር ግን ይህን ስለ ማድረጉ ዋስትና የሚሆን ነገር የለም (ምሳሌ 16:31)። ሰነፍ ወጣቶች እንዳሉ ሁሉ ሰነፍ ሽማግሌዎችም አሉ! እንደ ወጣት፤ ኤሊሁ በእግዚአብሔርም ሆነ በሰዎች የአሠራር መንገድ ላይ ሰፊ የሆነ ተሞክሮ እንዳለው ሊናገር አይችልም፤ ነገር ግን እንድ የተሻለ መልካም ነገር እንዳለው ተናገረ። ይህም የመንፈስ ቅዱስ አብሪነት (ገላጭነት) ነው። መንፈስ ቅዱስ የኤሊሁ ቃሎችን ይመራ ነበር (1ኛ ቆሮ. 2:11) ደግሞም የእግዚአብሔር እውነት ለእርሱ ይገልጥለት ነበር። ኤሊሁ በእግዚአብሔር የተማረ ነበርና በተሞክሮ የማመጣ ጥበብ አላስፈለገውም [መዝ. (119):97-100]።

ይህም ኤሊሁ በተደጋጋሚ ኢዮብንና ጓደኞቹን ለምን እንደ መከራቸው ያብራራል (ኢዮብ 32:10፤ 33:1፤ 31፤ 33፤ 34:2፤ 10፤ 16፤ 37:14)። በተጨማሪም «የእኔ አሳብ» የሚለውን ሐ

ረግ ለምን አጽንዖት እንደ ሰጠው ያብራራል (32:6፤ 10፤ 17፤ «እኔ የማውቀውን» ያላል በአዲሱ መደበኛ ትርጉም) እንዲሁም «ቃሎቼ» ይላል (33:1-3)። አንድ ሰው በየዕለቱ እስትንፋሱ እግዚአብሔርን ተቀብያለሁ ስለማይል፤ ብታዳምጠው ይሻልሃል!

(3) እርሱ ከአድሱ የጸዳ ነበር (ኢዮብ 32:14፤ 21-22)። «እርሱ ግን ቃሉን በእኔ ላይ አልተናገረም፤ እኔም በንግግራችሁ አልመልስለትም» (ቊ. 14)። ኢዮብም ሆነ ሦስቱ ጓደኞቹ እርሱን በግሉ ስላላጠቁት የሚወግንበት ምንም ምክንያት እንደሌለ ግልጽ አድርጓል። በተጨማሪም ኤሊሁ ምንም እንኳ ያንን የሰጠውን ተስፋ ሙሉ በሙሉ ባይፈጽመውም፤ እነርሱ ቀድሞውኑ ያቀረቧቸውን መከራከሪያ አሳቦች እንደ ገና አድሶ እንደማይጠቀምባቸው ይናገራል።

ምናልባት ኤሊሁ ከአድሱ የጸዳ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን በምንም መንገድ ገለልተኛ ሊሆን አይችልም። በዚያ ጉዳይ ላይ እጅግ ተቈጥቶአል፤ በጉዳዮች ላይ ብቻ ለመናገር ቃል ገብቶ ነበር፤ ነገር ግን በቊጣ ውስጥ ሆኖ ከተናገራቸው ነገሮች አንዳንዶቹ ከፍልስፍናዊነት ይልቅ ግለኝነት የተጠናወታቸው ነበሩ። ነገር ግን ተስፋውን ጠብቋል ደግሞም ማንንም በሽንገላ አላሞገሰም (ቊ. 21-22)። ንግግሩን በምታነበበት ጊዜ፤ ስድስት ጊዜ ኢዮብን በስሙ እየጠራ ሲያነጋግረው ልብ ትላለህ (33:1፤ 34:5፤ 7፤ 35፤ 36፤ 35:16)፤ ይህም ሦስቱ የኢዮብ የቅርብ ጓደኞች እንኳ በብዙው ንግግራቸው ውስጥ ያላደረጉት ነበር። በምሥራቅ፤ ለአንድ ወጣት ሽማግሌዎቹን እንዲህ ባለ መልኩ መጥራት በአብዛኛው ያልተለመደ ነገር ነበር።

(4) ተገዶ ነበር (ኢዮብ 32:16-20)። ኤሊሁ ለመናገር ዕድል ያገኝ ዘንድ ለረጅም ጊዜ ጠብቋል፤ በውስጡ ያለ ውጥረት ወደሚፈነዳበት ደረጃ ደርሷል። የወይን አቁማዳ በወይን ጠጅ እንደሚሞላ ሁሉ፤ እርሱ በቃል ተሞልቶ ነበር። አዲስ የወይን ጠጅ በሚፈላበት ጊዜ፤ የወይን አቁመዳው እንዲጠጠር የሚያደርግ ጋዝን ያመነጫል፤ ደግሞም የወይን አቁማዳው እርጌ እና ደረቅ ከሆነ፤ ይቀደዳል (ይፈነዳል) (ማቴ. 9:17)። ኤሊሁ «በጋዝ ተሞልቷል» ብሎ አሳብ ቢሰጥ እርሱ ይቀየማል፤ ምክንያቱም ለእርሱ የሚሰማው እየስገደደው ያለው የእግዚአብሔር መንፈስ

እንደ ሆነ ነበር። ኤሊሁ ለእያንዳንዱ ሰው የሚያውቀውን ነገር ለመናገር ከእግዚአብሔር ዘንድ ፈቃድ (ይሁንታ) አለው። የሚያውቀው ኢምንት በመሆኑ፤ በመጨረሻ እግዚአብሔር በዚያ ስፍራ በተገለጠ ጊዜ ኤሊሁንም ሆነ የተናገረውን ነገር ሁሉ ቸል አለው።

2. እግዚአብሔር ቸር ነው (ኢዮብ 33)

ይህ ሊሠመርበት የሚገባ ንግግር ነው፤ ምክንያቱም የመከራን ዓላማ በተመለከተ ወደ ክርክሩ አዲስ አሳብን ያመጣ ነው። የኢዮብ ጓደኞች የሚቀበለው መከራ እግዚአብሔር እርሱን እየቀጣው እንደ ሆነ የሚያሳይ ማስረጃ ነው ብለው ይከራክሩ ነበር፤ ነገር ግን ኤሊሁ አሁን አንዳንድ ጊዜ ኃጢአት ከመሥራት ሲጠብቀን እግዚአብሔር እንድንሠቃይ ይፈቅዳል እያለ ይከራከራል። በሌላ አነጋገር፤ መከራ መከላከያ እንጂ መቅጫ ሳይሆንም የሚቸልበት ሁኔታ አለ። (በ2ኛ ቆሮ. 12:7-10 የተዘገበውን የጳውሎስን ተሞክሮ ተመልከቱ።) ከኃጢአት እንዲሁም ወደ ሞት ጉድጓድ ከመሄድ ሊጠብቀን እግዚአብሔር የሚችለውን ሁሉ ያደርጋል፤ ይህም ደግሞ የጸጋው ማስረጃ ነው (ኢዮብ 33:24)።

ወደ ክርክሩ ከመዝለቁ በፊት፤ ኤሊሁ ቃሎቹ ከቅንነት የወጡ እና በእግዚአብሔር መንፈስ የተሰጡ እንደ ሆኑ ለኢዮብ አረጋግጦለታል፤ ስለዚህም ኢዮብ የሚፈራበት ምንም ምክንያት አልነበረም (ቍ. 1-7)። ኤሊሁ ከእግዚአብሔር ጋር «ውስጣዊ የሆነ ግንኙነት» እንዳለው አልተናገረም፤ ልክ እንደ ኢዮብ ሁሉ ከአፈር የተሠራ ነበር። በንግግሩ እጁን የሚያክብድ እንዳልሆነ አስቀድሞ ቃል ገብቶአል፤ ደግሞም ምላሽ ለመስጠት ነፃነት እንዲሰማው በመንገር ኢዮብን ጋብዞታል። ኤሊሁ ይህ የአንድ ወገን ንግግር እንዲሆን አይፈልግም፤ ነገር ግን የሆነው ነገር ይኸው ነው። ወይ በኤሊሁ ንግግር ኢዮብ ጸጥ ብሏል፤ አሊያም ደግሞ ኢዮብ የሚናገርበትን ዕድል ሳይሰጥ ኤሊሁ ባለማቋረጥ ተናግሮአል (ቍ. 31፤ 33 ተመልከት)፤ ወይም ኢዮብ ምላሽ መስጠቱ ጥቅም የሌለው ሆኖ አግኝቶታል።

ቃሎቹ የሚረዱ እንጂ የሚጎዱ እንዳይደሉ ለኢዮብ

ካረጋገጠለት በኋላ፤ ኤሊሁ ኢዮብ ስለ እርሱ የተናገረውን ወደ መጥቀሱ አመራ (ቍ. 8-11)። ኤሊሁ ላቀረበው መከራ-ከሪያ መነሻው የኢዮብ ቃሎች ነበሩ።

በመጀመሪያ፤ ኢዮብ ኃጢአት የሌለበት ነኝ ሲል ተናግሮአል ለሰ ኤሊሁ (ቍ. 9)፤ ይህም ኢዮብ የተናገረው ነገር አይደለም። ኢዮብ ኃጢአት-አልባ እንደ ሆነ ተናግሮአል የሚለው የሶፋር ትርጓሜ እንጂ፤ ኢዮብ ያወጀው ነገር አልነበረም (11:4)። ኢዮብ አልዋሸሁም አለ (6:30)፤ ክፉ እንዳልሆነ (10:7) ተናገረ፤ ትክክልና ቅን እንደ ሆነ (12:4)፤ ደግሞም ለእግዚአብሔር ሳይታዘዝ እንዳልቀረ (23:11-12) ተናገረ፤ ነገር ግን እርሱ ኃጢአት-አልባ እንደ ሆነ ብቻ አልተናገረም። በቋሚነት ታማኝነቱን ጠብቋል (2:3፤ 27:4-5)፤ ነገር ግን ከቶ ፍጹም እንደ ሆነ አልተናገረም። እንደ እውነቱ ከሆነ፤ ፍጹም መሆን ይቻላል የሚለውን ክዶአል (9:20-21)። የኤሊሁ መሠረታዊ የክርክር መነሻው ደካማ ነበር፤ ምክንያቱም የሶፋርን ቃሎች ከኢዮብ ቃል ጋር አሳክሮታል። ምናልባት ኢዮብ ኃጢአት-አልባ እንደ ሆነ የተናገረ ይመስል ይሆናል፤ ነገር ግን እርሱ እንክን-አልባ ነኝ ማለቱ ከኃጢአት-አልባነት ፍጹም የተለየ መሆኑን ነበር የተናገረው።

ሁለተኛ፤ ኤሊሁ ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር እርሱ ትክክል አለመሆኑንና በጠላትነትም እንደ ተመለከተው የተናገረውን ጠቀሰ (33:10-11)። ይህ ጥቅስ በትክክል የተባለ ነበር (13:24፤ 27፤ 16:9፤ 19:7፤ 11)። በንግግሩ፤ ስለ ምን እርሱን እንደሚያጠቃው እንዲሁም ተገቢ የሆነ ፈተናስ ስለ ምን እንደማይሰጠው ኢዮብ በተደጋጋሚ እግዚአብሔርን ይጠይቅ ነበር። የኤሊሁ ታላቁ ትኩረት እግዚአብሔር ስለ አራሱ የተናገረውን በመደገፍ መከራ-ከር አልነበረም፤ ነገር ግን ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር የተናገረውን መቃወም ነበር።

ኢዮብ 33 በናሙናነት የተቀመጠ በመሆኑ፤ ይህ «ወጣት የሥነ መለኮት አዋቂ» በሕዝብ ዘንድ ስለሚነገረው ነገር ያውቃል። በመጀመሪያ፤ አስረግጦ ስለሚጽፈው ነገር ፍሬ ጉዳዩን በቍጥር 12-14 ጠቀሰው። እግዚአብሔር ከሰው ይበልጣል። ደግሞም ሁልጊዜ ልብ ሊባል በማይቻል መንገድ ለእርሱ ይናገረዋል። ከዚያም እርሱ እግዚአብሔር ለሰዎች የሚናገርበትን ሦስት የተ

ለያዩ መንገዶችን ይገልጻል፡- ሕልሞችና ራእዮች (ቊ. 15-18)፤ መከራ (ቊ. 19-22) እንዲሁም መካከለኛ የሚሆን መልአክ ለገልግሎት ናቸው (ቊ. 23-33)፡፡

ከቊ. 14-33 ባለው ላይ ጉድጓድ የሚለው ቃል አምስት ጊዜ ጥቅም ላይ ውሏል፡፡ በመቅጣት በኩል የእግዚአብሔር ዓላማ ትምክሕትን በመሰባበር እና መልሶ ወደ መታዘዝ በማምጣት (ኢዮብ 33:17-18) ሰዎችን ከሞት ማዳን ነው (ያዕ. 5:19-20)፡፡ እግዚአብሔር ከጉድጓዱ ሊያድናቸው ይሻል (ቊ. 18)፤ ነገር ግን ዓመፀኞች የሆኑ ኃጢአተኞች ወደ ጉድጓዱ ቀርበዋል (ቊ. 22)፤ ከዚያም ወደ ጉድጓዱ ይወርዳሉ (ቊ. 24)፤ ከዚያም ወደ ጉድጓዱ ይገባሉ (ቊ. 30)፤ በዚህም ደግሞ ይድናሉ፡፡ «እግዚአብሔር ይህን ሁሉ፤ ሁለት ሦስት ጊዜ ለለው ያደርጋል፡፡ ይኸውም የሕይወት ብርሃን ይበራለት ዘንድ፤ ነፍሱን ከጉድጓድ ለመመለስ ነው» (ቊ. 29-30፤ ኢ.መ.ት)፡፡ እግዚአብሔር «ማንም እንዲጠፋ አይፈልግም» (2ኛ ጴጥ. 3:9)፡፡

(1) ሕልሞችና ራእዮች (ኢዮብ 33:15-18)፡፡ በመጽሐፍ ቅዱስ ጊዜ፤ እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ በሕልሞችና በራእዮች በኩል ይናገራቸው ነበር፤ ዛሬ መንፈሱ በቀዳሚነት በቃሉ በኩል ይመራናል (ዕብ. 1:1-2)፡፡ ኃጢአተኞች የሚያስፈሩ ራእዮችንና ሕልሞችን የሚያዩ ከሆኑ፤ ምናልባት ያቀዱዋቸውን ኃጢአቶች እንዳይፈጽሙ ያስደነግጡዋቸዋል፡፡ ኢዮብ እራሱ አስፈሪ ሕልሞችን ያልም ነበር (ኢዮብ 7:13-14)፤ ደግሞም ሌልፋዝ ያየው የማይረሳ የምሽት ራእይ አለ (4:12-21)፡፡ እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን ቃል እንዲያደምጡ እና እንዲታዘዙ የሚደርገውን «የሰዎችን ጆሮ ለመክፈት» ሕልሞችንና ራእዮችን ይሰጣል፡፡ እራሳቸውን የማያዋርዱ ከሆኑ፤ ወደ ሞት ጉድጓድ ይወርዳሉ፡፡

አንድ ሰው በኒው ዮርክ ከተማ መንገድ ላይ አንድ እንግዳ የሆነ ሰውዬን ያስቆመውና እንዲህ ይለዋል፤ «ሕልምህን ልትነግረኝ ትችላለህ? እኔ ወደ ሥነ አእምሮ ባለሙያ እየሄድሁ ነኝ፤ ደግሞም ለአንድ ሳምንት ያህል እንቅልፍ አልተኛሁም፡፡ ለእርሱ እምነግረው አንድ ሕልምን ክፉኛ እፈልጋለሁ!»

ሁሉም ሕልሞች የተሰወሩ ትርጓሜዎች ያሏቸው አይደሉም፤ ደግሞም ሁሉም ሕልሞች ከእግዚአብሔር ዘንድ የተለየ መልአክት

ይዘው የሚመጡ አይደሉም፡፡ ተገቢ ባልሆነ የምግብ አወሳሰድ ምክንያትነት ከአንድ በላይ የሆኑ ቅጥቶች ይከሰታሉ! «ከሕልም መጸሕፍት» በተማሩት ነገር ዙሪያ ሕይወታቸውን መምራት የሚፈልጉ ሰዎች ከምራት ይልቅ ግራ መጋባትን የሚጠይቁ ናቸው፡፡ እግዚአብሔር የኩሩ ኃጢአተኞችን መተማመን ለማንቀጥቀጥ/ለማናጋት ሕልሞችን ሊጠቀም ይችላል፤ ነገር ግን ዛሬ ይህ ዘወትር የሚሠራበት መንገድ አይደለም፡፡

(2) መሠቃየት (ኢዮብ 33:19-22)፡- «ዘ ፕሮብሊም አፍ ፔይን» በሚለው መጽሐፋቸው፤ ሊ. ኤል. ሌዊስ እንዲህ ይላሉ፤ «እግዚአብሔር በደስታችን ውስጥ በሹክሹክታ ይናገራል፤ በጎሊናችን ውስጥ ይናገራል፤ ነገር ግን በሥቃያችን ውስጥ ጮክ ብሎ ይናገራል፡- ይህም ደንቆ የሆነችውን ዓለም የሚያሰማበት የድምፅ ማጉሊያ መሣሪያው ነው፡፡» እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ፤ ሊያስጠነቅቀን፤ ትሑት ሊያደርገን፤ ደግሞም ወደ መሰጠት ስፍራ ሊያመጣን የሚያሳምሙ ነገሮችን (ሥቃይን) ይጠቀማል (ዕብ. 12:1-11)፡፡ ኤሊሁ በመኝታው ላይ ሆኖ የሚሠቃይን፤ የምግብ ፍላጎት ስለሌለው እየመነመነ የሄደን በሽተኛ ሰው ይገልጻል (ይህ የኢዮብ ሥዕላዊ መግለጫ ነው? 6:7፤ 7:3-6፤ 16:8፤ 17:7፤ 19:20 ተመልከት)፡፡ ነገር ግን ይህ ሰው እየተሠቃየ ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ትኩረቱን እንዲያገኝ ይፈልጋል ደግሞም ሕግን ከመጣስ ሊከለክለው ይፈልጋል፡፡

ሁሉም ሥቃይ ከእግዚአብሔር ይመጣል ማለት ስሕተት ነው፤ ምክንያቱም እኛ እራሳችን ለአንዳንድ መከራዎች ሥቃዮች ምክንያት ነን፡፡ ጥንቃቄ የጉደለው አሽከርካሪ አደጋ ሊያመጣ በዚህም ጠዘዎች ሊሠቃዩ ይችላሉ፡፡ ተገቢ ያልሆነ አመጋገብ የሰውነት ጤናን ሊያዛባ ደግሞም የተጉዱ የሰውነት ክፍሎች ሕመም እንዲያመጡ ሊያደርግ ይችላል፡፡ በኃጢአት ውስጥ ደስታ አለ (ዕብ. 11:25)፤ ነገር ግን ኃጢአት ሥቃይ ሊያመጣ ይችላል፡፡ «የወሰላቶች መንገድ ግን ሽካራ ናት» (ምሳሌ 13:15)፡፡ ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግ የሚያረክቡ ከሆኑ፤ ሊከፈል ያለ ዋጋ ይኖራል፡፡

ደግሞም ሁሉም ሥቃዮች ስለ ኃጢአት ከእግዚአብሔር ዘንድ የተሰጡ ቅጣቶች ናቸው ማለት አይኖርብንም፡፡ ኤሊሁ ሰዎች

ኃጢአትን ከመሥራት እና ወደ ጉድጓድ ከመሄድ እንዲታቀቡ እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ እንዲሠቃዩ ይፈቅዳል በማለት ይከራከራል። ከመታበይ ይጠብቀው ዘንድ እግዚአብሔር «ለሥጋው መውጊያን» ሰጠው ደግሞም ጳውሎስ ስለዚያ እግዚአብሔርን ማመስገንን ተማረ (2ኛ ቆሮ. 12:7-10)። ኤሊሁ፣ ኢዮብ ለእግዚአብሔር ይገዛል፣ ያለበትን ሥቃያማ ሁኔታ ይቀበላል፣ ደግሞም ከዚህ እግዚአብሔር ለእርሱ ያዘጋጀውን በረከት ያገኛል ብሎ ተስፋ አድርጎ ነበር።

ማንም መታመም አይፈልግም፤ እያንዳንዱ ሰው ስለ ፈውስ ይጸልያል። ነገር ግን ብሪታኒያዊው የማኅበረ ምእመናንን የበላይ ባለ ሥልጣንነት የምትቀበል ቤተ ክርስቲያን አገልጋይ የሆነ የሥነ መለኮት አዋቂ፣ ፒ. ቲ. ፎርሲዝ እንዲህ አለ፡- «ከመወገዱ ይልቅ ስለ ሥቃይ መለወጥ መጸለይ ታላቅ ነገር ነው።» ይህም ጳውሎስ በሥጋው መጉሸሚያ እንዲያደርግ የተማረው ነገር ነው። እርሱን ሊጥለው የመጣ መሣሪያ፣ በእግዚአብሔር ጸጋ፣ እርሱን የሚገባው መሣሪያ ሆነ፤ ያን የሥቃይ መልእክተኛ አጥቶ ቢሆን ኖሮ፣ ምናልባት ጳውሎስ በመንፈሳዊ ክንዋኔዎቹ ሊኩራ ይችላል ነበር፤ ደግሞም ያ ወደ ኃጢአት በወሰደው ነበር።

ኤሊሁ፣ እግዚአብሔር ሰዎችን ከጉድጓድ ይጠብቃቸው ዘንድ ለሰዎች የሚነገርበትን ሁለት መንገዶች፡- ማለትም ራዕዮችና ሕልሞች፣ እንዲሁም በሽታ እና ሥቃይን፣ አቅርቧል። አሁን ሦስተኛውን ያቀርባል።

(3) የአማላጁ መልእክ አገልግሎት (ኢዮብ 33:23-33)። የኢዮብ መጽሐፍ መላእክት (የእግዚአብሔር ልጆች) ስለ ተግባራቸው ሪፖርት የሚያቀርቡበትን ሰማያዊ ችሎት በመዘርዘር ይጀምራል (ኢዮብ 33፣ 1:6 ጀምሮ፣ 2:1 ጀምሮ)። ኤልፋዝ በ4:18 እና ምናልባትም ደግሞ በ5:1 ላይ («ቅዱሳን») በማለት ጠቅሷቸዋል፤ በተጨማሪም ደግሞ መላእክት በ38:7 ላይ በዓለም መፈጠር እንደሚደሰቱ ሆነው ተጠቅሰዋል። ከዚህ ከአሁኑ አንቀጽ በቀር፣ መላእክትን በተመለከተ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱ ምንግቦች እነዚህ ብቻ ናቸው።

ኤሊሁ አስፈሪ ሥዕልን ይሥላል። ኃጢአተኞች በሕልምና በራዕይ ማስጠንቀቂያ ይሰጣቸዋል ደግሞም በበሽታና በሥቃይ

ይቀጣሉ። እርሱ ወደ መቃብር ቀርቦአል ደግሞም «አጥፊዎቹ» («የሞት መልእክተኞች») ሊይዙት ቀርበዋል (33:22)። ከዚያም ልዩ መልእክተኛ በድንገት ተነሣ («ከሺህ መካከል አንድ») እና በጉዳዩ ላይ ልመና ይቀርባል። ይህ መልእክተኛ ሁለቱ እጥፍ አገልግሎት አለው። ምን ሊያደርግ እንደሚገባው ለተሠቃየው ሰው ይነግረዋል (ቍ. 23) ደግሞም ሰውዬው እንዲታደስ ወደ እግዚአብሔር ይማልዳል።

ይህም የሚማልደው መልእክ የጌታ መልእክ፣ ሕይወቱን ለኃጢአተኞች እንደ ቤዛ አድርጎ የሰጠው (1ኛ ጢሞ. 2:5፣ ማር. 10:45) እንደ እግዚአብሔር መልእክ፣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፣ ይመስላል። እንዲሁም ልዩ ተግባራትን ለማከናወን የእግዚአብሔር ልጅ በብሉይ ኪዳን ዘመን ምድርን ይጉብኝ ነበር (ዘፍ. 16:9፣ 22:11፣ ዘጸአ. 3:2፣ መሳ. 6:11)። ነገር ግን ኤሊሁ ይህን መልእክ የተመለከተው በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለ መካከለኛ ብቻ ሆኖ ሳይሆን፣ ነገር ግን ለኃጢአተኞች ቤዛን አዘጋጅም ጭምር ሆኖ ነበር።

ይህም በመላው ክርክሩ ሁሉ ውስጥ ኢዮብ እየጠየቀ የነበረው ሰማያዊ «አማላጅ» (መካከለኛ) ነው፤ ኢዮብ እርሱንና እግዚአብሔርን በአንድ ላይ ወደ ችሎት የሚያመጣ ዳኛ ፈለገ (ኢዮብ 9:33)፤ ይህም በእግዚአብሔር ፊት ክርክሩን የሚያቀርብለት ሰማያዊ «ምስክር» ነው (16:19)፤ ይህም ከሞቱ በኋላ እንኳ ነፃ የሚያወጣው «ተቤገር» ነው (19:25)። የዚህ መልእክ አገልግሎት ግልጽ በሆነ መልኩ የእግዚአብሔር ጸጋ ተግባር ነው (33:24)። «ለሰውዬውም በመራራት፣ ቤዛ አግኝቼለታለሁና፣ ወደ ጉድጓድ እንዳይወርድ አድነው» (ቍ. 24፣ አ.መ.ት) ይላል። ያም ሁለቱንም፣ መካከለኛችንም ሆነ ቤዛችንን ኢየሱስ ክርስቶስን አስመልክቶ የሚናገር ይመስላል (1ኛ ጢሞ. 2:5-6)።

«የመቤዝት» ዕንሰ አሳብ ከመጽሐፍ ቅዱሳዊ ሥነ መለኮት ትምህርት ጋር ተቆራኝቷል። የዕብራይስጡ ቃል «መሥዋዕት በማቅረብ ኃጢአትን ማስተሰረድ» በሚል ይተረጎማል። የተኩነነ ኃጢአተኛ እንደ ገንዘብ [መዝ. (49):7-9]፣ መልካም ሥራዎች፣ ወይም መልካም ውስጣዊ ዝንባሌ ባሉ ክፍያዎች ነፃ መውጣት አይችልም። ክፍያው እግዚአብሔር የሚቀበለው መሆን አለበት፤

ደግሞም እግዚአብሔር የደም መፍሰስን ጠይቋል (ዘሉቁ. 16-17)። ኢዮብ እንዲቤገዩት ሦስት ጓደኞቹን አልጠየቀም ምክንያቱም እንደማይችሉ ያውቅ ነበር (ኢዮብ 6:21-223)። እግዚአብሔር ብቻ ይህን ማዘጋጀት ይችላል፤ ደግሞም እርሱ ይህን አድርጎታል። እግዚአብሔር ወደ ጉድጓድ ሊወርዱ ለተዘጋጁ፣ ለጠፉ ኃጢአተኞች፣ መቤዝቸት ሲያዘጋጅ አለመቀበላቸው ምንኛ ቁሎች ናቸው!

እርሱ እራሱን ትሑት የሚያደርግ ከሆነ ብቻ እግዚአብሔር ያለበትን ሁኔታ በቅጽበት እንደሚለውጠው ኤሊሁ ሊኢዮብ ቃል ገብቶለታል። ይህ ልክ እንደ አዳስ ልደት ነበር የሚሆነው (33:25፣ ደግሞ ዮሐንስ 3ን ተመልከት)፤ እንደ ገና በድጋሚ ጸሎትን እና ከእግዚአብሔር ጋር ያለ ኅብረትን በደስታ ያጣጥማል (ኢዮብ 33:26)። ኃጢአቱን ይናዘዛል ደግሞም እርሱ ከሚገባው እጅግ ባህሰ ሁኔታ እግዚአብሔር እንደ ቀጣው ያምናል (ቀ. 27)። ኢዮብ ከጨለማ ወደ ብርሃን ይወጣል ደግሞም የእግዚአብሔርን መቤዝቸት ምስክርነት በደስታ ይሸከማል (ቀ. 28)።

ኢዮብ 33:31-33 ኤሊሁ የኢዮብን ምላሽ የሚፈልግ መሆኑን ይጠቁማል፤ ነገር ግን በተመሳሳይ ጊዜ ኤሊሁ ኢዮብ ጸጥ እንዲል ይፈልጋል! ኤሊሁ በሚናገረው ርእሰ ጉዳይ ላይ ጤም ብሎ በመሞላቱ መቀጠሉን ፈልጓል፤ ስለዚህ ንግግሩን ማቆምን አልፈለገም። ነገር ግን ኢዮብ ምላሽ አልሰጠም ምክንያቱም እንዲናገር እግዚአብሔርን አያጠበቀ ነበር። ኢዮብ ቀድሞውኑ ነገሩን ዘርዘሮ አቅርቧል ደግሞም ጓንቱን ጥሏል። ኤሊሁ ስለ እርሱ የሚያስበውም ሆነ የሚናገረው ነገር ለእርሱ ኢምንት ልዩነትን ነበር ሊያመጣለት የሚችለው።

ኢዮብ ጉዳዩን እጅግ በጣም ወደ ላቀ ችሎት ወስዶታል፤ ደግሞም ኤሊሁ መናገሩን በፈጸመ ጊዜ፣ ዳኛው ይገለጣል።

ለግል ምልከታና ለቡድን ውይይት የተሰጡ ጥያቄዎች

1. በምዕራፍ አ/ሥራ አንድ መክፈቻ (በዚህ መጽሐፍ) ላይ፣ ኢዮብ ከሁሉ ወደ መበሳጨት ነጥብ ላይ ደርሶ ነበር። በትግል ውስጥ ሆነህ ከሰው ሁሉ ጋር የተበሳጨህበትን ጊዜ እና አልባት ለመስጠት የተከሰተውን ነገር ዘርዝር።
2. ልክ እንደ ኢዮብ እና ሦስቱ ጓደኞቹ፣ እግዚአብሔር ዝም ባለበት ጊዜ ተቀምጦን ሳለን የሚሰማን ስሜት ምን ዓይነት ነው?
3. ኤሊሁ በኢዮብ እና በሦስቱ «ጓደኞቹ» ስለ እግዚአብሔር ሲቀርብ የሰማውን የተሳሳተ አመለካከት ለመቃወም ተናገረ። ከትውስታህ ውስጥ፣ ስለ እግዚአብሔር የነበራቸው የተሳሳተ አመለካከት ምን ነበር?
4. እግዚአብሔር ቅድስናውን፣ ፍትሁን እንዲሁም ይቅርታውን እንዴት ነው በሚዛን የሚይዘው በሚለው ላይ እግዚአብሔርን እንዴት ትመለከተዋለህ?

5. ኤሊሁ ኢዮብ እና ባደኞቹ ሲናገሩ በገሃድ አደመጠ። የምትናገረው ብዙ ነገር እያለህ፤ ነገር ግን ሁሉም ተናግረው እስኪያበቁ ለመጠበቅ ስትገደድ ምን ይሰማሃል?

6. ኤሊሁ እንዳቀረበው፤ መከራ እንዳንድ ጊዜ ከኃጢአት የሚጠብቀን እንዴት ነው?

7. «ኃጢአት-አልባ» በመሆን (ልክ ኤሊሁ እንዲህ ስለ ማሰቱ ኢዮብን እንደ ከሰሰው ያለ) እና «እንክን-አልባ» በመሆን (ኢዮብ እራሱን እንደ ገለጸው) በዚህ መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

8. በኤሊሁ ንግግር ውስጥ ያለው «የአማላጅ መልአክ» ሚናን በገጽ ጢሞቴዎስ 2:5-6 ከተገለጠው ከኢየሱስ ሚና ጋር አመሳክር።

9. ከመጀመሪያው የኤሊሁ ንግግር ክፍል በኋላ ኢዮብ ጸጥ ያለው ለምን ይመስልሃል?

ኤሊሁ ስለ እግዚአብሔር አብራራ እንዲሁም ጥብቅና ቆመ

(ኢዮብ 34-37)

«እንግዲያውስ፤ እኔ የማመልከው አምላክ ምንድን ነው? እንተ ከእኛ እጅግ የተሰወርህ ነህ፤ ግን ደግሞ ካጠገባችን ያለህ፤ እጅግ ውብና እጅግ ኃይል ደግሞም ጸንተህ የምትኖር ነህ፤ ይሁንና በሙላት ልናውቅህ አንችልም።»

- ቅዱስ አውግስጢኖስ

ሥነ መለኮት («ስለ እግዚአብሔር የሚደረግ ጥናት» «የሳይንሳዊ ጥናቶች ሁሉ ንጉሥ» በመባል ይጠራል፤ ምክንያቱም አለን ከምንላቸው እውቀቶች እጅግ አስፈላጊ የሆነውን እውቀት፤ ስለ እግዚአብሔር ማወቅን የሚይዝ በመሆኑ ነው። ሥነ መለኮት አስፈላጊ የሆነ ሳይንስ ነው፤ ነገር ግን አስቸጋሪ የሆነ ሳይንስ ነው፤ ምክንያቱም የማይታወቀውን ማወቅ የእኛ ጥረት ነውና (ሮሜ 11:33-36)። እግዚአብሔር እራሱን በፍጥረት ውስጥ ገልጦአል፤ ነገሮችን በሚያዘጋጅበት ሁኔታ፤ በቃሉ፤ እንዲሁም ከሁሉ በላይ መልኩ በልጁ ገልጦአል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በገለጠው ነገር ላይ ያለን መረዳታችን ሁል ጊዜ ግልጥ ሳይሆን ይችላል።

«የጣዖት አምልኮ ፍሬ ነገር፤» ኢ. ደብሊው. ቶዘር ሲጽፉ፤ «ለእግዚአብሔር ያልተገቡ የመዝናኛ አሳቦችን ማሰብ ነው» ብለዋል። (ዘ ኖውሌጅ ሉፍ ዘ ሆሊ፣ 17)። ስለዚህ፤ ሁሉን ቻዩን ለመግለጽም ሆነ ለእርሱ ጥብቅና ለመቆም የሚሞክር ማንኛውም ሰው የአምላኪ ሰው ትሑት ልብ ያስፈልገዋል፤ ምክንያቱም «ዕ

ውቀት ያስታብያል፤ ፍቅር ግን ያንጸል» (1ኛ ቀሮ. 8:1፤ ኢ.መ.ት)

የኤሊሁን ንግግር ስታነበቡ ሳላችሁ፤ እርሱ ገና ያላደገ መሆኑ ይታያችኋል፤ እርሱ አብጦ ነበር። በተጨማሪም የእድማጮቹ እእምሮ እየባዘነ መሆኑንም ትደርሱበታላችሁ፤ ምክንያቱም በጥንቃቄ እንዲሰሙ በተደጋጋሚ ከመምከር አልባዘነምና (ኢዮብ 33:1፤ 31፤ 33፤ 34:2፤ 10፤ 16)። በመጨረሻዎቹ ሁለት ሦስተኛ ንግግሩ፤ ኤሊሁ የእግዚአብሔርን ፍትሕ በተመለከተ ጥብቅና ቆመ ደግሞም የእግዚአብሔርን ታላቅነት አብራራ (ኢዮብ 36-37)።

እግዚአብሔር ልክ ነው (ኢዮብ 34-35)

ኤሊሁ በማቆላመጥ/በሽርደዳ እንደማይናገር ቃል ገብቶአል (ኢዮብ 32:21)፤ ነገር ግን በ34:2 ላይ እድማጮቹን «ጠቢባን» እና «ዐዋቂዎች» (ኢ.መ.ት) በሚል በሚጠራበት ጊዜ፤ ወደዚሁ ቀርቦ ነበር። እንደ እውነቱ ከሆነ፤ እየሸነገለ የነበረው እራሱን ነው፤ ምክንያቱም እነዚህ «ዐዋቂ ጠቢባን ሰዎች» እርሱን ለማድመጥ ፈቃደኞች ከሆኑ፤ እርሱ ከእነርሱ ይበልጥ የተማረ እና ጠቢብ መሆኑን ማሰብ ይኖርባቸዋል፤ የኢዮብን ቃሎች በመጥቀስ (ቊ. 3፤ 12:11)፤ ኤሊሁ ቃሎቹን በሚያቀነባብርበት ጊዜ፤ የመለየት ጥበብን እንዲጠቀሙ ይለምናቸዋል፤ ስለዚህም ደግሞ በዚህ እርሱ ከእነርሱ ጋር «መልካሙን አብረው ያውቃሉ» (34:4፤ ኢ.መ.ት)። ኤሊሁ ንግግሩን ጣዕም ያለው ገንቢ ምግብን በደስታ ከማጣጣም ጋር ያወዳደራል።

ኤሊሁ ውይይት እንዲደረግባቸው ሁለቱን ኢዮብ ተቃውሞ ያነሣባቸውን ነገሮች ይዘረዝራል። እነርሱም «እግዚአብሔር ፍትሐዊ አይደለም» (ቊ. 5-6) እና «እግዚአብሔርን በማገልገል ውስጥ ምንም ትርፍ የለም» (ቊ. 7-9) የሚሉ ናቸው። ለመጀመሪያው ተቃውሞ በቊ. 10-37 እንዲሁም ለሁለተኛው ተቃውሞ በኢዮብ 35 ውስጥ መልስ ሰጠ።

(1) እግዚአብሔር ፍትሐዊ አይደለም (ኢዮብ 34:5-6፤ 10-37)። እግዚአብሔር ፍትሐዊ አለመሆኑ በኢዮብ ንግግር ውስጥ አንዱ ዋና አሳብ ነበር። እርሱ ልክ ኃጢአተኛ በሚያዝበት መንገድ መያዝ ይሰማዋል፤ ደግሞም እግዚአብሔር ወደ ችሎት መጥቶ ለኢዮብ ያደረገውን ስሕተት አልነገረውም (9:2፤ 17-20፤ 19:6-7፤

27:2)። ኤሊሁ ኢዮብ ከበደል የነጻ ነው ይሁንና ፍትሕን ተነፍቃል ማለቱን (34:5፤ 10:7፤ 6:29)፤ ደግሞም እግዚአብሔር ቀስቶችን ወርውሯል ማለቱን አስታወሰ (34:6፤ 6:4)።

በእግዚአብሔር ዘንድ የፍትሕ መንገድ አለመኖሩን ለማረጋገጥ ኤሊሁ ሦስት የመከራከሪያ ነጥቦችን አቀረበ። የመጀመሪያው፤ እግዚአብሔር ፍትሕን የሚያጉድል ከሆነ፤ እንግዲያውስ እግዚአብሔር አይደለም (34:10-15)። «ክፋትን ያደርግ ዘንድ ከእግዚአብሔር፤ በደልንም ይሠራ ዘንድ ሁሉን ከሚችል አምላክ ይራቅ» (ቊ. 10)። «በእውነት እግዚአብሔር ክፋትን አይሠራም፤ ሁሉን የሚችል አምላክ ፍትሕን አያጣምምም» (ቊ. 12፤ ኢ.መ.ት)። አብርሃም እንዲህ ሲል ጠየቀ፡- «የምድር ሁሉ ፈራጅ በጽድቅ አይፈርድምን?» (ዘፍጥ. 18:25)፤ ግልጽ የሆነው መልስ ደግሞ ይፈርዳል የሚል ነው፤

እግዚአብሔር በእውነት አምላክ ከሆነ፤ እንግዲያውስ ፍጹም መሆን አለበት፤ ፍጹም ከሆነ ደግሞ፤ እንግዲያውስ ስሕተት ሊሠራ አይችልም። ልክ ባለ አራት ማዕዘን ክብ ወይም ባለ ሦስት ማዕዘን ድቡልበል እንደ ሌላ ሁሉ፤ ፍትሐዊ ያልሆነ አምላክም እንዳለ የሚታሰብ አይደለም። እንደ ኤሊሁ ከሆነ፤ ለእኛ ፍትሐዊ የማይመስለን ነገር በእውነት ለእርሱ ፍትሐዊ ነው። ስላደረጉት ነገር እግዚአብሔር መልሶ ለኃጢአቶች ክፍያቸውን እየከፈላቸው ነው (ኢዮብ 34:11)። እንደ እውነቱ ከሆነ፤ እግዚአብሔር እጅግ ፍትሐዊ ከመሆኑ የተነሣ ኃጢአት እራሱ ክፉ አድራጊውን እንዲቀጣ ሥርዓትን አበጅቶአል (መዝ. 7:15፤ 9:15-16፤ 35:8 ተመልከቱ)። የእግዚአብሔርን ፍትሕ ማምለጫ መንገድ የለውም።

እግዚአብሔር ሉዓላዊ መሆኑን እንዲሁም ሉዓላዊ የሆነ አምላክ በየትኛውም ሕግ ሊጠየቅ እና በየትኛውም ፍርድ ቤት ሊዳኝ አይችልም። ንጉሥ ስሕተት ሊሠራ ይችላል። እግዚአብሔር ወደ ዙፋኑ እንዲመጣ አልተደረገም፤ ስለዚህም ደግሞ ከዙፋኑ እንዲወገድ አይደረግም (ኢዮብ 34:13)። እግዚአብሔር ጻድቅ አይደለም ማለት እርሱ እግዚአብሔር አይደለም በዙፋኑ ላይ እንዲቀመጥም መብት የለውም እንደ ማለት ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር እስትንፋሳችንን ይቈጣጠራል ደግሞም ሕይወታችንን ፈጥኖ ሊወስድ ይችላል (ቊ. 14-15፤ የሐዋ.

17:25፤ 28)። «ያልጠፋነው ከእግዚአብሔር ምሕረት የተነሣ ነው፤ ርኅራኄው አያልቅምና» (ሰቆ. 3:22)።

የኢዮብ መጽሐፍ የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት ያጉላል። ገና ከመጀመሪያው ምዕራፍ ጀምሮ፤ እግዚአብሔር ሁሉን በመቄጣጠር ላይ መሆኑ ግልጽ ነው። ምክንያቱም ሰይጣን እንኳ ሊያደርገውና ሊያደርገው የማይችለው ነገር ተነግሮታል። በክርክሩ ወቅት፤ እግዚአብሔር የሌለ ሆኖ ይታያል፤ ነገር ግን ኢዮብ የሚሰማውን ነገር እንዲሁም ጓደኞቹ የሚሉትን ነገር ያውቃል። በኢዮብ መጽሐፍ ውስጥ ሠላሳ አንድ ጊዜ እግዚአብሔር «ሁሉን ቻይ» ተብሏል። ኤሊሁ ግቡ ላይ በማተኩር ረገድ ትክክል ነበር። እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው ደግሞም ስሕተትን አይሠራም።

ሁለተኛ መከራከሪያ ነጥቡ፤ እግዚአብሔር ፍትሐዊ ካልሆነ፤ በምድር ላይ ፍትሐዊ የሆነ መንግሥት አይኖርም (ኢዮብ 34:16-26)። ልክ እንደ ተከበረ ሽማግሌ፤ ኢዮብ በአካባቢው መንግሥት ሥራ ላይ ተሳትፎአል ደግሞም ለተጠቁ ሰዎች ፍትሕን ለማስፈን እገዛ አድርጓል (29:7-17)። ነገር ግን ሁሉም የሰዎች መንግሥት በእግዚአብሔር የተመሠረተ ነበር (ዘፍጥ. 9:1-7፤ ሮሜ 13:1-7)፤ ስለዚህ ሚች የሆኑ የሰው ልጆች በምድር ላይ ፍትሕን የሚያሰፍኑ ከሆኑ፤ ቅዱስ እና ሉዓላዊ የሆነ እግዚአብሔር ከሰማይ ፍትሕን አያሰፍንም? እርሱ ነገሥታትን ከዙፋናቸው ለማውረድ እንዲሁም ልዑላንን ማስወገድ ይችላል ደግሞም አያደላም (ዳን. 4:25፤ 32፤ 35)። ዓለምን የሚገዛ እግዚአብሔር ፍትሕ-አልባ ከሆነ፤ ምንም ዓይነት ሥርዓትና ቅንጅት የለም፤ ደግሞም ሁሉም ነገር ተለያይቶ ይወድቃል።

ይሁን እንጂ፤ ኤሊሁ አንዱን የመሰከት ባሕርይ። የእግዚአብሔርን ፍትሐዊነት ነቅሶ ብቻ በማውጣቱና በማጉላቱ አንድ ትልቅ ስሕተትን ሠራ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር አፍቃሪና ቸር ጭምር ነውና። (በልዳዶስም እንደዚሁ በንግግሩ ተመሳሳይ ስሕተት ሠርቷል።) እግዚአብሔር በጥበቡ፤ ፍትሑንም ሆነ ፍቅሩን እርኪ በሆነ መልክ የሚያስተናግድበት የመቤዝት ዕቅድ አለው (ሮሜ 3:21-31)። በመስቀሉ ምክንያት፤ እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን ሊቤዥ እና አሁንም ጽድቁን ሊያገላ ደግሞም ቅዱስ የሆነ ሕጉን የተጠበቀ እንደ ሆነ ሊያደርገው ይችላል።

የኤሊሁ ሦስተኛ የመከራከሪያ ነጥብ እግዚአብሔር ፍትሐዊ ካልሆነ፤ እንግዲያውስ በዓለም ላይ የሚከናወነውን ነገር ማየት አይገባውም የሚል ነው (ኢዮብ 34:21-30)። ነገር ግን እግዚአብሔር ሁሉን አዋቂ ነው ደግሞም ሁሉንም ነገር ማየት ይችላል! ሰብዓዊ የሆነ ጻፍ፤ ካሉበት ውስንነቶች ጋር፤ የተለያዩ ጉዳዮችን አዳምጦ የሚችለውን ምርጥ ውሳኔ ያስተላልፋል፤ ደግሞም አንዳንድ ጊዜ ስሕተትን ይሠራል። ነገር ግን እግዚአብሔር እያንዳንዱን ርምጃችን ይመሰክራል፤ እንዲሁም ከእርሱ የምንደበቅበት ምንም ስፍራ የለም [መዝ. (139):7-12]። ኢዮብ እግዚአብሔርን በፍርድ ችሎት ላይ ሊያገኘው ፈለገ፤ ይህም ጉዳዩን ማቅረብ እንዲቻለው ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ቀድሞውኑ የማያውቀው የቱን ነገር ኢዮብ ሊያቀርብ ይችላል? «ሰው ለፍርድ ፊቱ ይቀርብ ዘንድ፤ እግዚአብሔር ቀጠሮ አይዘለትም» (ኢዮብ 34:23)። እንደ ሰብዓዊ ባለ ሥልጣናት፤ እግዚአብሔር መርማሪ ቡድን ማስማራትና መረጃዎችን መሰብሰብ አያስፈልገውም፤ ሁሉንም ነገር ያውቃል ደግሞም ፍጹም በሆነ መንገድ መፍረድ ይችላል።

ከቀረቡት ተቃውሞዎች አንዱ እግዚአብሔር ጸጥ ማለቱና ከእርሱ መሰውና ነበር (9:11፤ 23:1-9)፤ ነገር ግን ኤሊሁ ለዚያ መልስ ነበረው። «እርሱ ዝም ቢል፤ ማን ሊወቅሰው ይችላል? ፊቱንስ ቢሰውር፤ ማን ሊያየው ይችላል?» (34:29፤ አ.መ.ት)። በኢዮብ 24 ላይ፤ ኢዮብ የሰዎችን ኃጢአት ቸል ስለ ማለቱ እግዚአብሔርን ይወቅሳል፤ ነገር ግን በፈራጁ ላይ ለመፍረድ እርሱ ምን መብት አለው? በከነዓን ያሉ ክፉ ሕዝቦች ላይ ለመፍረድ እግዚአብሔር አራት ምእተ ዓመታት ጠብቆአል (ዘፍጥ. 15:13-16) እንዲሁም የጥፋት ውኃን ከመላኩ በፊት ለ120 ዓመታት ታግሦአል (6:3)። እግዚአብሔር ንስሐ እንዲገቡ ጊዜን በመስጠቱ ኃጢአተኞች የታደሉ ናቸው (2ኛ ጴጥ. 3:9)።

እግዚአብሔር በሕዝቦችና በግለሰቦች ላይ ይገዛል (ኢዮብ 34:29)፤ ነገር ግን ለሚሠሩት ኃጢአት እርሱ ተጠያቂ አይደለም፤ ምክንያቱም እርሱ ነፃነትንና ውሳኔ የማድረግን ፈቃድ ሰጥቷቸዋል። በተጨማሪም ከኃጢአት የመመለስና በእግዚአብሔር የመታመንን ነፃነት ሰጥቷቸዋል። በዚህ ምክንያት፤ ኤሊሁ

ኃጢአቱን እንዲያዘዝና ንስሐ እንዲገባ ለኢዮብ ልመናን በማቅረብ የዚህ ክፍል ንግግሩን ይቋጫል (ቊ. 31-33)። «የማታውቀውን እንዲያስተምርህ እግዚአብሔርን ጠይቀው፤ ደግመህም እንዲህ ያለ ኃጢአት እንደማትሠራ ቃል ግባ» ብሎ መከረው (ቊ. 32 ተመልከት)። እግዚአብሔር በእርሱ መንገድ ብድራታችንን ይከፍለናል እንጂ፤ በእኛ መንገድ አይደለም፤ ደግሞም እርሱ ከሚጠይቃቸው ነገሮች መካከል አንዱ ንስሐ መግባትና ከኃጢአት መመለስ ነው።

ኤሊሁ ንግግሩን አቆመ እና የሚናገርበትን ዕድል ለኢዮብ ሰጠው (ቊ. 33)፤ ነገር ግን ኢዮብ ምንም አልተናገረም። ምናልባት ይህ ኤሊሁን የበለጠ እንኳ ሳያስቁጣው አልቀረም፤ ምክንያቱም ይህን የንግግሩን ክፍል በኢዮብ ላይ አሳዛኝ የሆነ ክስ በማቅረብ ነበር የደመደመው። ኢዮብ እውቀትና ማስተዋል እንደሚያንሰው ተናግሮአል፤ ደግሞም ኢዮብ ዓመፀኛና በትዕቢት በእግዚአብሔር ላይ ተናግሮአል ብሏል። ዛሬ እኛን ማጨብጨብ መስማማትን መግለጫ ምልክት ነበር ነገር ግን በዚያ ዘመን፤ የማሸፍና የንቀት መግለጫ የሆነ አካላዊ ምልክት ነበር፤ (27:23፤ ሰቆ. 2:15)። ኤሊሁ ኢዮብ ተጨማሪ የሆነ ፈተና እንኳ እንደሚያሰፈልገው አድርጎ ደመደመ (ኢዮብ 34:36)፤ ምናልባት ያ ወደ መረዳቱ ያመጣው ይሆናል።

የኢዮብን የመጀመሪያ ተቃውሞ ካለፈ በኋላ፤ ኤሊሁ ወደ ሁለተኛው ጥያቄ ተመለሰ።

(2) «እግዚአብሔርን በመታዘዝ ውስጥ ትርፍ የለም» (ኢዮብ 34:7-9፤ 35:1-16)። እንደ ገና ኤሊሁ የኢዮብን ቃሎች መልሶ በፊቱ ላይ ሊጥልበት ይሞክር ነበር። እነርሱም «አኔ በደለኛ አይደለሁም» (10:7፤ 12:4፤ 27:6)፤ ደግሞም «እግዚአብሔርን በመታዘዝ ምን አገኘሁ?» (9:29-31፤ 21:15) የሚሉ ናቸው። ኢዮብ የመጀመሪያውን ዓረፍተ ነገር ተናግሮአል፤ ነገር ግን ሁለተኛው ንግግሩ በትክክል ያልተጠቀሰበት ሁኔታ ነበር ያለው። ሰይጣን እርሱ ሊያደርገው እንደሚፈልግ ዓይነቱን ድርድር ኢዮብ ከቶ አላደረገም (1:9፤ 21፤ 2:9-10)። ኤልፋዝ በዚህ ርእሰ ውይይትን ከፍቶ ነበር (ኢዮብ 22) ደግሞም በእግዚአብሔር ባሕርይ ላይ የሰው መቀደስም ሆነ በደሉ ምንም ልዩነትን

አያመጣም ወደሚል መደምደሚያ መጣ። ነገር ግን ኤሊሁ ከዚህ ፍሬ ነገር ጋር እንደ ገና ጊዜ ማጥፋት አስፈላጊ እንደ ሆነ ተስምቶታል።

ኤሊሁ አድማሮቹን ወደ ሰማይ እንዲመለከቱ እንዲሁም ደመናት ምን ያህል ሩቅ እንደ ሆኑ እንዲያዩ ጠይቋቸዋል፤ ከዚያም ደግሞ የእግዚአብሔር ዙፋን ከሞት ምን ያህል ሩቅ እንደ ሆነ ተናግሯል (33:5-7)። በምድር ላይ ያለ የሰው ኃጢአትም ሆነ መልካም ሥራዎች በሰማይ ያለውን ሁሉን ቻይ እስከ መለወጥ የሚደርሱበት እንዲህ ያለ ኃይል ይሰጣሉ ወይ?

ከዚያም ኤሊሁ ሰብአዊ የሆነ ኅብረተሰብን ልብ እንዲሉ ይጠይቃቸዋል (ቊ. 8-16)። ኃጢአቶቻችንም ሆኑ መልካም ሥራዎቻችን በዙሪያችን ያሉ ሰዎችን ሊነኩ ይችላሉ (ቊ. 8)፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በእነርሱ የሚነካ አይደለም። በእርግጠኝነት እግዚአብሔር ሰዎች በሚሠሩዋቸው ኃጢአቶች ያዝናል (ዘፍጥ. 6:6) ደግሞም በታማኝ ሰዎች መታዘዝ ይደሰታል (መዝ. 37:23)፤ ነገር ግን ድርጊቶቻችን እርሱን ሊበዘብዙት አይችሉም፤ እንዲሁም መጥፎ ተግባሮቻችን አያስፈራሩትም። ሰዎች ታዘዙትም አልታዘዙትም፤ የእግዚአብሔር ባሕርይ አንድ ዓይነት ነው። እግዚአብሔር የተሻለ ወደ መሆን አይለወጥም ምክንያቱም እርሱ ፍጹም ነው፤ ደግሞም እርሱ የከፋ ወደ መሆን አይለወጥም ምክንያቱም እርሱ ቅዱስ ነው።

እግዚአብሔር ለወጮችና ለምድር አራዊቶች እንክብካቤ ያደርጋል። እነርሱም ይታመኑበታል (ኢዮብ 35:11፤ ማቴ. 6:25-34)፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠሩ ሰዎች አስቸጋሪ በሆነ የጭቆና ቀንበር ሥር እስከሚወድቁ ድረስ ወደ እግዚአብሔር አይጮኹም። መከራ እስኪመጣ ድረስ እግዚአብሔርን ይረሳሉ። ነገር ግን ጸሎታቸው ቅን እንዳልሆነ እግዚአብሔር ያውቃል። ስለዚህ አይመልስላቸውም (ቊ. 12-13)። ይህም የኢዮብ ጸሎት ለምን እንዳልተመለሰ ያብራራል። ይህም ልቡ ከእግዚአብሔር ጋር በትክክል የሚሄድ አልነበረም (ቊ. 14)።

ነገር ግን እግዚአብሔር ሽክሙን ባያቀልልለት እንኳ፤ ለታመነ በሥቃይ ውስጥ ላለ ሰው «መዝሙርን በሌሊት» ሊሰጥ ይችላል [ቊ. 10፤ መዝ. (42):8፤ (77):6]። «የቱም ሰው በቀን ሊዘምር

ይችላል፤» አሉ ቻለስ ስፐርጀን። በመቀጠልም፡ «በቀኑ ብርሃን ኖታዎቹን ማንበብ በምንችልበት ወቅት መዘመር ቀላል ነው፤ ነገር ግን የሚነብብበት የብርሃን ጨረር በሌለበት መዘመር የሚችል የተካነ ዘመን ነው፤» አሉ። ወደ መስቀል ከመሄዱ በፊት እግዚአብሔር ለኢየሱስ «በሌሊት መዘመርን» ሰጥቶታል (ማቴ. 26:30) ደግሞም ለጳውሎስና ለሲላስ በፊልጶስቶስ እስር ቤት ውስጥ መዘመር (የሐዋ. 16:25) ተሰጥቶአቸዋል። ሽክማችንን ማቃለል የሚገባ መስሎ ካልታየው እግዚአብሔር የሚሸከመበትን ጥንካሬ/ኃይል ሁልጊዜ ይሰጣቸዋል-እንዲሁም ይህን በሚያደርጉበት ጊዜ የሚዘምሩትን መዘመር ይሰጣቸዋል!

ኤሊሁ እግዚአብሔርን ሊያየው እንደማይችል ኢዮብ ያቀረበውን ተቃውሞ (ማጉረምረም) አጣጣለበት። ዋናው ነገር እግዚአብሔር ኢዮብን ማየቱ እና ጉዳዩን ሙሉ በሙሉ ማወቁ ነው (ኢዮብ 35:14)። የኢዮብ ሁኔታ ባዶ በሆነ ንግግር እና በብዙ ቃሎች ሊለወጥ አይችልም (ቁ. 16)፤ ስለዚህ ኢዮብ ሊያደርገው የሚገባው ብቸኛው ነገር መጠበቅና መታመን ነበር (ቁ. 14)።

እግዚአብሔር ቸር ነው (ኢዮብ 33)፤ ደግሞም እግዚአብሔር ፍትሐዊ ነው (ኢዮብ 34-35)፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ታላቅ እና ኃይለኛም ጭምር ነው (ኢዮብ 36-37)፤ ደግሞም እግዚአብሔር ምን ያህል ታላቅ እንደ ሆነ ኢዮብ ሊገነዘብ እንደሚገባ ኤሊሁ አሰበ።

እግዚአብሔር ታላቅ ነው (36-37)

«እግዚአብሔር ኃይል ነው» (ኢዮብ 36:5)። «እነሆ፤ እግዚአብሔር በገይሉ ከፍ ከፍ ብሎአል» (ቁ. 22፤ አ.መ.ት)። «እነሆ፤ እግዚአብሔር ከአእምሯችን በላይ ታላቅ ነው» (ቁ. 26፤ አ.መ.ት)። በእነዚህ ሁለት ምዕራፎች ለሰዎች ባለው ምሕረት የተሞላበት ዓላማ (ቁ. 1-25) እንዲሁም በተፈጥሮ ውስጥ ባለው ታላቅ ኃይል የእግዚአብሔርን ታላቅነት ኤሊሁ አገልጽቶ ያሳያል (36:26-37:13)። ንግግሩንም አንድ የመጨረሻ ልመና ለኢዮብ በማቅረብ ይህም እግዚአብሔርን እንዲፈራና ንስሐ እንዲገባ በመጠየቅ ይደመድማል (ቁ. 14-24)።

እግዚአብሔር ለሰው ያለው ምሕረት የሞላበት ዓላማ (ኢዮብ

36:1-25)። የመጨረሻውን ሦስተኛ ንግግርን እያደረገ ሳለ የኤሊሁ ታላቅነት ወደ አዲስ ክፍታ ደረሰ (ቁ. 1-4)። በዚሁ ጊዜ አድማሮቹ ዕረፍትን ያጡ ሳይሆኑ አይቀሩም፤ አለበለዚያ፤ ጥቂት ታገሠኝና እነግርሃለሁ» (ቁ. 2፤ አ.መ.ት) ማለት ለምን አስፈለገው? «እውቀቴን ክሩቅ አመጣለሁ» (ቁ. 3) የሚለው ዓረፍተ ነገር ወይ ብዙ እውቀት እንዳለው በመኩራራት እየተናገረ እንደ ሆነ አሊያም ደግሞ እውቀቴን በትክክል ከሰማይ እንደሚያገኘው እየገለጸ መሆኑን ይጠቁማል። «በዕውቀቴ ፍጹም የሆነ ሰው ከአንተ ጋር ነው» ብሎ (ቁ. 4፤ አ.መ.ት)፤ የትሕትና ማስረጃ ነው ብሎ መቀጠር እጅግ ይከብዳል!

ማብራሪያ (ቁ. 5-15)። እግዚአብሔር ታላቅ እና ኃይለኛ የመሆኑ ነገር ሰውን ቸል ይለዋል ደግሞ ለግለሰቦች ግድ የለውም ማለት አይደለም። «እግዚአብሔር ንያል ነው፤ ግን ማንንም አይንቅም፤ ኃያል፤ በዐላማውም ጽኑ ነው» (ቁ. 5፤ አ.መ.ት)። ያ ዓላማ ምንድን ነው? ክፉዎችን መቅጣትና የተጠቁትን («ድሆች» ቁ. 6፤ 15) መርዳት ነው። ኤሊሁ ዕብሪተኛ ከሆኑ ክፉዎች ጋር እንዲሁም ከተጨቆኑ ጸድቃን ጋር እግዚአብሔር የሚያደርገውን ግንኙነት ያቃርነዋል። «እርሱ በደለኞችን በሕይወት አያኖርም ለችግረኞች ግን ፍርዱን ይሰጣል» (ቁ. 6)።

ኢዮብ እግዚአብሔር ቸል እንዳለ መሰለው፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ዓይኖቹን በጸድቃን ላይ ያደርጋል (ቁ. 7፤ 1ኛ ጴጥሮስ 3:12) ደግሞም በመጨረሻ ሁኔታዎቻቸውን ይለውጣል። ከዐመድ ቁልል ወደ ላይ ከፍ ከፍ ያደርጋቸዋል (ሉቃስ 1:52-53) ደግሞም ከሰንሰለታቸው ነፃ ያደርጋቸዋል (ኢዮብ 36:7-8)። ልንኖርበት ትክክለኛ የሆነውን መንገድ በመስጠት ያርመን እና ያስተካክለን ዘንድ ይቀጣናል። ትምህርታችንን ተምረን የምንታዘዝ ከሆንን፤ እንደ ገና ይባርከናል። ነገር ግን የምናምዕ ከሆንን፤ ያጠፋናል (ቁ. 9-12)።

የልብ ምላሽ ቊልፍ ነገር ነው። አስመሳዮች (ግብዞች) («በልባቸው አምላክ የለሽ የሆኑ» አ.መ.ት) እግዚአብሔርን በመቃወም ልባቸውን ባጠነከሩ መጠን ቊጣ ያነሣሉ። እግዚአብሔር ምንም ያህል ቢቀጣቸውም፤ ለእርዳታ መጮኸን እንደ ይላሉ። ነገር ግን ልቦቻቸው ትሑት የሆኑ ሰዎች

ከእግዚአብሔር ዘንድ መልእክትን ያገኛሉ («በመከራቸውም ውስጥ ይናገራቸዋል» ቊ. 15፤ አ.መ.ት) ደግሞም ከኃጢአታቸው ይመለሳሉ። «ንጹሕ ያልሆነ» የሚለው ሐረግ በቊ.ጥር 14 ላይ በልዩ ልዩ የጣዖት አምልኮ ስፍራዎች ያሉ ወንድ ጋለሞታዎችን ያሳያል (ዘጸ። 23:17)። ኤሊሁ ይህን ሥዕላዊ መግለጫ በጣም ጥልቀት ያለው ሐፍረትንና ኃጢአትን ለመግለጽ ይጠቀምበታል። ክፉዎች ገና በልጅነት (በወጣትነታቸው) የሚሞቱ ብቻ አይደሉም (ኢዮብ 36:14፤ 20:5፤ 11)፤ በመዋረድም ይሞታሉ።

የሕይወት ማዛመጃ (ቊ. 16-25)። ኢዮብ መወሰን አለበት። «ከመከራ መንጋጋ፤ ጭንቀት ወደሌለበት ወደ ሰፊ ስፍራ ያወጣሃል» [ቊ. 16፤ አ.መ.ት፤ መዘ. (18):19]። ምርጥ በሆኑ ምግቦች መሞላት ሲገባው፤ የኢዮብ ገበታ በመከራ ሞልቶአል። ኢዮብ እንዴት ምላሽ ሊሰጥ ይችላል?

ኤሊሁ በኢዮብ ፊት ብዙ አደጋዎችን ይመለከታል ደግሞም ያስጠነቅቀዋል። የመጀመሪያው ኢዮብ ከመከራ ለመውጣት አንዳንድ አቋራጮችን ይፈልጋል፤ በዚያም ደግሞ እግዚአብሔር ለእርሱ ያለውን መልእክት ይሰታል። ኢዮብ አንድ ሰው ይህን «ሄዶ እንዲገዛለት» ሊሰማማ ይችላል ይሆናል፤ ነገር ግን የቱም የገንዘብ መጠን ይህን ሊገዛ አይችልም (ኢዮብ 36:18-19)። «ዘመል ስትሬት ጆርናል» የተባለ ጋዜጣ እንዲህ ሲል ምርጥ በሆነ አባባል አስቀምጦታል። ገንዘብ ዓለም አቀፋዊ እንደ ሆነ የይሰፍ ወረቀት ከሰማይ በቀር በየትኛውም ስፍራ ጥቅም ላይ ሊውል የሚችል መገልገያ መሣሪያ ነው፤ ደግሞም ከደስታ በቀር ሁሉንም ነገር እንደሚያቀርብ ዓለም አቀፋዊ መሣሪያ ነው።»

ሁለተኛው አደጋ የገዛ ሕይወቱን ማጥፋትም እንዳለ ኢዮብ ልብ ሊል ይገባል (ቊ. 20)። «ሌሊት» እና «ጨለማ» የሞት ሥዕላዊ መግለጫዎች ናቸው፤ ደግሞም ኢዮብ ዘወትር ለመሞት ያለውን ጥማት ይገልጻል (3:1-9፤ 20-23፤ 7:21፤ 10:18-22)። ብዙዎቹ መከራ የሚቀበሉ ሰዎች ያሉበትን ተስፋ-አልባ ሁኔታ ለማምለጥ እራሳቸውን ይገድላሉ፤ ነገር ግን ኢዮብ ይህን መንገድ ይከተላል የሚል አስጊ ነገር የለም። ኢዮብ የእምነት ሰው ነበር ደግሞም ሳይጋበዝ ወደ እግዚአብሔር መገኘት (ሀልዎት) አይሄድም።

ኤሊሁ ሦስተኛ አደጋን ተመለከተ፤ ይህም ኢዮብ ተስፋው ሁሉ

ይሟጠጥና ወደ ኃጢአታዊ ሕይወት ይመለስ ይሆናል (36:21) የሚል ነው። በግል የእረኝነት አገልግሎት ማመናቸውን የሚመሰክሩበትን እምነት ጥለው ወደ ዓለም የተመለሱ ሰዎችን አማክራለሁ። «ሕይወት ይህን ያህል ከባድ ከሆነ» ይላሉ፤ «እኛም እንደዚሁ በቻልነው መጠን እራሳችንን ማስደሰት ይኖርብናል።» ከእግዚአብሔር ውጭ እውነተኛ የሆነ ደስታ አለመኖሩን ይረሳሉ፤ ከዚያም ደግሞ ኃጢአት የገዛ እራሱን መከራና ጎዘን ያመጣል።

በመጨረሻም፤ ኤሊሁ የእግዚአብሔርን ታላቅነት በተመለከተ አዲስ ራእይን አገኘ እንዲሁም እርሱን ማመስገን ጀመረ (ቊ. 22-25)። እግዚአብሔር በመከራችን ውስጥ ሊያስተምረን ይፈልጋል (ቊ. 22)፤ እንዲሁም ትምህርታችንን ለመማራችን አንዱ ማስረጃ ስለ መከራችን እንኳ እርሱን ማወደስና ማመስገን እንጀምራለን።» «ሰዎች በመዝሙር ያወደሱትን፤ የእርሱን ሥራ ማወደስ አትዘንጋ» (ቊ. 24)። «ጸሎት ነገሮችን እንደሚለውጥ» ሁሉ፤ እንዲሁ «ምስጋና ነገሮችን ይለውጣል።»

እግዚአብሔር በተፈጥሮ ላይ ያለው ብርቱ ኃይል (ኢዮብ 36:26-37:24)። «እነሆ፤ እግዚአብሔር ታላቅ ነው፤ እኛም አናውቀውም» (36:26)። ይህ የኤሊሁ የመጨረሻው የንግግሩ መሠረት አሳብ ክፍል ነው፤ እንዲሁም በፍጥረት ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔርን ሥራ በተለይም በዓመቱ ወቅቶች እግዚአብሔር ዓለሙን የሚቈጣጠርበትን በሥዕላዊ መግለጫ ያሳያል።

በልግ (36:27-37:5)። በምሥራቅ ከበጋው ሙቀትና ድርቅ በኋላ፤ ምድሪቱም ሆነች ሕዝቡ ሁለቱም የበልጉን ዝናብ ዝግጁ ሆነው ይቀበሉታል። «ተፈጥሮአዊ የውኃ ዑደትን» (ትነት፤ የውኃ ወደ በረዶነት መለወጥ እንዲሁም የውኃ የበረዶ ክምችት) ደግሞም ይህ «ተፈጥሮአዊ ሂደት» እንዲሠራ የኤሌክትሪክሲቲ (መብረቅ) አስፈላጊ መሆኑን በተመለከተ የኤሊሁን ማስተዋል ማግኘት ደስ ያስኛል።

በሳይንቲስት (ተመራማሪ) አእምሮ ነገር ግን በገጣሚ ልብ፤ ኤሊሁ ነጉድጓድን በተመለከተ ማብራሪያ ሰጠ። ደመና እንዴት እንደሚሰባሰብ በመናገር ጀመረ (36:26-29)፤ ከዚያም በመብረቅ አማካይነት ኃይል እንዴት እንደሚለቀቅ መናገሩን ቀጠለ (ቊ. 30-32)፤ ከዚያም ደግሞ የነጉድጓድን ድምፅ በተመለከተ ተናገ

ረ (36:33-37:5):: ለኤሊሁ፡ መብረት የእግዚአብሔር መሣሪያ ነው (36:32)፤ ደግሞም ነጐድንድ የእግዚአብሔር ድምፅ ነው (37:2፤ 4-5):: በምሥራቅ፤ በብዙ ማይል ርቀት ላይ ዐውሎ ነፋስ ሲጠነሰስ ደግሞም ደስ በሚል እይታ እየቀረበ ሲመጣ ማየት ትችላላችሁ።

ለዐውሎ ነፋሱ ትዕይንት የኤሊሁ ምላሽ ምን ነበር? እንድ ነገር ለመጥቀስ ያህል፤ ዐውሎ ነፋሱ የእግዚአብሔርን ሉዓላዊነት እና የእግዚአብሔርን መልካምነትን ያስታውሰዋል። «በእነዚህ በእሕዛብ ላይ ይፈርዳል፤ ብዙም ግብ ይሰጣል» (36:31):: በተጨማሪም በእርሱ ውስጥ በእግዚአብሔር ብርቱ ኃይል ላይ የመተማመን ስሜት ያሳድራል (37:1):: ዳዊት በመዝሙር 29 ላይ ተመሳሳይ ተሞክሮን አስፍሮአል።

ክረምት (ቍ. 6-10):: በአንዳንድ ነጥቦች፤ የበልግ ዝናብ፤ የክረምት የበረዶ ግግርና ትናንሽ በረዶ ይሆናል። ሠራተኞች ተግባራቸውን ማቆም ይኖርባቸዋል፤ ደግሞም የዱር አራዊት ወደ መጠለያ ጉረኖቻቸው ያፈገፍጋሉ። እግዚአብሔር በውኃዎች ላይ ይተነፍሳል፤ ደግሞም ይረጋሉ። የአየር ንብረት ባለሞያዎች «ሥነ አየር ጸባይ ክንውን» ብለው የሚጠሩትን፤ ኤሊሁ የሁሉን ቻዩ አምላክ ተአማራዊ ሥራ ይለዋል። እንዲህ ብለው በጻፉዋቸው አይዛቅ ዋትስ ከኤሊሁ ጋር ይስማማሉ።

የጌታን መልካምነት እዘምራለሁ

ምድርን በምግብ የሞላውን፤

ፍጥረታትን በቃሉ ፈጠራቸው

ከዚያም አወጀ መልካምነታቸውን።

ከበታች ተክልም ሆነ አበባ የለም

ነገር ግን ክብርህ እንዲታወቁ አደረጋቸው፤

ደግሞም ደመና ተነሣ ውሽንፍሮችም ነፈሱ

ከዙፋንህ በወጣ ትእዛዝ።

ዐረይ (ቍ. 11-13):: በመጨረሻም የሞቀ ነፋስ መንፈስ ይጀምራል፤ የበረዶው ግግርና ትናንሾቹ በረዶዎች ይቀልጣሉ፤ ደግሞም የዝናቡ ደመና እንደ ገና ይገለጣል። ኤሊሁ በዓለም የአየር ንብረት ላይ ነፋስ ጠቃሚ የሆነ ሚና የሚጫወት መሆኑን ያውቃል። ነፋስ ምን እንደሚያደርግ ማንም አስቀድሞ በትክክል ሊናገር አይችልም (ዮሐንስ 3:8)፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ነፋስን ሙሉ በሙሉ ይቆጣጠረዋል (መዝ. 148:8):: «የውኃው ዑደት» ውጤታማ በሆነ መልኩ ይሠራል። ደመናው በውኃ ይሞላል፤ መብረቁ ብልጭ ይላል፤ ዝናቡም ይወርዳል። እግዚአብሔር አንዳንዴ ለቅጣት ዐውሎ ነፋሶቹን ይልካል (ኢዮብ 37:13፤ ዘፍጥ. 6-8፤ ዘጸአ. 9:13-26፤ 1ኛ ሳሙ. 12:16-19)::

ነገር ግን በአብዛኛው፤ ዝናብ የፍቅር እና የምሕረት ስጦታው ነው (ኢዮብ 37:13)::

በጋ (ቍ. 14-18):: አሁን ደመናው በቍጥጥር ሥር ነው (ቍ. 16፤ አ.መ.ት)፤ ሁሉም ነገር ጸጥ ብሎአል። የበጋው ፀሐይ አየሩን አምቆታል፤ የደቡብ ነፋስ («ሲሮኮ» የሚባለው) ከበረሀ ይነፍሳል፤ ሰዎች ደግሞ «ሐሙቀት የተነሣ በልብሳቸው ውስጥ የሚዘለፈሰፉ» ሆነዋል (ቍ. 17፤ አ.መ.ት)። ሰማዩ ልክ እንደ ናስ መስታወት ነው፤ ማረፍ እንጂ ማንም ምንም ማድረግ አይፈልግም።

ነገር ግን ኤሊሁ በአራቱ ወቅቶች ውስጥ ግጥማዊ እና ሳይንሳዊ ትምህርት ከመስጠት የሚበልጥ ነገር አያደረገ ነበር። የእግዚአብሔርን ታላቅነት ደግሞም የተፈጥሮን አስደናቂ ነገሮች ልብ ማለት ከኢዮብ ይፈለጋል። እንዲሁም ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር እና በዚህ ምድር ሰላላት ሥራዎቹ የሚያውቀው በአውነት ትንሽ እንደ ሆነ እንዲገነዘብ ይፈልጋል። ኤሊሁ ኢዮብን ሦስት የዘመኑ ማነጋገሪያ ስለ ሆኑት ነገሮች ጥያቄዎችን ጠየቀው እነዚህም፡- ስለ ደመና፤ መብረቅ፤ ነፋስ እና ዝናብ-አልባ ስለሆነው ሰማይ ነበር። «እነዚህን ነገሮች ማብራራት ትችላለህ?» ሲል ጠየቀው፤ «ልትቆጣጠራቸው ትችላለህ?»

ይህም ኤሊሁን ወደ መጨረሻው ጥቃት አመራው። «የተፈጥሮን ዕለታዊ ነገሮች ለእኛ ማብራራት ካልቻልህ፤ እንግዲያውስ በእግዚአብሔር ፊት እራስህን ለመከላከል እንዴት ችሎት ማቋቋም

ትችላለህ?» ከዚያም ደግሞ እግዚአብሔርን ለመቋቋም መጣር በእግዚአብሔር ፍርድ መዋጥን እንደሚያመጣ በመንገር ኢዮብን አስጠነቀቀው (ቍጥር 20)። ቍጥር 21-22 «ከዝናብ በኋላ የሚሆንን ብሩህ ነጸብራቅ» (2ኛ ሳሙ. 23:4)፤ ሰማያዊውን ሰማይ፣ ብሩህ የሆነችን ፀሐይ «ወርቃማውን ውበት» እና የእግዚአብሔርን «አስፈሪ ክብር» (አ.መ.ት) ይዘረዝራል። «ሰው በሰማያት የሚያበራውን ብርሃን ሊመለከት አይችልም፤» አለ ኤሊሁ፤ «ሆኖም ግን፣ እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ልትገናኘው ትፈልጋለህ» አለው።

የኤሊሁ የመደምደሚያ ቃላት ምንም እንኳ እግዚአብሔርን በመላት ልንረዳው ባንችልም፣ እርሱ ታላቅ እና ፍትሐዊ እንደሆነ ደግሞም ዓላማ ለሌላው ነገር ሰዎችን እንደማይጨቁን የምናውቅ መሆኑን ያስታውሰናል። ግላዊ ምላሻችን ምን ሊሆን ይችላል? «ስለዚህ ሰዎች ይፈሩታል።» ኢዮብ በዓለም ውስጥ የሚያደርጋቸውን የእግዚአብሔርን ሥራዎች ከተመለከተ በኋላ ወደዚሁ ዓይነት ድምዳሜ መጥቷል (ኢዮብ 28:24-28)።

ኤሊሁ እየተናገረ ሳለ፣ ራቅ ባለ ስፍራ ላይ እውነተኛ የሆነ ዐውሎ ነፋስ እየተነሣ ነበረ፤ ንግግሩን በጨረሰ ጊዜ ዐውሎ ነፋሱ ጀመረና እግዚአብሔርም በዐውሎ ነፋሱ ውስጥ ነበር!

ኢዮብ አሁን የጠየቀውን ነገር ሊያገኝ ነው። ይህም ከእግዚአብሔር ጋር በግል መገናኘት ነበር። ዝግጁ ነበር ወይ? እኛ ስንገጁ ነን ወይ?

ለግል ምልከታና ለቡድን ውይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. ልክ እንደ ኢዮብ፣ እግዚአብሔር ምናልባት ፍትሕ በጉደለው መልኩ እየመራህ እንዳለ የመሰለህ ጊዜን አስብ። በዚያን ጊዜ በእምነቶች ላይ የነበረውን ትግል ዘርዝር።

2. እግዚአብሔር ጻድቅ እና ሉዓላዊ ነው የሚለውን እውነትና ይህች ዓለም በፍትሕ መጓደል የተሞላች ናት የሚለውን እውነት እንዴት ታስታርቀዋለህ?

3. መዝሙር 9:15-16ን ያለውን አንብብ። መከራ ከምንለው ምን ያህሉ ያለመታዘዝ ውጤት እራሳችን በቆፈርነው ጉድጓድ ውስጥ መውደቅ እንደሆነ ታስባለህ።

4. እግዚአብሔር ሽክማችንን ማቅለል አስፈላጊ አለመሆኑን ካየው፣ ሁልጊዜ የምንሸከምበትን ብርታት ይሰጠናል! ሲሉ ዋርዝቢ ተናግረዋል። በገዛ ሕይወትህ ወይም በምታውቀው ሰው ሕይወት ውስጥ ይህን እውነት እንዴት ተመልክተኻለህ?

5. ኤሊሁ ምናልባት ከሚያልፍበት መንገድ ማምለጫ አጭራጭ ኢዮብ ይፈልግ ይሆናል በሚል ፈርቶ ነበር። መከራን ለማስወገድ እኛ አንዳንድ ጊዜ የምንጠቀምባቸው አጭራጭ መንገዶች ምን ዓይነቶች ናቸው?

6. ኤሊሁ ምናልባት ኢዮብ ተስፋ ቁርጦ የኃጢአት ወደ ሆነ ሕይወት ይዘልቅ ይሆናል ብሎ ፈርቶ ነበር። አስቸጋሪ በሆኑ ጊዜያት ውስጥ ስናልፍ ይህ ፈተና የሚሆነው ለምንድን ነው?

7. ኤሊሁ ፍጥረታትን በወቅቶቻቸው የሚቆጣጠርበትን በመጥቀስ የእግዚአብሔርን ታላቅነት ይገልጣል። የእግዚአብሔርን ታላቅነት የበለጠ የሚያስታውስህ የትኛው ወቅት ነው? ለምን ይህ ይሆናል?

8. መቆጣጠር አለመቻላችን በምን መልኩ ምቹትም ሆነ ኀዘን ሊሆን ይችላል?

የዕረፍት ጊዜ

በቃላት ጋጋታው ሁሉና ከትሕትና ማጣቱ ጋር፤ ኤሊሁ ኢዮብ ሊሰማው የሚገባ አስፈላጊ የሆነ ጥቂት መልካም ነገሮችን ተናግሮአል። ኤሊሁ በኢዮብ 37-14-18 ውስጥ ወቅታዊ መነጋገሪያ ነገሮች የሆኑ ጥያቄዎችን መጠቀሙ እግዚአብሔር በኢዮብ 38-41 ውስጥ ለጠየቀው ጥያቄዎች ኢዮብን አዘጋጅቶታል። ከሦስቱ ዓደኞቹ በተቃረነ መልኩ፤ ኤሊሁ የኢዮብን ችግር በትክክል ልብ ብሎታል - እርሱ ሦስቱ ዓደኞቹ ይዘረዝሩት እንደ ነበሩት ኃጢአተኛ አልነበረም - ነገር ግን ዝንባሌ ውስሐተት ነበረ። ኢዮብ እራሱን የሚያይበት ዓይነት «ቅዱስም» አልነበረም። ኢዮብ ቀስ በቀስ ወደ ተከላካይነት፤ ጤናማ ወዳልሆነ እራሱን የማጽደቅ ዝንባሌ እየተረማመደ ነበር። ይህን ሁሉንም አውቃለሁ የሚል ዝንባሌ ነበር እግዚአብሔር በተገለጠ እና በጠየቀው ጊዜ ያጋለጠውና እንዲጠፋ ያደረገው።

ስለዚህ፤ ምንም እንኳ እግዚአብሔር ስለ ኤሊሁ ምንም ነገር ያልተናገረ ቢሆንም፤ ሰውዬው ጠቃሚ የሆነ አገልግሎት ለኢዮብ ሰጥቷል። አሰ መታደል ሆኖ፤ ኢዮብ አልተቀበለውም።

የመጨረሻው ፈተና

(ኢዮብ 38-42)

«እግዚአብሔርን አንድ ሚሊዮን ጥያቄዎች የምጠይቀው ነበሩኝ፤ ነገር ግን እርሱን ባገኘሁት ጊዜ፤ ሁሉም ከአእምሮዬ ሸሹ፤ ደግሞም ይህ ቁብ የሚሰጠው ጉዳይ አይመስልም ነበር።»

- ክርስቶፈር ሞርሊይ

ኢሁ ይዘረዝረው የነበረ ዐውሎ ነፋስ በመጨረሻው ተነሣ፤ ደግሞም እግዚአብሔር በዐውሎ ነፋስ ውስጥ ሆኖ ኢዮብን ተናገረው። ሦስቱ ጓደኞቹና ኢሁ እንዳደረጉት ያለ ለኢዮብ ችግሮች ምላሹ ስለ እግዚአብሔር የሚነገር ነገር አልነበረም፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር መገለጥ ነበር። አራቱ ሰዎች የእግዚአብሔርን ታላቅነት በተመለከተ ተናግረዋል፤ ነገር ግን ኢዮብን በማሳመን ረገድ አልተሳካላቸውም። እግዚአብሔር ክብሩንና ኃይሉን በገለጠ ጊዜ፤ ኢዮብን ትሑት አደረገው ደግሞም ጸጥ ብሎ ወደ መገዛቱ አመጣው። ያም አቅጣጫን መቀየሪያ ነበር።

ስዊዘርላንዳዊው የሥነ ልቦና አዋቂ ዶ/ር ፖል ቱርኔር «2ልት ኡንድ ግሬስ» (86) በሚለው መጽሐፉ እንዲህ ሲል ጽፎአል፡- «የእግዚአብሔር መልስ ልክ የአንድ ንድፈ አሳብ መደምደሚያ የሆነ አሳብ፤ ዓረፍተ ነገር አይደለም፤ መልሱ እራሱ ነው። እርሱ እራሱን ለኢዮብ ገለጠለት፤ ኢዮብም ከእግዚአብሔር ጋር በግሉ ተገናኘ።»

እኛ እግዚአብሔር ፀሐይ በወጣችበት ሁኔታ ውስጥ እንዲያናግረን እንመርጣለን፤ ነገር ግን አንዳንድ ጊዜ፤ ከዐውሎ ነፋስ ውስጥ

ሊናገረን ያስፈልጋል። በዚህ መልኩ ነው እስራኤልን በሲና ተራራ ላይ (ዘጸአ. 19:16-19፤ ዕብ. 12:18) ደግሞም ከምእተ ዓመታት በኋላ ኤልያስን ያናገረው (1ኛ ነገሥት 19:8-11)። ሕዝቅኤል የእግዚአብሔርን ክብር በዐውሎ ነፋሱ ውስጥ ተመለከተ ደግሞም የእግዚአብሔር ድምፅ ሲናገረው ሰማ (ሕዝቅኤል 1-2)። ይህን በክብር የዞነ የእግዚአብሔርን መገለጥ መለማመድ ኢዮብን ለእግዚአብሔር መልእክት ዝግጁ አደረገው።

እግዚአብሔር ለኢዮብ ይናገረው የነበረ ነገር በፍጥረት ውስጥ ያለውን ሥራ በተመለከተ የሚናገር ሲሆን፤ ሰባ ሰባት ጥያቄዎችን የያዘ ነበር። ከእነዚህም ጥያቄዎች ጋር መለኮታዊ የሆነ ማብራሪያ አብሮ ተያይዞ ነበር። የዚህ ጥያቄ ሙሉው ዓላማ ኢዮብ የገዛ እራሱን አለመብቃት እንዲሁም እግዚአብሔርን ለመገናኘትና ከእርሱ ጋር እኩል ለመሟገት ያለመቻሉን እንዲገነዘብ ለማድረግ ነበር።

«ከዚያ በኋላ ጥራኝ፤ እኔም እመልስልሃለሁ፤ ወይም እኔ ልናገር፤ አንተ መልስልኝ» (ኢዮብ 13:22፤ አ.መ.ት)። እሁን ኢዮብ ላቀረበው ጥያቄ እግዚአብሔር ምላሽ እየሰጠ ነበር።

የእግዚአብሔር ንግግር በሦስት ጥያቄዎች አጠር ብለው መቅረብ ይችላሉ፡-

1. «ስለ ፈጠርኳቸው ፍጥረታት ልታብራራልኝ ትችላለህ?» (38:1-18)።
2. «የፈጠርኳቸውን ነገሮች ማስተዳደር ትችላለህ?» (38:39-39:30)።
3. «የኢዮብ የመጀመሪያ ምላሽ (40:1-5)
4. «ፍጥረታትን በቁጥጥርህ ሥር ማዋል ትችላለህ?» (40:6-41:34)።
5. የኢዮብ ሁለተኛ ምላሽ (42:1-6)

የመጀመሪያው ጥያቄ ፍጥረት ዓለሙን ወደ መኖር ካመጣበት ከእግዚአብሔር ኃይልና ጥበብ ጋር የሚገናኝ ነበር። ሁለተኛው ለፍጥረቱ እንክብካቤ ከማድረግ እንዲሁም ሦስተኛው በሁለቱ ፍጥረታት ላይ (ምናልባትም በጉማሬ እና አዞ ላይ) የሚያነጣጥር ሲሆን፤ እነርሱን ለማስገዛት ችሎታው እንዳለው የሚጠይቅ ነበር። ኢዮብ እራሱን ማጽደቁን በተመለከተ ንስሐ በገባ ጊዜ፤

እግዚአብሔር ወደ ቀደመው ሁኔታ በተሐደሰ መለሰው (ቍ. 7-17)።

በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር «ጌታ» ተብሎአል ይህም ያህዌ አምላክ ማለት ሲሆን፤ (ከ12:9 በስተቀር) ከመጀመሪያዎቹ ሁለት ምዕራፎች ጀምሮ በኢዮብ መጽሐፍ ውስጥ ጥቅም ላይ ያልዋለ ስም ነው። በንግግራቸው ውስጥ፤ ሰዎች ሁሉ «እግዚአብሔር አምላክ» እና «ሁሉን ቻይ» የሚለውን ይጠቀሙ ነበር። ነገር ግን «ያህዌህ» የሚለውን አይጠቀሙም ነበር። ይህም ከምእተ ዓመታት በኋላ እግዚአብሔር ለአስራሔል የገለጠው ስም ነበር (ዘጸአ. 3:13 ጀምሮ)፤ ይህም በአራሱ የሚኖር መሆኑን የሚገልጥ («ያለና የሚኖር እኔ ነኝ») መሆኑን የሚያሳይ እንዲሁም ከአስራሔል ጋር በግል የገባውን ቃል ኪዳን የሚያሳይ ስም ነው።

እኔ የፈጠርኳቸውን ፍጥረታትን በተመለከተ ማብራሪያ መስጠት ትችላለህ? (38:1-3)

ኢዮብ ንግግሩ በጥበብ እና በእውቀት የተሞላ እንደ ሆነ አርግጠኛ ነበር፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር የመጀመሪያው ጥያቄ ያንን ከንቱ ስሜት እንዲያከትም አደረገው። «ዕውቀት በጉደለው ቃል፤ ዕ ቅዴን የሚያጨልም ይህ ማን ነው?» (ኢዮብ 38:2፤ አ.መ.ት)። «ሊቪንግ ባይብል የሚባለው የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጓሜ እንደዚህ ባለ መልኩ አሳጥሮ ያቀርባል፡- «ለፍጥረታት የሚደረገውን ስጦታዬን ለመካድ ስለ ምን ድንቁርናህን ትጠቀማለህ?» እግዚአብሔር የኢዮብን ታማኝነትን ወይም ቅንነትን አልተጠራጠረም፤ እርሱ የተጠራጠረው በዓለም ያሉ ነገሮች ስለሚጓዙባቸው መንገዶች ለማብራራት፤ ኢዮብ ያለውን ችሎታ ነበር። ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር ምን ያህል የማያውቀው ነገር እንዳለ አልተገነዘበም። ወደ እውነተኛ ጥበብ ለመምጣት የመጀመሪያው ደረጃ የገዛ እራሳችንን ድንቁርና ማወቅ ነው።

እግዚአብሔር ስለ ምድር አፈጣጠር በመናገር ይጀምራል (38:4-7) ደግሞም እራሱን የግንባታ ስፍራውን ከሚያጤን፤ አቅጣጫዎቹን ከሚነድፍ፤ መሠረቱን ከሚጥል፤ የማዕዘን ድንጋይን በስፍራው ከሚያጥር፤ እንዲሁም መዋቅሩን ከሚሠራ ከአንድ ቀያሽ ጋር ያመሳክራል። ፍጥረት እጅግ ድንቅ ነው፤ ከዋክብቶች

ይዘምራሉ (1:6፤ 2:1) መላእክቶች ደግሞ በደስታ ይጮኻሉ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በዚያ ትዕይንት ላይ የለም፤ እንግዲያውስ ስለ እግዚአብሔር ሥራዎች ብዙ አውቃለሁ ብሎ እንዴት ይናገራል?

ገና ከመጀመሪያው፤ እግዚአብሔር ፍጥረቱ ሁሉ አስደሳች የሆነ የውበት ገነት እንዲሆን ዐቀደ፤ ነገር ግን ኃጢአት ፍጥረት ወደ አስቀያሚና አሳዛኝ የጦር ሜዳነት ለወጠው። ሰው በእራሱ ወዳድነቱ የተፈጥሮ ሀብቶችን እያባከነ፤ ምድርን፤ አየርን፤ ውኃን እንዲሁም ህዋን እየበከለ አሁን እንደምናውቀው ሕይወትን ለምን ያህል ጊዜ ጥላኔታችን ደግሞ ይዛለች ብለው የሳይንስ ተመራማሪዎች የሚደነቁበትን የእግዚአብሔርን ፍጥረት እያጠፋ ነው። ማኅተመ ጋንዲ «በዓለም ላይ ለሰው ፍላጎት በቂ የሆነ ነገር አለ፤ ነገር ግን ለሰው ስንብግብ ፍላጎት በቂ የሆነ ነገር የለም» ማለቱ ትክክል ነበር።

ከዚያም ጌታ ባሕርን ወደ መመልከቱ ተሻገረ (38:8-11)። እዚህ ላይ ጥቅም ላይ የዋለው ተምሳሌታዊ መግለጫ ግንባታ ሳይሆን፤ ውልደት ነው። ባሕሮች እርስ በርስ በምሥጢር ተጠላልፈዋል [ቍ. 8፤ ደግሞም መዝ. (139):13 ተመልከት] ደግሞም ከማግፀን እንደሚወጣ ሕፃን ጥሶ ይወጣል። በደመናና በጨለማ ተሸፍነዋል፤ ደግሞም ገደባቸው በእግዚአብሔር ተበጅቶላቸዋል። «ይህን ሁሉ የሠራ ማን ነው?» ሲል እግዚአብሔር ኢዮብን ጠየቀው፤ ኢዮብ ደግሞ መልሱን አወቀው።

ቀጣዩ እግዚአብሔር የጠቀሰው የፍጥረት ገጽታ ፀሐይ ናት (ኢዮብ 38:12-15)። እዚህ ላይ እግዚአብሔር እራሱን ሠራዊቱን (ለማያዊው ጭፍራ) እንደሚያዝዝ ጄኔራል አድርጎ ያቀርባል። ኢዮብ እንድትወጣ እና ጨለማን እንድትገፍፍ ፀሐይን አዝዟት ያውቃልን? ብርሃን በመላው ዓለም በሚሠራጭበት ጊዜ፤ ማኅተም በሽክላ ወይም ከተዘጋ ቁም ሣጥን በተወሰደ ውብ የሆነ ልብስ ላይ እንደሚደረግ ሁሉ የምድርን አቀማመጥ ዝርዝር ሁኔታ ይገልጻል። ነገር ግን ብርሃኑ በጨለማ የተደረገ ክፉ ድርጊትንም እንዲያከትም ያደርጋል (ዮሐንስ 3:19-21)፤ ወንጀለኛውንም ተጠቂውን ከማጥቃት ያስቆመዋል።

ቀጣዮቹ አሥራ አንድ ጥያቄዎች (ኢዮብ 38:16-24) ሰራ አቅጣጫዎች ካለ-ዋቸው ፍጥረታት ጋር የሚዛመዱ ናቸው።

ኢዮብና ጓደኞቹ ከሚገምቱት በላይ ዛሬ ማንም ተራ ልጅ የአጽናፈ ዓለሙን ስፋትና ጥልቀት የበለጠ ያውቃል። ኢዮብ በባሕር ጥልቀት ውስጥ ተመላልሶ «የሲኦልን በሮች» ጉብኝቷልን? የውቅያኖስን ወለል ለማግኘት ምን ያህል ወደ ታች መውረድ እንዳለበት ያውቅ ነበር ወይ? (እስከ አሁን ድረስ ለመለካት የተቻለው ትልቁ ጥልቀት በሰላማዊ ውቅያኖስ ያለው ሲሆን 35,810 ሜግ ወይም 6.78 ማይልስ (10.85 ኪ.ሜትር) ገደማ ነው። ደግሞም ወደ ህዋ ለመድረስ ሸዋጅ 2 የተባለው ተጓዥ ቡድን 4.4 ቢሊዮን ማይልስ (7.05 ቢልዮን ኪ.ሜትር) ለመጓዝ 12 ዓመታት ፈጅቶበታል፤ እንዲሁም 1989 (እ.አ.አ) ከፔፕሊዩን የደመና መታጠፊያ በ3,000 ማይልስ (4,800 ኪ.ሜ) ውስጥ አልፏል፤

ከቀጥር 19-21፤ የምሥራቅን እና የምዕራብን ዳርቻ ማስላት ይችል እንደ ሆነ ወይም አድማስ ለመለካት የሚከብድበት/የሚበዛበት እንደ ሆነ እግዚአብሔር ኢዮብን ጠየቀው። ከዚያም እግዚአብሔር እስኪፈልጋቸው ድረስ ግግር በረዶ እና ወራጅ በረዶ የሚከማቹበትን ክፍታ (ቍ. 22-23፤ ዘጸአ. 9:18-26፤ ኢዮብ 10:11) ወይም እግዚአብሔር መብረቅንና ነፋሳትን የሚያስቀምጥበትን ስፍራ (ኢዮብ 38:24) በተመለከተ የሚገባው እንደ ሆነ እግዚአብሔር ኢዮብን ጠየቀው። እርግጠኛ ለመሆን፤ የእግዚአብሔር ቃል ሙሉ በሙሉ ምጽታዊ ነው፤ ነገር ግን የእርሱ ኩሩነትን ለማስቆም እንዲሁም በንስሐ እንዲገባረክ የሚያደርገው አስፈላጊ የነበረው ነገር ይኸው ነበር።

ኢዮብ ስለ ዝናብ ምን ያህል ያውቃል (ቍ. 25-28)? የእግዚአብሔርን ዓላማዎች ለማሳካት እንዴት ተግባራዊ ሊሆን እንደሚችል ያውቃልን? መብረቅ የት እና መቼ እንደሚባርቅ ሊናገር ይችላልን? ዝናብን እና ጤዛን ማዝነብ በዚህም ምድር የሚያስፈልጋትን ውኃ እንዲሰጡ ማድረግ ይችላልን? ማንም በማይኖርበት ስፍራ ላይ እግዚአብሔር ዝናብን ለምን እንደሚልክ ማብራራት ይችላልን? እንግዲያውስ እግዚአብሔር ከፀደይና ከበልግ ዝናብን መልሶ ወደ ክረምት ዐመዳይና ውርጭ (ቍ. 29-30) መቀየር ይችላል። ዝናብ እንዴት እንደሚዘንብ ኢዮብ ካለውቀ፤ በረዶ እንዴት ሊወለድ እንደሚችል ሊረዳ ይችላልን?

በዚህ ጊዜ፤ ምናልባት ኢዮብ የሞት ቅጣት እንዲተላለፍበት

ይፈልግ ይሆናል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በዚህ ገፋበት። እግዚአብሔር የኢዮብን ትኩረት በሰማያት ባሉ ነገሮች ላይ በሰባቱ ከዋክብት፤ አሪዮን በተባለው ኮከብ ላይ፤ የተለያዩ ኅብረ ከዋክብት («ማዛሮት») እንዲሁም ከልጆቹ ጋር ደብ፤ «አርክቱሪስ» በሚባለው ኮከብ ላይ አደረገው። ኢዮብ እነዚህ በሰማይ ላይ ያሉ ፍጥረታት የሚመሩበትን ሕግ ያውቃልን? ደግሞስ እነዚህን ከዋክብቶች እና ፕላኔቶች ሊቁጣጠር እንዲሁም በተገቢው ወቅታቸው እንዲታዩ ሊያደርግ ይችላልን? ሰው ስለ ሰማያት ሊያጠና ይችል ይሆናል፤ ነገር ግን ሊቁጣጠራቸው አይችልም።

«ይህንስ በምድር ላይ እንዲሠለጥን ማድረግ ትችላለህን?» የሚለው ጥያቄ (ቍ. 33) «ኒው አሜሪካን ስታንዳርድ ቨርገርን» በሚባለው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ፤ «በምድር ላይ የሚሠለጥነበትን ሕግ መወሰን ትችላለህ ወይ?» በሚል ተተርጉሞአል። ኤን አይ ቪ ደግሞ እንዲህ ይነበባል፡- «የሰማያትን ሥርዓት ታውቃለህ? ይህንስ በምድር ላይ እንዲሠለጥን ማድረግ ትችላለህን?» ደግሞም ዘ ሊቪንግ ባይብል (ሕያው ቃል) የሚለው የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጓሜ፤ «... ሰማያት ምድርን እንዴት በተጽዕኖቻቸው ውስጥ እንደሚያስገቡዋት ታውቃለህን?» ይላል። እዚህ ላይ የሥነ ከዋክብት ጥናት ባለሙያዎች እንደሚከራከሩለት በምድር ላይ በሚሆኑ ክስተቶች ከዋክብቶችና ፕላኔቶች ቀጥተኛ የሆነ ተጽዕኖ አላቸው የሚል አሳብ አለ ወይ? ከቶ የለም። ዓረፍተ ነገሩ እንዲህ ባለ መልኩ አጠር ብሎ ሊቀርብ ይችላል፡- «ኢዮብ ሆይ፤ ስለ ሰማያውያን አካላት ማለትም አንዳንዶች በምድር ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ ብለው ስለሚያስቡዋቸው ነገሮች የምታውቅ ከሆነ፤ እግዲያውስ ያለህበትን ሁኔታ ለመቀየር ለምን ያንን ሥልጣን አትጠቀምም?» እግዚአብሔር «ቅዱስ በሆነ አሽመር አየተናገረ» ነበር፤ ደግሞም አንዳንድ መሠረታውያን እውነቶችን አየተናገረ አልነበረም።

በቀጥር 34-38፤ እግዚአብሔር የኢዮብን ትኩረት ወደ ደመና ወሰደው። ኢዮብ የሰማያትን ሕግ ስላውቀ፤ ደመና ዝናብን እንዲሰጥ ሊያዘዘው ይችላልን? አገልጋዩ የሆነ መብረቅ፤ ስለ ተግባሩ አፈጻጸም ዘገባን ይሰጠዋልን? ኢዮብ የደመናትን የሥራ አፈጻጸም ሁኔታ መከታተያ ቅጽ በመውሰድ ልክ እንደ ማሰሮ

ዝናብ ለመስጠት ሊጠቀምበት ይችላልን?

እነዚህን ነገሮች ሁሉ መፍጠር አንድ ነገር ነው፤ ለሰው ልጆች ጥቅም እንዲሰጡ ማድረግ ደግሞ ሌላ ነገር ነው። ከዚያም ጌታ በምድር ላይ ላሉ ነገሮች የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ የሚሰጥበትን ሥራውን በተመለከተ ተከታታይ ጥያቄዎችን ወደ ማቅረቡ አመራ። ሕይወት ከሌላቸው ነገሮች ሕይወት ወዳላቸው ነገሮች አመራ።

«ፍጥረታቱን ማስተዳደር ትችላለህን?» (38:39-39:30)

እግዚአብሔር በኢየሱስ ምናብ ላይ ስድስት እንስሶች፤ (እነዚህም፡- አንበሳ፣ ፍየል፣ አጋዘን፣ የሜዳ አህያ፣ ጉሽ እና ፈረስ) እንዲሁም አምስት አዕዋፋት (እነርሱም፡- ቀራ፣ ሰጉን፣ ሺመላ፣ ጭልፊት እና ንስር) ሰብስቦ አመጣ። ስለ እነዚህ ፍጡራን እያሰበ ሳለ፣ ኢየሱስ ይህን ጥያቄ መመለስ ይኖርበታል። «እንዴት እንደሚኖሩና ማን እንደሚንከባከባቸው ታውቃለህ?» በእርግጥ፣ የኢየሱስ ምላሽ አላውቅም የሚል መሆን አለበት።

የእግዚአብሔር አዘጋጃነት በእርግጥ አስገራሚ ነው [መዝ. (104) ተመልከት]። በጥበቡ እና በጋይሉ እግዚአብሔር መላው ፍጥረት ዓለሙን ይቁጣጠራል ደግሞም ፍጡራን ሁሉ እንክብካቤ ማግኘታቸውን ያረጋግጣል። «አንተ እጅህን ትከፍታለህ፣ ሕይወት ላለውም ሁሉ መልካምን ታጠግባለህ» [መዝ. (145):16]። እኛ የሰው ልጆች የሕይወትን ማሽን ስኩታማ በሆነ መልኩ ለማንቀሳቀስ እንችግራለን፤ ነገር ግን እግዚአብሔር መላው ሕዋን ሳይንቲስቶችን ሳይንሳዊ ሕግጋትን በመሠረቱበት እንዲህ ባለ ግልጽ መንገድ ይመራል።

ኢየሱስ የአንበሳ ግልገሎችን ወይም የቀራ ጫጮቹን እንዴት መመገብ እንደሚችል ያውቃልን? (ኢየሱስ 38:39-41)። የተራቡ መሆናቸውን እንኳ ያውቃልን? ለእነርሱ ምግብ ከየት ያገኛላቸዋል? ቁራዎች አንበሶች የጣሉትን በድን እንዴት እንደሚያገኙት ያውቃል። ምክንያቱም እግዚአብሔር ለወፎች (ንጹሕ ላልሆኑት ቁራዎች እንኳ!) እንዴት ምግባቸውን እንደሚያገኙ አስተምሯቸዋል።

ከዚያም እግዚአብሔር ከምት ርእስ ወደ ውልደት ርእስ ተሸጋግ

ረ። በውኑ ኢየሱስ የፍየሎችንና የአጋዘንን የእርግዝና ጊዜ እንዲሁም ልጆቻቸውን እንዴት እንደሚወልዱ ያውቃልን? (39:1-4)። የተወለዱት ልጆች እንዴት በደገና ያድጋሉ ደግሞስ እናቲቱ ከመኖሪያቸው መውጫ ጊዜያት መድረሱን እንዴት ታውቃለች? በግ ጠባቂዎችና ገበሬዎች እንስሶቻቸውን በእርግዝና ጊዜ እና ሲወልዱም ይረዷቸዋል፤ ነገር ግን የዱር አውራዎች ልጆቻቸውን ያለ ምንም እርዳታ ይወልዳሉ።

የሜዳ አህያ (ቀ. 5-8)፣ በተጨማሪ «የበረሃ አህያም» ተብላ የምትጠራ ሲሆን፣ በበረሃው ውስጥ ነፃ ሆና ትንቀዋለላለች እንዲሁም ለማዳ መሆንን እምቢ ብላለች። ከሰዎች እርዳታ ውጭ ትኖራለች፤ ምክንያቱም ለእራሱዋ እንዴት እንክብካቤ ማድረግ እንዳለባት እግዚአብሔር አስተምሯታል። «አውግክስ» በመባል የሚጠራው ጎሽ እንስሳ ዓለም ውስጥ ያለ ሌላው «የተገለለ» እንስሳ ነበር (ቀ. 9-12)፤ እርሱም ከሰው ሥልጣን በታች መሆንን እምቢ ያለ ነው። በክብት ማደሪያ ውስጥ ልታውሰውና፣ ልታስ ረው በቀንበርህም ልትጠምደው አትችልም ወይም ደግሞ እህልህን እንዲያበራይልህ ልታደርግ አትችልም።

«በዚያን ጊዜ ኢየሱስ ሆይ፣ ሲል እግዚአብሔር ይህን ጥያቄ ጠየቀው፡- «እነዚህን እንስሳት በማስገዛቱ ረገድ የማይሳካልህ ከሆነ፣ እኔን በችሎት ላይ በምታገኝበት ጊዜ፣ በመሟገቱ ረገድ እንዴት ይሳካልሃል? ምን ያህልስ ብርቱ ነኝ ብለህ ታስባለህ?»

ከዚያም እግዚአብሔር የሁለት አዕዋፋትን ሁኔታ ወደ ማብራራቱ አመራ፤ እነዚህም ሺመላ ጣዎስ («ጣዎስ») እና ሰጉን ናቸው (ቀ. 13-18)። እግዚአብሔር በዚህ አንቀጽ ውስጥ ኢየሱስን ምንም ጥያቄ አልጠየቀውም፤ የሰጉንን ግራ የሆነ አካል እና ባሕርይ ብቻ ነው ያስታወሰው፤ ምናልባትም ደግሞ ይህንን ኢየሱስ ሊያብራራ ይችል እንደ ሆነ ጠየቀው።

ሺመላ አገልግሎት በደንብ የሚሰጡ ውብ የሆኑ ክንፎች አላት፤ ሰጉን ግን በክንፎቿ ልታደርገው የምትችለው አየሩን ማርገብገብ ብቻ ነው፤ እግዚአብሔር ወደ እንደትበርር ነገር ግን ከፈረስ በላይ መሮጥ የምትችል አድርጎ ለምን ሠራት? ዕንቁላሎችን የሚያደቡ ገዳዮች በቀላሉ ሊያገኙባቸው በተጋለጠ ቦታ ላይ ጎጆዎን የምትሠራ ወፍን ለምን ሠራ? ከብዙዎቹ አዕዋፋት ጋር በተቃረነ

መልኩ ስለ ምን ልጆቻችን በተመለከተ ጠንቃቃ ሳትሆን ቀረች?

ቀጣዩ የሚነገርለት እንስሳ ፈረስ ነበር (ቍ. 19-25)፤ እርሱም ስለ ጥንካሬውና ድፍረቱ በታላቅ ሁኔታ የሚሞገስና ዋጋ የሚሰጠው እንስሳ ነበር። ይህ በእርሻ ላይ ያለ ፈረስ መግለጫ ሳይሆን፤ በጦርነት ላይ ያለ ፈረስ መግለጫ ነው። ደግሞም ወደ ጦርነት ለመግባት በመጓጓዣ ሲፈነጭ እና ሲጉደፍር በምናባችሁ ልትመለከቱ ትችላላችሁ። የመለከቱን ድምፅ በሰማ ጊዜ፤ ዝም ብሎ መቆም አይችልም፤ ነገር ግን «መሬቱን እያፈራረሰው» ያለ እስኪመስል ድረስ እጅግ ይሮጣል። አደጋ እንዲጋፈጥ እንዲሁም በጦር ሜዳ ላይ በውጤታማነት እንዲያገለግል የሚያስፈልገውን ጥንካሬና ችሎታ አላብሶ ፈረስን የፈጠረው ኢዮብ ሳይሆን፤ እግዚአብሔር ነው።

ስለ እንስሳቱ የተሰጠው መግለጫ በሁለቱ ወጪች፤ በጭልፊት እና በንስር (ቍ. 26-30) ተደመደመ። ከቦታ ቦታ እንዲዘዋወሩ እና ጉጃዎችን እንዲሠሩ ደመነፍሳዊ የሆነ ጥበብን ለወጪች የሰጠ ማን ነበር? ኢዮብ አይደለም! ንስሮች ከፍ ባሉ ዛፎች ጫፍ ላይ ጉጃዎቻቸውን ይሠራሉ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ልዩ የሆነ የማየትን ችሎታ ስለ ሰጣቸው ከሩቅ ግዳያቸውን ሊያዩትና ቊልቊል በርረው ሊይዙት ይችላሉ። እግዚአብሔር እንደዚህ ባለ መንገድ ፈጥሮአቸዋልና በድኖችን በቀላሉ በማግኘት እራሳቸውንም ሆነ ልጆቻቸውን ለመመገብ ይችላሉ።

የኢዮብ የመጀመሪያው ምላሽ (40:1-5)

እግዚአብሔር እርሱን ወደ ፍርድ ቤት ለመውሰድ እና በጉዳዩ ላይ ለመከራከር ኢዮብ ያለውን ፍላጎት በሚያንጸባርቅ ቋንቋ ተጠቀመ። «በውኑ የሚከራከር ሰው ሁሉን ከሚችል አምላክ ጋር ይከራከራልን? ከእግዚአብሔር ጋር የሚዋቀስ እርሱ ይመልስለት» (ኢዮብ 40:2)። እግዚአብሔር ጉዳዩን አቀረበ፤ ከዚያም ጉዳዩን እንዲያቀርብ ለኢዮብ ዕድል ሰጠው። ነገር ግን ኢዮብ የሚያቀርበው ጉዳይ አልነበረውም! የመጀመሪያ ቃላቶቹ «እነሆ፤ እኔ ወራዳ ሰው ነኝ!» የሚል ሲሆን «እኔ ለዓይን የማልሞላና የማልጠቅም ሰው ነኝ!» ከእግዚአብሔር ጋር ለመከራከር ምንም መብት የለኝም፤» ማለት ነው። ኢዮብ አፋቸውን እንዲዘጉ

ለጓደኞቹ ነግሯቸው ነበር (21:5)፤ ደግሞም ኢዮብ በመጣ ጊዜ ሌሎች አፋቸውን ዘግተው ነበር (29:9)፤ አሁን ግን ሊናገረው የማይገባ ነገር እናገር ይሆናል ብሎ ስለ ሰጋ ኢዮብ እጁን በአፋ ላይ መጫን አስፈልጎት ነበር (ምሳሌ 30:32፤ ሮሜ 3:19)። በእግዚአብሔር ፊት ጸጥ አስነሳልን ድረስ፤ ሊደረግልን የሚገባውን ነገር ሊያደርግልን አይችልም። ለእራሳችን ጥብቅና እስከ ቆምን እና ከእግዚአብሔር ጋር እስከ ተከራክርን ድረስ፤ ሥራችንን ሊሠራልን እና በእኛ አማካይነት በውስጣችን ዕቅዶችን መተግበር አይችልም።

ነገር ግን ኢዮብ በተሰበረ ልብ ዝም ብሎ መናዘዝ በሚገባው ቦታ አልነበረም፤ ዝም ብሎ ነበር ነገር ግን ገና እጁን አልሰጠም፤ ስለዚህም፤ እግዚአብሔር መናገሩን ቀጠለ።

«ፍጥረቱን ማስተዳደር ትችላለህን?» (40:6-41:34)

አሁንም እንደ ገና ሰፊ የሆነውን የፍጥረትን ነባራዊ ሁኔታ ይዞ ኢዮብን በመግጠም ፈንታ፤ እግዚአብሔር ሁለት ፍጡራንን ብቻ በመምረጥ ልብ ይላቸው ዘንድ ኢዮብን ጠየቀው። ይህም እግዚአብሔር እንዲህ የሚለው ይመስላል። «አጽናፈ ዓለሙን ሁሉ ማወቅና መቁጣጠር ለአንተ እጅግ ይበዛብሃል። ይሁን እንጂ፤ ምርጥ ከሆኑት ሥራዎች ሁለቱ ይኸውልህ። በእነርሱ ምን ማድረግ ትችላለህ?»

አሁን አንገብጋቢው ጉዳይ የእግዚአብሔር ኃይል አይደለም፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር ፍትሕ ነው (ኢዮብ 40:8)። ኢዮብ እግዚአብሔር እርሱን በያዘበት አያያዝ (6:29፤ 27:1-6) እና በክፉዎች ላይ ባለመፍረዱ (21:29-31፤ 27:1-17) ፍትሐዊ አይደለም አለ። በ40:9-14 (እ.መ.ት) እግዚአብሔር እንዲህ ሲል ጠየቀ፡- «ኢዮብ ሆይ፤ እንደ እግዚአብሔር ክንድ ያለ ክንድ አለህን? ድምፅህን እንደ እርሱ ድምፅ ሊያንጉደጉድ ይችላልን? እንግዲያስ ክብርንና ልዕልናን ተጉናጸፍ፤ ግርማ ሞገስንም ተላበስ፤ ቊልቊህን አፍስስ፤ ትዕቢተኛውን ሁሉ ተመልክተህ አዋርደው፤ ትዕቢተኛውን ሰው ሁሉ ተመልክተህ ዝቅ አድርገው፤ ክፉዎችንም በቆመበት ስፍራ አድቅቃቸው። ሁሉንም በአንድ ላይ ከዐፈር ደባልቃቸው፤ ፊታቸውንም በመቃብር ውስጥ ሽፍን። እኔም ቀኝ

እጅህ እንደምታድገህ፤ በዚያን ጊዜ አረጋግጦ እቀበላለሁ።»

ይሁን እንጂ፤ ኢዮብ በዓለም ኃጢአተኞች ላይ እንዲፈርድ እግዚአብሔር ዕድሉን ከመስጠቱ በፊት በሁለቱ ግሩም ፍጥ ረታታ፤ በጉማሬ (ቊ. 15-24) እና በአዞ (41:1-34) ላይ ክብርንና ልዕልናን እንዲገኝጽጽጽ ጠየቀው። ኢዮብ እነርሱን በማስገዛቱ ረገድ ከተሳካለት፤ እንግዲያውስ ኃጢአተኛ በሆነ ዓለም ላይ ፍርድን ለማስተላለፍ ብቃት ያለው ይሆናል።

ጉማሬ (ኢዮብ 40:15-24)። ምንም እንኳን አንዳንዶች ዝሆን ወይም የውኃ ውስጥ ጎሽ እንደ ሆነ የሚያስቡ ቢሆኑም፤ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ስለ እርሱ ማብራሪያ የተሰጠበት እንስሳ ጉማሬ እንደ ሆነ ይስማማሉ። «ብሄሞት» የሚለው ቃል «ከሁሉ የላቀ - አውሬ» ለሚል ቃል ዕብራይስጣዊ የሆነ ትርጉም አለው። የዛሬዎቹ በታላቅ መንገድ በዘመናዊ መሣሪያዎች ለአደን የሚሄዱ አዳኞች በጉማሬ የአካል መጠንም ሆነ ጥንካሬ ምናልባት እይርበተበቱም ይሆናል፤ ነገር ግን በቀስትና በጦር መሣሪያዎች ዘመን ይህ አውሬ አዳጋች የሆነ ጠላት ነበር።

እርሱ የጉማሬም ሆነ የሰው (ቊ. 15) የሁለቱም ፈጣሪ ይሁንና የተለያዩ አድርጎ የሠራቸው መሆኑን እግዚአብሔር ለኢዮብ አስታወሰው። ጉማሬ ሣር ይመገባል ደግሞም ብርቱና ኃይለኛ ነው፤ ኢዮብ ብዙ ጥሩ ጥሩ ምግቦችን ይመገባል፤ ይሁንና ደካማና ከጉማሬ ጋር መታገል የማይቻል ነበር። የሰው አካል (በማወዳደር አነጋገር) ደካማና በቀላሉ የሚጉዳ ሆኖ ሳለ፤ ጉማሬ ኃይለኛ የሆነ አካል አለው፤ ጡንቻዎቹ ጠንካራ ናቸው እንዲሁም አጥንቶቹ እንደ ብረት ሐዲድ ጠንካሮች ናቸው። እንዲሁም ሰው የዕለት ምግቡን ለማግኘት ሲደክም ሳለ ከፍ ካሉ ቦታዎች የመጡ ተክሎችን ይመገባል። ጉማሬ በወንዝ ውስጥ ይኖራል፤ ከውኃው ሥር ይደበቃል። የውኃው መላት አያስደነግጠውም፤ እንዲሁም፤ አዳኞች አያስፈራሩትም። በኢዮብ ዘመን፤ ጉማሬን መያዝ የማይቻል ነገር ነው ማለት ይቻላል፤ ነገር ግን ሰውን ለመማረክ ምን ያህል ቀላል ነገር ነው!

«እንግዲህ ኢዮብ ሆይ፤» ሲል እግዚአብሔር ጠየቀው፤ «ይህን ታላቅ ፍጡር ልትማርከውና ልታስገዛው ትችላለህ? የምትችል ከሆነ፤ እንግዲያውስ በዓለም ላይ ፍትሐዊ በሆነ መልኩ ልትፈርድ

የምትችልበት ኃይልም ሆነ ጥበብ እንዳለህ እምናለሁ።»

አዞ (ኢዮብ 41:1-34)። ሌዋታን የሚለው ቃል ከዕብራይስጥ ቃል የተገኘ ትርጉም ለውጥ ሲሆን፤ የዚህ ቃል ሥርወ ቃሉ «መጠምዘዝ፤ መጥመልመል» ማለት ነው። ሰዎች በሜድትራኒያን ባሕር ይኖራሉ ተብሎ የሚታሰብን በባሕር ውስጥ ያሉ ተተናኪዬ አውሬዎች ለመግለጽ ይጠቀሙበታል። መዝሙር 104:25-26 ምናልባት ዓሣነባሪን ወይም ዶልፊንን ሊያመለክት ይችላል። አይሁድ ጠላቶቻቸውን (ኢሳ. 27:1)፤ በተለይም ግብፅን [መዝ. (74):13-14] ለመግለጽ ቃሉን ይጠቀሙበታል። ራእይ 12:9 ሰይጣንን «የቀደመ እባብ» በሚል መልኩ ይጠቅሰዋል። በአፈ ታሪክ፤ ሌዋታን የውኃ አካላትን የሚገዛ እና ሰውን የማይፈራ ባለብዙ - ራስ የባሕር ተቈጣጣሪ አውሬ ነው።

«ሌዋታንን መያዝ ትችላለህ?» ሲል ጌታ ጠየቀ። «የምትችል ከሆነ፤ ምን ታደርገዋለህ?» (ኢዮብ 41:1-11 ተመልከት)። መልካም፤ ባጠመድኸው አዞ ምን ታደርገዋለህ? የቱንም ያህል ከአንተ ጋር የሚስማማ ቢመስልም ከእርሱ ለማዳ እንስሳ ልታደርገው አትችልም (ቊ. 3-5)፤ ደግሞም ነጋዴዎችም ሊገዙህ ልታደርገው አትችልም (ቊ. 6)። ልታሠለጥነው ብትሞክር፤ በፍጥነት ታቆማለህ፤ ሁለተኛም ከዚያም ከቶ አትሞክርም (ቊ. 8-9)፤ እግዚአብሔር ተግባራዊ የሆነ መደምደሚያ አበጀ። «አዞን መያዝ የማትችል ከሆነ፤ በፊቱ እንዴት ልትቆም ትችላለህ?» (ቊ. 10-11)።

በቊ. 12-24፤ የዚህ ታላቅ ፍጡር ኃይለኛ የሆኑ እጆችና እግሮች፤ ጽኑ የሆኑ ጥርሶች እና ጠንካራ የሆኑ መዳፎች እንዲሁም የማይበገር ቆዳውን በተመሰከተ ሥነ ግጥማዊ ማብራሪያዎችን እግዚአብሔር ሰጥቷል (ቊ. 12-17)። አዞ ከውኃ በሚወጣበትና ውኃን በሚያተራምስበት ጊዜ፤ ፀሐይ በትንቱ ላይ ታንጸባርቃለች፤ ደግሞም ከአውሬው አፍ የሚወጣ እሳትና ጢስ ይመስላል (ቊ. 18-21)። ዕቃ ጦሩ እጅግ ጠንካራ ከመሆኑ የተነሣ ወደ የትኛውም ስፍራ ያለ ፍርሃት ይሄዳል (ቊ. 22-24)።

ምዕራፉ የሌዋታን ቊ. 25 ድፍረት በማብራራት ይደመደማል (ቊ. 28-34)። ሰዎች ከእርሱ በፍርሃት ይሸሻሉ (ቊ. 25)፤ ነገር ግን እርሱ ከእነርሱ አይሸሽም። በቊ. 26-29፤ እንደ ገለባ

ቀራጭ ወይም የበለበሰ እንጨት አድርጎ በመቁጠር ሌዋታን የሚሰቅባቸውን እንደ ደረቅ ሣርና የበለበሰ እንጨት የሚቁጥራቸው ስምንት ልዩ ልዩ መሣሪያዎች እግዚአብሔር ይጠቅሳቸዋል። ልክ ይህ ፍጡር በዙሪያው ካሉ ነገሮች ሁሉ የሚፈራው ምንም ነገር እንደ ሌላው ሁሉ፣ እንዲሁ ከበታቸው ያሉ ነገሮችንም ሁሉ አይፈራም፤ ምክንያቱም የበታች አካላቱ ልክ ሹል በሆኑ የሽክላ ቀርጥራጮች የተሸፈነ ያህል ከጥቃት የተጠበቀ ነው (ቍ. 30)። በምድር ላይም ሆነ በውኃ ውስጥ የሚፈራው ጠላት የለም (ቍ. 31-32)፤ ምክንያቱም ውኃውን እንደሚፈላ ምንቸት ያደርገዋልና። በውኃ ውስጥ በሚዋኝበት ጊዜ፣ ቀላዩን እንደ ሰው ሽበት ነጭ ያስመስለዋል!

የኢዮብ ሁለተኛው ምላሽ (42:1-6)

ኢዮብ እንደ ተሸነፈ ያውቃል። ከእግዚአብሔር ጋር በጉዳዩ ላይ ሊከራከር የሚችልበት መንገድ አልነበረም። የእግዚአብሔርን ቃላት እራሳቸውን በመጥቀስ (ኢዮብ 42:3-4)፣ ኢዮብ በእግዚአብሔር ፊት እራሱን ዝቅ አደረገ፤ እግዚአብሔር ዕ ቅዶቹንም በሚፈጽምበት ጊዜ፣ የእግዚአብሔርን ኃይሉንና ፍትሕን ተቀበለ (ቍ. 2)። ከዚያም ቃላቱ ስሕተት እንደ ሆነና ስለማያውቃቸው ነገሮች እንደ ተናገረ ኢዮብ አምኖ ተቀበለ (ቍ. 3)። እግዚአብሔር ፍትሕ የጉደለውና እርሱ በተገቢው መንገድ ያልያዘው ስለ መሆኑ ያቀረበውን ክስ አነሣ። እግዚአብሔር የሚሠራው ሁሉ ልክ እንደ ሆነ፣ ደግሞም ሰው በእምነት ሊቀበለው እንደሚገባ ተገነዘበ።

ኢዮብ በእግዚአብሔር እንዲህ ሲል ተናገረ፡- «ጥያቄዎችህን መመለስ አልችልም! ማድረግ የምችለው ስለ ትምክሕቴ መናዘዝ፣ እራሴን ዝቅ ማድረግ እና ንስሐ መግባት ነው።» እስከ አሁን ድረስ፣ ኢዮብ ስለ እግዚአብሔር የነበረው እውቀት ቀጥተኛ ያልሆነና በግል በሚሆን መገልጣዊ ግንኙነት ላይ የተመሠረተ አልነበረም፤ ነገር ግን ተቀየረ። ኢዮብ እግዚአብሔርን በግል ተገናኘው ደግሞም እራሱን «አፈርና አመድ» እንደ ሆነ አድርጎ ተመለከተ (ቍ. 6፣ 2:8፣ 12፣ ዘፍጥ. 18:27)።

ቻርለስ ስፐርደን፣ «የንስሐ በር የደስታን አዳራሽ ይከፍታል፤»

በማለት ተናገረ፣ ለኢዮብ ይህ እውነት ሆነ። በመጽሐፉ ሰቃይ (የሚለቅል) አላብ ውስጥ፣ ኃጢአተኛው ኢዮብ የእግዚአብሔር አገልጋይ ኢዮብ ሆነ (ኢዮብ 42:7-9)። በእነዚህ ቀጥሮች ውስጥ የብሉይ ኪዳን ልዩ ማዕረግ በሆነው «ባሪያዬ» (1:8፣ 2:3 ተመልከቱ) በሚል መጣሪያ እግዚአብሔር ኢዮብን ጠራው። ኢዮብ እግዚአብሔርን የሚያገለግለው እንዴት ነው? መከራን በትዕግሥት በመቀበል እንጂ፣ እግዚአብሔርን በመራገም አይደለም፤ በዚያም ደግሞ ዲያብሎስን ጸጥ በማለት ነው፤ በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ መከራ መቀበል እግዚአብሔር ለመረጣቸው ጥቂት ሰዎች የሚለጠው አገልግሎት ነው።

ነገር ግን አገልጋዩ (የእግዚአብሔር ባሪያ) ኢዮብ ለማላጁ ኢዮብ ሆነ። ስለ እርሱ እውነተኛውን ነገር ባለመናገራቸው ምክንያት በኢዮብ ሦስት ዓደኞች ላይ እግዚአብሔር ተቁጣ (42:7)፣ ደግሞም እነርሱን ይቅር ይላቸው ዘንድ ከኢዮብ ጋር መታረቅ አለባቸው። ኢዮብ በእግዚአብሔርና በሦስቱ ዓደኞቹ መካከል አስታራቂ ሆነ፤ ዓደኞቹ ይቅር በማለትና ለእነርሱ በመጸለይ ኢዮብ በረከቶቹን በገዛ ሕይወቱ ውስጥ ተመልሰው እንዲመጡ አደረገ (ቍ. 10)። ሌሎችን ይቅር ማለትን እንቢ በምንልበት ጊዜ፣ እራሳችን ብቻ እንጉዳለን።

ኢዮብ በፊት ከነበረው ሁለት እጥፍ ሀብትና ንብረት ተሰጥቶት ዘመኑን ደመደመ። አሥሩ ከእግዚአብሔር ጋር አሥሩ ደግሞ በቤቱ ውስጥ የሚኖሩ ሃያ ልጆች ነበሩት። (እርሱና ሚስቱ እንደ ገና ታርቀው እንደ ላይ ሆኑ።) ዓደኞችና ዘመዶች ኢዮብ የቤት እንስሳትን ለመግዛት ያስቻለውን «ለመቁቋሚያ የሚሆን እርዳታ ገንዘብ» አመጡ፤ በመጨረሻ ደግሞ ኢዮብ ቀድሞ ከነበሩት ሁለት እጥፍ የቤት እንስሳት ነበሩት። እንደ ገና ሀብታም ሰው ሆነ። «የእጥፉ» ቀመር ለኢዮብ ዕድሜም የሚሠራ ከሆነ፣ እንግዲያውስ ታሪኩ በሚጀምርበት ጊዜ የሰባ ዓመት ሰው መሆኑ ግድ ነበር። [መዝ. (90):10]፣ ደግሞም ዕድሜ ዕጥፍ እንዲሆንለት እግዚአብሔር ለኢዮብ ፈቀደለት (ኢዮብ 42:16)።

በምሥራቅ፣ በተለይ ውብ ሴቶችን በመውለዳቸው ወላጆች ከራት ይሰማቸው ነበር። ኢዮብ ደግሞ ሦስት ውብ ሴቶች ልጆች ነበሩት። እነርሱም ጀሚማህ («እርግብ»)፣ ኬዚያ (ቀረፋ)

እንዲሁም ከረን-ሆቸ («የዓይን ቀለም ቀንድ») የሚባሉ ናቸው።
ጀሚማ አደብ የገዛች ነበረች፤ ከዚያ የሽቲ ጠረን ያላት ነበረች፤
እንዲሁም ከረን-ሆቸ ማስዋወያዎች ነበሯት፤

«ከሽምግልናና ዕድሜን ጠግቦ» መሞት የእያንዳንዱ ሰው ግብ
ነበር። ረጅም ዕድሜ ከመኖር ያለፈ ትርጉም አለው፤ በመልካም
የሚደመደም የባለጠግነትና የተሟላ ሕይወትን ማሳለፍ ማለት
ነው። ይህም አብርሃምና ይስሐቅ የሞቱበት ሁኔታ ነው (ዘፍጥ.
25:8፤ 35:29)፤ ደግሞም ንጉሥ ዳዊት የሞተበት ሁኔታ ነው (1ኛ
ዜና 29:28)።

ለግል ምልክታና ለቡድን ወይይት የቀረቡ ጥያቄዎች

1. እግዚአብሔርን አግኝታችሁት ሁለት ጥያቄዎችን ማቅረብ
የምትችሉ ቢሆን፤ እነዚያ ጥያቄዎች ምንድን ናቸው?
2. «መከራ እየተቀበልን ባለንበት ጊዜ፤ ስለ እግዚአብሔር ብዙ
ማወቅ አያስፈልገንም፤ የበለጠ ማወቅ የሚያስፈልገን እራሱን
እግዚአብሔርን ነው፤» ለሚለው ዓረፍተ ነገር (አባባል)
ምላሻችሁ ምንድን ነው?
3. እግዚአብሔር ሀልዎቱን /መገኘቱን/ ለእንተ በሰላም ጊዜም ሆነ
በችግር ጊዜ የገለጠበትን ሁኔታ አብራራ።
4. ስለ እግዚአብሔር ሀልዎት እንዲሁም በዓለም ላይ ስላለው
ታላቅነት የበለጠ ሊያሳውቁህ የሚችሉ የእንስሳት ዓይነቶች
የትኞቹ ናቸው? ለምን እነርሱ ሊያስታውሱህ ቻሉ?

5. ለእግዚአብሔር ምላሽ ለመስጠት ዕድሉን ባገኘ ጊዜ፣ በኢየሱስ አእምሮ ውስጥ ይመላለስ የነበረው ምንድን ነው ብለህ ትገምታለህ?

6. ዶ/ር ዌርዝቢ እንዲህ ሲሉ ጽፈዋል፡- «እግዚአብሔር የሚያደርገው የቱም ነገር ትክክል እንደ ሆነ እና ሰው በእምነት ሊቀበለው እንደሚገባ ኢየሱስ ተገንዝቦአል፡፡» ለዚህ ዓረፍተ ነገር የምትሰጠው ምላሽህ ምንድን ነው?

7. የእግዚአብሔርን ፈቃድ በመቀበልና በመክራ ውስጥ እርሱን በመታመን ረገድ የንስሐ ሚና ምንድን ነው?

8. ጉዳዩን ከእግዚአብሔር ጋር ከፈታ በኋላ፣ ኢየሱስ ችግሩን ከጓደኞቹ ጋር መፍታት አበፈልጎት ነበር፡፡ በአስቸጋሪ ጊዜ ውስጥ በምናልፍበት ጊዜ በሕይወታችን ውስጥ ኢየሱስን በምን መልኩ ነው እንደ መስታወት ማየት የሚኖርብን?

9. የሰይጣን የመጀመሪያው ክርክሩ በረከትን ሰላገኘ ነው እግዚአብሔርን የታዘዘው የሚለው ክንባብ፣ በመክራ ውስጥ ኢየሱስ ያደረገው ጉዞ በሰማያዊ ችሎት ፊት የሚያረጋግጠው ምንን ነበር?

መደምደሚያ

ይህን የኢየሱስን መጽሐፍ የመጨረሻውን ምዕራፍ በተሳሳተ መንገድ ሁሉም መከራና ችግሮች በመፈታት ይደመድማሉ፤ ጥላቻዎች ሁሉ ይቅር ይባላሉ፤ እያንዳንዱ ሰውም፣ ከዚያ በኋላ በደስታ ይኖራል። በሚል መንገድ መተርጉም አይኖርብንም፡፡ ሁልጊዜ እንዲህ አይሆንም፡፡ ይህ ምዕራፍ ምንም ነገር ቢደርስብን፣ እግዚአብሔር ሁልጊዜ የመጨረሻውን ምዕራፍ ይጽፋል ሲል ያረጋግጥናል፡፡ ስለዚህ፣ ልንፈራ አይገባንም፡፡ ያለንበት ሁኔታ የቱም ያህል ሥቃይ የሞላበት ቢሆንም፣ ትክክለኛ የሆነውን ነገር እንደሚያደርግ ልንታመንበት ይገባል፡፡

ነገር ግን የኢየሱስ ትልቁ በረከት የጤናው እና የሀብቱ ዳግም መመለስ ወይም የቤተሰቡ እና ከሰዎች ጋር የነበረው ወዳጅነት ዳግመኛ መመሥረት አልነበረም፡፡ ትልቁ በረከቱ እግዚአብሔርን በተሻለ መንገድ ማወቁ፣ እንዲሁም ሥራዎቹንም በተሻለ መንገድ መገንዘብ ነበር፡፡ ልክ ያዕቆብ እንደ ጻፈው፣ «እነሆ፣ በትዕግሥት የጸነትን ብፁዓን እንላቸዋለን፤ ኢየሱስ እንደ ታገሠ ስምታችኋል፤ ጌታም እንደ ፈጸመሰት አይታችኋል፤ ጌታ እጅግ የሚምር የሚራራም ነውና» (ያዕ. 5:11)፡፡ ደግሞም ዕብራውያን 12:11፣ «ቅጣት ሁሉ ለጊዜው የሚያሳዝን እንጂ ደስ የሚያሰኝ አይመስልም፤ ዳሩ ግን በኋላ ለለመዱት የሰላምን ፍሬ እርሱም ጽድቅን ያፈራላቸዋል» የሚለውን ያስታውሰናል፡፡

«በመላው የኢየሱስ ታሪክ ውስጥ፣ የእግዚአብሔርን ትዕግሥት እንዲሁም የሰውን ጽናት እንመለከታለን፡፡ እነዚህ በጉብረት ሊተገበሩ፣ ጉዳዩ ይረጋገጣል፡፡ ይህም ከአሳት እንደሚወጣ ወርቅ፣ የሕይወትን አክሊል እንደ መወሰድ ነው፤» በማለት ጂ. ካምፕቤል ሞርጋን ጽፈዋል፡፡ («ዘ አንሰርስ ኦፍ ጂስስ ቱ ጃብ፣ 117)፡፡

ወደ ሕይወታችን ማንኛውም ነገር እንዲመጣ እግዚአብሔር ቢፈቅድም፣ እርሱ ሁልጊዜ የእራሱ የሆነ «መደምደሚያ» አለው፡፡ እርሱ የመጨረሻውን ምዕራፍ ይጽፋል፤ ያ ደግሞ ሁሉንም ነገር ዋጋ ያለው ያደርገዋል፡፡

ስለዚህ፣ ታጋሽ ሁን!

የአዲስ ኪዳን የ« . . ሁን» ተከታታይ መጻሕፍት፤

1. ለጌታ የተገዛህ ሁን (የማቴዎስ ወንጌል)
2. ተግተህ አገልግል (የማርቆስ ወንጌል)
3. ርኅሩኅ ሁን (የሉቃስ ወንጌል ምዕ. 1-13)
4. የበረታህ ሁን (የሉቃስ ወንጌል ምዕ. 14-24)
5. ሕያው ሁን (የሐንስ ወንጌል ምዕ. 1-12)
6. የተለወጣችሁ ሁኑ (የሐንስ ወንጌል ምዕ. 13-28)
7. በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ተመላለስ (የሐዋ. ምዕ. 1-12)
8. ደፍረህ መስክር (የሐዋ. ምዕ. 13-28)
9. ተስማማ (ሮሜ)
10. ጠቢብ ሁን (1ኛ ቆሮንቶስ)
11. ተጽናና (2ኛ ቆሮንቶስ)
12. አርነት መውጣት (ገላትያ)
13. ፍለጋ የሌለውን ባለጠግነት ውረስ (ኤፌሶን)
14. ደስተኛ ሁን (ፊልጶስዎስ)
15. ፍጹም ሁን (ቴላስይስ)
16. ለምጽአቱ ተዘጋጅ (1ኛ እና 2ኛ ተሰሎንቄ)
17. ታማኝ ሁን (1ኛና 2ኛ ጢሞቴዎስ፤ ቲቶና ፊልሞና)
18. በማየት ሳይሆን በእምነት ተመላለስ (ዕብራውያን)
19. ተስፋ አድርግ (1ኛ ጴጥሮስ)
20. ንቃ (2ኛ ጴጥሮስ፤ 2ኛና 3ኛ ዮሐንስ፤ ይሁዳ)
21. እውነተኛ ሁን (1ኛ ዮሐንስ)
22. በብስሉት ማድግ (ያዕቆብ)
23. ድል አድራጊ ሁን (የዮሐንስ ራእይ)

የብሉይ ኪዳን የ« . . ሁን» ተከታታይ መጻሕፍት፤

1. የምታመልክ ሁን (መዝሙረ ዳዊት ምዕ. 1-89)
2. አመስጋኝ ሁን (መዝሙረ ዳዊት ምዕ. 90-150)
3. የተካንህ ሁን (መጽሐፈ ምሳሌ)
4. እርካታ ይኑርህ (መክብብ)
5. ቅዱስ ሁን (ዘሊዋውያን)
6. የተሰጠህ ሁን (ሩት/አስቴር)
7. ቈራጥ ሁን (ነህምያ)
8. ወሳኝ ሁን (ኤርምያስ)
9. ታጋሽ ሁን (እዮብ)